

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/21-01/73

URBROJ: 65-21-02

Zagreb, 19. kolovoza 2021.

Hs**NP*022-03/21-01/73*65-21-02**Hs

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 33. stavka 1. podstavka 3. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Godišnje izvješće o obrani za 2020.***, koje je predsjedniku Hrvatskoga sabora u skladu s odredbom članka 8. Zakona o obrani ("Narodne novine", broj 73/13, 75/15, 27/16, 110/17 – Odluka Ustavnog suda RH, 30/18 i 70/19) podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 19. kolovoza 2021. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra obrabe dr. sc. Marija Banožića i državne tajnike mr. sc. Zdravka Jakopa i Branka Hrga.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/21-14/04
URBROJ: 50301-29/23-21-2

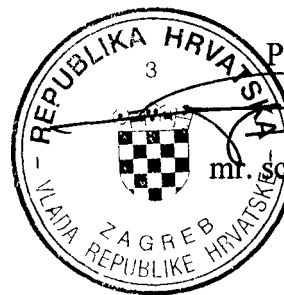
Zagreb, 19. kolovoza 2021.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Godišnje izvješće o obrani za 2020.

Na temelju članka 8. Zakona o obrani („Narodne novine“, br. 73/13., 75/15., 27/16., 110/17. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 30/18. i 70/19.), Vlada Republike Hrvatske podnosi Godišnje izvješće o obrani za 2020.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra obrane dr. sc. Marija Banožića i državne tajnike mr. sc. Zdravka Jakopa i Branka Hrga.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

GODIŠNJE IZVJEŠĆE O OBRANI ZA 2020.

Zagreb, kolovoz 2021.

PREDGOVOR

Protekla 2020. zbog pandemije koronavirusa bila je izrazito izazovna. Pandemija koronavirusa koja je zahvatila Republiku Hrvatsku i svijet promijenila je dosadašnji način života. Uz smanjenu gospodarsku aktivnost, mjere koje je Vlada Republike Hrvatske donijela očuvale su radna mjesta te je pružena pomoć zdravstvenom sustavu.

Unatoč tome, nastavljeni su projekti opremanja i modernizacije Hrvatske vojske. Nakon prijma prototipa obalnoga ophodnog broda započela je gradnja preostala četiri obalna ophodna broda. Završeno je opremanje borbenih oklopnih vozila Patria s daljinski upravljanom oružanom stanicom, topom od 30 mm i protuoklopnim vođenim raketnim sustavima. Nastavljen je projekt BOV Patria nabavom simulatora, opremanjem dodatne Patrie s oružanom stanicom te opremanje dodatnih BOV Patria s automatskim bacačem granata.

Tijekom 2020. nastavljeni su projekti opremanja i modernizacije u Hrvatskome ratnom zrakoplovstvu. Unatoč neuspjelom prvom pokušaju nabave višenamjenskoga borbenog aviona, Vlada Republike Hrvatske nije odustala od modernizacije nadzvučne komponente. Na tridesetu obljetnicu ustrojavanja Hrvatske vojske 28. svibnja 2021. Vlada Republike Hrvatske donijela je Odluku kojom je, nakon temeljite evaluacije svih ponuda pristiglih Međuresornom povjerenstvu za nabavu višenamjenskoga borbenog aviona koje je jednoglasno usvojilo Studiju izvedivosti za nabavu višenamjenskoga borbenog aviona i koju je predalo Vladi Republike Hrvatske, odredila da je najpovoljnija ponuda Francuske Republike. Uvođenjem višenamjenskoga borbenog aviona nove generacije u operativnu uporabu očuvat će se i povećati trenutačne sposobnosti i potencijali lovačke borbene komponente zrakoplovstva te će se značajno povećati ukupna borbena moć Hrvatske vojske, ali i očuvati tradicija lovačkoga borbenog zrakoplovstva u Hrvatskoj. S obzirom na ukupnu vrijednost projekta, nabava višenamjenskoga borbenog aviona najveći je iskorak u razvoju sposobnosti od devedesetih godina i najveća je investicija u Hrvatskoj vojsci, koja će značajno pridonijeti nacionalnoj sigurnosti i višestruko multiplicirati ukupnu borbenu moć Hrvatske vojske.

U tijeku su pripreme za prihvat helikoptera Black Hawk kao i obuka pilota i tehničara koji će upravljati i održavati helikopter.

Nastavljanjem politike „čovjek, središte obrambenog sustava“ uspješno su održavani poboljšani uvjeti života i rada hrvatskoga vojnika, dostignuti u prethodnim godinama mandata Vlade. Tijekom 2020. nastavljena je provedba personalne politike radi dostizanja i održavanja visoke razine motiviranosti i spremnosti pripadnika Hrvatske vojske.

Osim ulaganja u materijalno-tehnička sredstva napravljeni su iskoraci i u području obrazovanja pripadnika Hrvatske vojske te je donesen Zakon o osnivanju Sveučilišta obrane i sigurnosti. Hrvatska vojska je nakon trideset godina postojanja i transformacije obrazovnog sustava dobila sveučilište koje će biti nositelj obrazovanja časnika i razvoja vojne znanosti.

Kako bi pridonijeli sprječavanju daljnjeg širenja koronavirusa, tijekom 2020. otkazane su određene obučne i vježbovne aktivnosti. Unatoč navedenom, ni u jednom trenutku nije dovedeno u pitanje izvršenje osnovne misije Hrvatske vojske, zaštita suvereniteta i neovisnosti Republike Hrvatske te obrana njezine teritorijalne cjelovitosti. Hrvatski vojnici spremni su za provedbu Ustavom definiranih zadaća. Hrvatska vojska je 2020. još jedanput pokazala da je uvijek na usluzi građanima. Kao sastavnica sustava domovinske sigurnosti doprinijela je uspješnoj provedbi protupožarne sezone. U pandemiji koronavirusa stavila je na raspolaganje sve raspoložive kapacitete kako bi pomogla zdravstvu i stanovništvu. Razorni potresi koji su pogodili Zagreb i okolicu i Banovinu pokazali su zajedništvo i sinergijsko djelovanje državnih tijela, udruga i pojedinaca koji su pružili pomoć stanovništvu u potresom pogođenom području. Hrvatska vojska bila je među prvim institucijama koja je nakon potresa pristupila raščišćavanju ulica te je u nastavku odgovora na krizu pružala pomoć drugima.

Svoju vjerodostojnost i predanost unutar NATO-a, Republika Hrvatska dokazala je i tijekom 2020. godine sudjelovanjem u operacijama potpore miru, misijama i aktivnostima diljem svijeta. Nakon sedamnaest godina doprinosa izgradnje mira te pomoći afganistanskim sigurnosnim i obrambenim snagama, Hrvatska vojska se u 2020. povukla iz Afganistana te smo tijekom 2021. povećali sudjelovanje u operaciji potpore miru na Kosovu. Osim pandemije koronavirusa i potresa, prvih šest mjeseci 2020. obilježilo je predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem Europske unije. Naglasak predsjedanja stavljen je na implementaciju, konsolidaciju i osiguravanje koherentnosti pokrenutih obrambenih inicijativa, jačanje suradnje Europske unije i NATO-a, razvijanje istraživačke i industrijske dimenzije te jačanje napora Europske unije na prostoru jugoistoka Europe u području sigurnosti i obrane.

Hrvatska vojska danas je jamac sigurnosti i stabilnosti Republike Hrvatske i svih njezinih građana. Zahvalnost za današnju Hrvatsku vojsku dugujemo hrvatskim braniteljima, a posebno onima koji su za Domovinu položili svoje živote. Ministarstvo obrane nastavit će razvijati nove i unaprjeđivati postojeće sposobnosti kako bi Hrvatska vojska mogla odgovoriti na sve izazove te kako bi građani na nju mogli računati u svim situacijama.

Sadržaj

UVOD	6
1. OBRAMBENA POLITIKA I UPRAVLJANJE RESURSIMA	7
1.1. Strateški kontekst.....	7
1.2. Obrambena politika i planiranje.....	15
1.3. Međunarodna obrambena suradnja i sigurnost.....	18
1.3.1. Funkcioniranje u okvirima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije.....	19
1.3.2. Multilateralna suradnja.....	26
1.3.3. Bilateralna obrambena suradnja.....	30
1.4. Upravljanje ljudskim potencijalima.....	36
1.4.1. Postojeća struktura osoblja.....	36
1.4.2. Prijam osoblja.....	37
1.4.3. Profesionalni razvoj.....	38
1.4.4. Dragovoljno vojno osposobljavanje.....	42
1.4.5. Pričuvni sastav.....	42
1.4.6. Stambeno zbrinjavanje.....	43
1.4.7. Zdravstvena zaštita.....	44
1.4.8. Ravnopravnost spolova.....	45
1.4.9. Dušobrižništvo.....	46
1.4.10. Tranzicija i izdvajanje osoblja.....	47
1.4.11. Kineziologija i sport.....	48
1.4.12. Vojna psihologija.....	48
1.4.13. Digitalizacija arhivskoga gradiva iz Domovinskoga rata.....	49

1.4.14. Zaklada vojne solidarnosti.....	50
1.5. Upravljanje materijalnim resursima.....	510
1.5.1. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske.....	51
1.5.2. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice.....	53
1.5.3. Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva.....	54
1.5.4. Strateške zalihe ubojnih sredstava i zbrinjavanje viškova.....	55
1.5.5. Opskrbna materijalna sredstva.....	55
1.5.6. Vojne lokacije i građevine.....	56
1.5.7. Zaštita okoliša.....	61
1.5.8. Upravljanje projektima.....	62
1.6. Upravljanje financijskim resursima.....	66
1.7. Komunikacijsko-informacijski sustavi.....	70
2. HRVATSKA VOJSKA.....	72
2.1. Provedba misija i zadaća Hrvatske vojske.....	72
2.1.1. Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Republike Hrvatske te obrana saveznika.....	73
2.1.2. Doprinos međunarodnom miru i sigurnosti.....	74
2.1.3. Potpora Hrvatske vojske civilnim institucijama.....	81
2.2. Pregled stanja sposobnosti Hrvatske vojske.....	88
2.3. Obuka i vježbe.....	91
2.3.1. Školovanje i izobrazba.....	93
2.4. Logistička potpora.....	95
2.4.1. Održavanje materijalno-tehničkih sredstava.....	96
2.4.2. Opskrba materijalnim sredstvima.....	97
2.4.3. Prehrana i usluge.....	98

2.4.4.	Prometna potpora.....	98
2.4.5.	Održavanje vojne infrastrukture.....	99
2.4.6.	Zdravstvena potpora.....	100
2.5.	Izvanredni događaji.....	102
3.	POSEBNI POSLOVI U PODRUČJU OBRANE.....	102
3.1.	Obrambene pripreme civilnog sektora i potpora kriznom upravljanju.....	102
3.2.	Inspekcijski poslovi.....	103
3.3.	Obavještajni, protuobavještajni i sigurnosni poslovi.....	105
3.4.	Sigurnost vojnog zračnog i pomorskog prometa.....	106
3.5.	Analiza vojnostegovnih poslova.....	107
3.6.	Vojnopolicijski poslovi.....	108
4.	UPRavno-PRAVNI I ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA.....	110
4.1.	Upravni postupci i imovinsko-pravni poslovi.....	109
4.2.	Javna nabava.....	110
4.3.	Ostala područja rada.....	111
4.3.1.	Financijsko upravljanje i kontrole.....	111
4.3.2.	Unutarnja revizija.....	113
4.3.3.	Odnosi s javnošću.....	113
5.	REALIZACIJA DUGOROČNOG PLANA RAZVOJA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE OD 2015. DO 2024. GODINE.....	116

UVOD

Godišnje izvješće o obrani za 2020. (u daljnjem tekstu: Izvješće) Vlada Republike Hrvatske podnosi Hrvatskome saboru u skladu s člankom 8. stavkom 1. točkom 2. Zakona o obrani („Narodne novine“, br. 73/13., 75/15., 27/16., 110/17. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 30/18. i 70/19.).

Izvješće je tematski strukturirano, kao prikaz stanja aktivnosti Ministarstva obrane i Oružanih snaga Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Hrvatska vojska) u 2020. te kao prikaz stanja i razvoja obrambenih sposobnosti, provedbe obrambenih priprema te strukture obrambenih resursa i ostvarenja razvojnih projekata i prioriteta.

Nakon njegova utvrđivanja Zakonom o obrani, potvrđena je uloga Izvješća kao važnog mehanizma demokratskog nadzora nad obrambenim resorom, kojim se zastupnicama i zastupnicima u Hrvatskome saboru omogućuje uvid u aktivnosti i djelovanje Ministarstva obrane i Hrvatske vojske.

Izvješće javnosti omogućuje uvid u postignuća i rad Ministarstva obrane i Hrvatske vojske, što pridonosi izgradnji povjerenja i kvaliteti civilno-vojnih odnosa u hrvatskome društvu.

Pri izradi Izvješća za 2020. uzeta su u obzir mišljenja i prijedlozi izneseni u raspravi o Godišnjem izvješću o obrani za 2019. na plenarnoj sjednici Hrvatskoga sabora, kao i u raspravama na odborima Hrvatskoga sabora na kojima je bilo riječi o Hrvatskoj vojsci, integraciji u Sjevernoatlantski savez (NATO), suradnji u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije te o sudjelovanju u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu. Vezano uz to, kao odgovor na inicijativu Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskoga sabora, u Izvješću za 2020. posebnu cjelinu čini dio teksta koji se odnosi na provedbu politike rodne ravnopravnosti u obrambenom resoru.

Izrazi koji se koriste u ovom Izvješću, a koji imaju rodno značenje, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

1. OBRAMBENA POLITIKA I UPRAVLJANJE RESURSIMA

1.1. Strateški kontekst

Godina 2020. obilježena je pandemijom bolesti COVID-19 koja se iz javnozdravstvene prometnula u sigurnosnu i političku temu na globalnoj razini. Pandemija je osnažila rivalitet etabliranih sila i sila u usponu, dodajući mu, kao novu dimenziju, utrku za razvojem cjepiva, koje je potom korišteno kao sredstvo za povećavanje „meke moći“ i ostvarivanje političkog utjecaja. U sjeni pandemije nastavljeno je klasično nadmetanje država za stjecanjem prednosti u (geo)političkoj, ekonomskoj, tehnološkoj i vojnoj domeni. Bliže i šire europsko okružje zadržalo je obilježja nestabilnosti: sukob u Ukrajini, iako u fazi hibernacije, daleko je od postizanja održivog rješenja; Gorski Karabah se nakon duljeg razdoblja zamrznutog sukoba ponovno pretvorio u poprište vojne konfrontacije između Azerbajdžana i Armenije, ali i niza drugih zainteresiranih aktera; tenzije u istočnom Sredozemlju prijete novom eskalacijom, a Libija je postala bojišnicom regionalnih, ali i vrlo udaljenih sila u potrazi za političkim i ekonomskim utjecajem te novim lokacijama pogodnim za ostvarivanje trajne vojne prisutnosti.

Tijekom 2020. nastavljen je trend jačanja utjecaja nedržavnih aktera, terorističkih skupina ili paravojnih formacija, koji nastupaju samostalno ili kao posrednici država koje nastoje izbjeći izravno uključivanje u sukobe. Pritom je granica između autonomnih nedržavnih aktera i onih koji su u prikrivenoj službi različitih država porozna odnosno pojedinci imaju mogućnost prelaska iz jedne kategorije u drugu. Tako donedavni članovi terorističkih skupina mogu svoj ratni put nastaviti u paravojnim formacijama koje su pod državnom kontrolom i obrnuto.

Uz to, slabljenjem ili čak propadanjem pojedinih država, otvara se prostor za ekstremističke skupine i kriminalne organizacije, posebno one specijalizirane za krijumčarenje migranata, oružja i droga.

Val političkih procesa na Bliskom istoku i u Sjevernoj Africi, tzv. „Arapsko proljeće“ nije doveo do željene demokratizacije toga prostora. Štoviše, autoritarni režimi, ne samo u arapskom svijetu, pokazali su neočekivanu otpornost i žilavost, a sve je vidljivije i demokratsko nazadovanje država koje su donedavno smatrane primjerima uspješnih demokracija.

Bliski istok, Sjeverna Afrika i Sahel ostaju prostor pojačane nestabilnosti uslijed stalnih previranja i interesnog sukobljavanja regionalnih i globalnih čimbenika koji nastoje stvoriti ili obnoviti vlastite sfere utjecaja.

Na Bliskom istoku smanjen je intenzitet ratnih djelovanja u odnosu na ranija razdoblja, iako oružani sukobi u Republici Jemen i Sirojskoj Arapskoj Republici i dalje traju. Unatoč činjenici da je ISIL u prethodnim godinama doživio vojni i politički poraz, nije umanjena opasnost od terorističkih aktivnosti povezanih s militantnim islamizmom ISIL-a, Al-Kaide i drugih ideološki srodnih skupina, kako na regionalnoj, tako i na globalnoj razini.

Država Izrael je pod pokroviteljstvom Sjedinjenih Američkih Država potpisala sporazume o normalizaciji odnosa s Ujedinjenim Arapskim Emiratima i Kraljevinom Bahrein te s Kraljevinom Maroko i Republikom Sudan, što je do određene mjere pridonijelo relaksaciji odnosa među državama u regiji.

Nastavljeni su intenzivni sukobi u Državi Libiji, uz sve snažnije uplitanje vanjskih čimbenika. Zbog suprotstavljenih geopolitičkih i geoekonomskih interesa zemalja u regiji, libijska kriza izravno je povezana sa zaoštavanjem odnosa u području istočnog Sredozemlja.

Inovativne i disruptivne tehnologije u potpunosti zamjenjuju postojeća tehnološka rješenja te utječu na razvoj sposobnosti odvratanja i obrane, a navedeni trendovi dodatno su ubrzani posljedicama pandemije bolesti COVID-19. Inovativne i disruptivne tehnologije postaju cjenovno sve pristupačnije državnim i nedržavnim akterima te terorističkim skupinama. Razvoj inovativnih i disruptivnih tehnologija dominantno se odvija u industriji što predstavlja novi izazov za tradicionalnu ulogu države na području obrane. Globalni akteri već značajno investiraju u inovativne i disruptivne tehnologije u sklopu vlastitih vojnih modernizacijskih programa.

Sjedinjene Američke Države nastavile su provoditi vanjsku i sigurnosnu politiku težišno usmjerenu na zaštitu nacionalnih interesa, što se prije svega manifestiralo kroz rivalstvo s Narodnom Republikom Kinom. Unatoč djelomičnom povlačenju s Bliskog istoka, Sjedinjene Američke Države su i 2020. ostale posvećene sputavanju rasta iranskog utjecaja, a ostvarile su i djelomičnu pacifikaciju regije posredovanjem između Države Izrael i niza arapskih zemalja što je rezultiralo s nekoliko bilateralnih ugovora o normalizaciji odnosa.

Na transatlantskom planu, Sjedinjene Američke Države ostale su predane održavanju postojeće političke i sigurnosne arhitekture, uz pojačano inzistiranje na povećanju ulaganja u obranu drugih država članica NATO-a.

U skladu s tim, nastavile su provoditi aktivnosti radi jačanja transatlantske suradnje i zajedničkog suprotstavljanja suvremenim sigurnosnim prijetnjama.

Ruska Federacija nastoji se nametnuti kao globalni akter u svim segmentima međunarodnih odnosa. Kao i prethodnih godina, Ruska Federacija je nastavila s jačanjem strateškog utjecaja, ne samo u neposrednom europskom i azijskom susjedstvu, nego i na području Bliskog istoka i Sjeverne Afrike te u pojedinim državama subsaharske Afrike i Latinske Amerike.

U kolovozu 2020. Ruska Federacija prva je registrirala cjepivo protiv koronavirusa (Sputnik V), a u prosincu 2020. započela je njegoa distribucija unutar i izvan Ruske Federacije, kao svojevrsnog sredstva povećanja „meke moći“.

Tijekom 2020. godine nastavljeno je s djelomičnim pomacima u odnosima Ukrajine i Ruske Federacije, koji su započeli 2019. godine dolaskom nove ukrajinske administracije. U srpnju 2020. potpisano je tzv. potpuno i sveobuhvatno primirje na istoku Ukrajine. Unatoč tome, duboko suprotstavljeni stavovi u vezi s aneksijom Krima i statusom pobunjenih područja na istoku zemlje sugeriraju da nije izgledno skoro rješenje sukoba, što će i dalje utjecati na stabilnost i sigurnost Istočne Europe, kao i na odnose Ruske Federacije i Zapada.

Potkraj 2020. godine na području južnog Kavkaza, koje tradicionalno pripada ruskoj sferi utjecaja, došlo je do radikalne promjene geostrateške ravnoteže nakon eskalacije armensko-azerbajdžanskog sukoba u kojem je Armenija izgubila kontrolu nad znatnim dijelom Gorskog Karabaha. Sukob je trenutačno zaustavljen i u spornu armensku enklavu, koja se nalazi unutar međunarodno priznatih granica Azerbajdžana, stacionirane su mirovne snage Ruske Federacije, u koordinaciji s Republikom Turskom.

Narodna Republika Kina nastavila je jačati svoje gospodarske, diplomatske i vojne kapacitete zahvaljujući kojima se čvrsto pozicionirala, ne samo kao istočnoazijska, nego i globalna sila. Zaoštavanje retorike prema Tajvanu, nastavak militarizacije otoka u Južnom kineskom moru te ozbiljni incidenti na himalajskoj granici s Republikom Indijom pokazatelji su sve prodornijeg pozicioniranja Narodne Republike Kine na međunarodnoj sceni. Početno nesnalaženje s izbijanjem epidemije koronavirusa u Wuhanu ubrzo je prevladano, što je rezultiralo njegovim obuzdavanjem na vlastitom teritoriju, a zatim i uspješnom „korona diplomacijom“ koja je započeta s globalnom distribucijom zaštitne opreme, a zatim i cjepiva proizvedenoga u kineskim laboratorijima.

Geostrateške i geoekonomske ambicije Narodne Republike Kine više nisu ograničene samo na njezinu tradicionalnu zonu interesa nego obuhvaćaju cijelu Aziju, Afriku, Latinsku

Ameriku i Europu, uključujući mora i oceane koji ta područja povezuju. Nastojanja za dostizanjem statusa vodećega svjetskog gospodarstva, izgradnja samodostatne industrijske, tehnološke i znanstvene baze te razvoj moderne vojske sa sposobnostima projekcije vojne moći iskaz su ambicije za stjecanjem statusa globalne velesile.

Istodobno, Narodna Republika Kina održava strateške veze s Ruskom Federacijom i njezinim partnerskim državama kako bi ojačala neformalni blok konkurenata zapadnim silama radi postizanja globalne ravnoteže snaga i jačanja svoje uloge u kreiranju svjetskog poretka.

NATO u osmom desetljeću postojanja obuhvaća gotovo milijardu ljudi i pola globalnog BDP-a i potvrđuje se kao glavni jamac euroatlantske sigurnosti i snažna uzdanica saveznicama u suočavanju s neizvjesnostima i nadolazećim izazovima. U izglednoj budućnosti očekuje nas svijet konkurentskih velikih sila, u kojemu autoritarne države s revizionističkim vanjskopolitičkim programima nastoje proširiti moć i utjecaj. Poznate prijetnje poput terorizma, nastavit će se održavati u svim svojim oblicima i manifestacijama, a sve veću važnost imat će novi oblici sigurnosnih izazova poput pandemija i klimatskih promjena ili inovativnih i disruptivnih tehnologija. Stoga se nameće potreba za još snažnijim NATO-om koji će biti sposoban da u novom i promjenjivom sigurnosnom okružju učinkovito brani i zaštiti euroatlantsko područje od svih prijetnji za našu sigurnost i demokratski način života.

NATO je, nastavljajući se na „Mapu puta za inovativne i disruptivne tehnologije“, koja je odobrena 2019., tijekom 2020. radio na razvijanju implementacijske strategije inovativnih i disruptivnih tehnologija.

Radi jačanja uloge Saveza, na sastanku šefova država i vlada NATO-a u Londonu u prosincu 2019., čelnici država članica zatražili su od glavnog tajnika NATO-a Jensa Stoltenberga pokretanje Procesa promišljanja o Savezu u razdoblju do 2030. U tu svrhu u travnju 2020. glavni tajnik NATO-a imenovao je neovisnu skupinu stručnjaka za izradu preporuka iz tri područja: Unaprjeđenje savezničkog jedinstva, solidarnosti i kohezije, uključujući potvrđivanje transatlantske veze kao temelja Saveza; Poboljšanje političkih konzultacija i koordinacije između država članica Saveza i Osnaživanje političke uloge NATO-a kao i relevantnih alata za suočavanje s postojećim i budućim prijetnjama i izazovima za sigurnost Saveza koji proizlaze iz svih strateških domena.

Zbog pandemije bolesti COVID-19, proces konzultacija proveden je putem virtualnih sastanaka s oko 200 sudionika te je u procesu aktivno sudjelovalo i Ministarstvo obrane.

Izvješće je objavljeno u prosincu 2020., a o preporukama koje je predložila skupina saveznice će raspravljati tijekom 2021.

Posljednjih godina Savez kontinuirano radi i na jačanju savezničkog postava za odvracanje i obranu, a paralelno s tim, i u skladu s prvim preporukama Skupine, u razmatranju su i modaliteti jačanja političke dimenzije NATO-a, uključujući njegove temelje zajedničkih demokratskih načela, mehanizme savjetovanja, procese donošenja odluka i političke alate za odgovor na trenutačne i nove prijetnje.

Savez je u lipnju 2020. usvojio novi koncept za odvracanje i obranu (*Deterrence and Defence of the Euro-Atlantic Area – DDA*). Uz odvracanje i obranu koje će implementacija DDA osnažiti, NATO će i dalje biti otvoren za konstruktivan dijalog s Ruskom Federacijom.

Dok je DDA usmjerena na upravljanje savezničkim postavom odvracanja i obrane s pogledom od pet godina unaprijed, NATO je u 2020. razvio i Koncept razvoja sposobnosti ratovanja (*NATO Warfighting Capstone Concept – NWCC*) koji je usmjeren na proaktivni razvoj sposobnosti ratovanja s pogledom do 2040. godine, a radi održanja vojne nadmoći nad postojećim i potencijalnim protivnicima. NWCC se kao strateški koncept razvija u sinergiji s DDA-om i treba pomoći članicama u definiranju prioriteta razvoja vlastitih sposobnosti te im omogućiti prepoznavanje trendova razvoja sposobnosti Saveza ne samo u srednjoročnom nego i u dugoročnom razdoblju.

U okviru prednje prisutnosti na svojim istočnim granicama i u crnomorskoj regiji, Savez je nastavio s održavanjem snaga koje, zajedno s nacionalnim snagama država domaćina, pridonose ojačanom savezničkom postavu odvracanja i obrane. Istodobno, nastavljen je doprinos borbi protiv međunarodnog terorizma, naročito kroz misiju potpore miru Odlučna potpora u Afganistanu i obučnu misiju u Iraku, koja će na zahtjev iračkih vlasti biti ojačana. Potpora stabilizaciji stanja u Republici Kosovo nastavljena je u okviru operacije potpore miru KFOR, dok se potpora suočavanju sa sigurnosnim izazovima u Sredozemlju provodi putem pomorske operacije *Sea Guardian*.

U odnosu na opću prijetnju od uporabe oružja za masovno uništenje, nastavljene su aktivnosti očuvanja i jačanja učinkovitog sustava nadzora naoružanja, razoružanja i njegova neširenja.

Povećanje izdvajanja za obranu i pravedna raspodjela tereta i dalje predstavljaju važne teme NATO-a u skladu s prihvaćenim obvezama u sklopu „Zavjeta za ulaganje u obranu“ (*Defence Investment Pledge*), koje uključuju dostizanje ukupnog izdvajanja za obranu od 2 % BDP-a, od čega 20 % za opremanje i modernizaciju.

U 2020. NATO je nastavio rad na uspostavi vlastitih struktura koje su zadužene za svemir, koji je proglašen petom operativnom domenom, uz kopnenu, zračnu, morsku i kibernetičku. Saveznice nastavljaju implementaciju aktivnosti vezanih uz unaprjeđivanje sigurnosti svojih telekomunikacijskih i energetske infrastrukture, jačanja odgovora na hibridne prijetnje te izgradnju vlastitih tehnoloških prednosti.

NATO je na početku pandemije bolesti COVID-19 u 2020. ovlastio Vrhovnog zapovjednika savezničkih snaga u Europi da u okviru svojih ovlasti koordinira vojnu podršku i pomoć kako bi se ubrzao i poboljšao odgovor na nastalu krizu. Bilo je iznimno važno identificirati raspoložive sposobnosti strateškoga zračnog prijevoza ključnih medicinskih zaliha, kao i evidentirati dostupne resurse kako bi ih se moglo rasporediti onim državama članicama Saveza i partnerskim državama koje su izrazile potrebu za njima. Iako je zbog pandemije došlo do smanjenog obujma provedbe nekih planiranih aktivnosti poput vježbi i obučnih aktivnosti, sposobnost Saveza da provodi misije, operacije i aktivnosti odnosno da obrani države članice nije bila upitna.

Zbog potrebe koordiniranoga hitnog reagiranja na pandemiju, NATO je u travnju 2020. održao izvanredni sastanak Sjevernoatlantskog vijeća u formatu ministara obrane putem video telekonferencije na kojemu su ministri raspravljali o optimalnim modalitetima reagiranja na pandemiju. Pri tome je naglašena važna uloga oružanih snaga savezničkih država u pružanju potpore civilnim institucijama u suočavanju s posljedicama pandemije, koja uključuje logistiku i planiranje, terenske bolnice, bolničke brodove, prijevoz pacijenata, repatrijaciju građana iz inozemstva te dezinfekciju javnih površina i graničnih prijelaza. Isto tako, raspravljani su evidentirani pokušaji da se pandemija iskoristi za širenje lažnih informacija te je zaključeno da države članice Saveza trebaju surađivati na prepoznavanju takvih informacija kako bi se omogućilo pravovremeno istinito i transparentno iznošenje relevantnih informacija građanima.

Tijekom 2020. NATO je uložio znatne napore u podržavanju civilnih institucija kako bi se što više ublažile posljedice pandemije i spasili ljudski životi.

Samo tijekom prve polovice 2020. NATO je s oko 350 letova dostavio pomoć širom svijeta, a gotovo pola milijuna savezničkih vojnika bilo je angažirano na podršci civilnih institucija, od podizanja oko stotinu poljskih bolnica do pomoći u čuvanju granica i drugim aktivnostima.

Uspostavljen je fond za pomoć pri nabavi hitno potrebnih sredstava, a stvorena je i zaliha nužnih medicinskih potrepština te je transportirano oko 1500 tona medicinskih potrepština i opreme.

U okviru Europske unije nastavljene su aktivnosti implementacije triju ključnih obrambenih inicijativa pokrenutih u okviru Globalne strategije za vanjsku i sigurnosnu politiku i to Stalne strukturirane suradnje (*Permanent Structured Cooperation – PESCO*), Koordiniranoga godišnjeg pregleda u području obrane (*Coordinated Annual Review on Defence – CARD*) i Europskoga obrambenog fonda (*European Defence Fund - EDF*).

U okviru PESCO-a proveden je proces strateškog preispitivanja čija je svrha procjena ispunjavanja obveza država članica te je usvojena odluka Vijeća, kojom je definiran skup preciznijih ciljeva za razdoblje od 2021. do 2025.

Potkraj 2020. završen je prvi puni dvogodišnji CARD ciklus kojim su identificirana moguća područja suradnje među državama članicama u razvoju sposobnosti.

U okviru operacionalizacije EDF-a, u skladu s Programom razvoja europske obrambene industrije (*European Defence Industry Development Programme – EDIDP*) i Radnim programom EDIDP-a za 2019. i 2020. godinu, tijekom 2020. godine objavljen je drugi poziv za sudjelovanjem u Europskom programu industrijskog razvoja obrane, na koji su se prijavile i hrvatske tvrtke.

Tijekom 2020. nastavljena je implementacija aktivnosti (74 aktivnosti u sedam područja suradnje) dogovorenih dvjema zajedničkim deklaracijama čelnika NATO-a i Europske unije o suradnji u području sigurnosti i obrane iz 2016. i 2018. Unatoč pandemiji bolesti COVID-19, ostvaren je napredak u svim područjima suradnje, kao i u pogledu političkog dijaloga. Područja koja su posebno bila u fokusu su operativna suradnja, vježbe, vojna pokretljivost, suzbijanje kibernetičkih i hibridnih prijetnji uključujući i dezinformacije, strateške komunikacije te jačanje otpornosti.

Zbog posljedica uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 članice NATO-a i Europske unije postale su izrazito ovisne o kibernetičkoj domeni, a time i povećano izložene kibernetičkim napadima.

S obzirom na izazove s kojima se suočavaju u kibernetičkom prostoru, NATO i Europska unija jačaju svoju suradnju na području obrane toga prostora, prije svega u području razmjene informacija, istraživanja te vježbi i treninga. Europska unija je 2020. predstavila novu strategiju kibernetičke sigurnosti čiji je cilj povećati otpornost Unije na kibernetičke napade te promovirati standardizaciju i međunarodne norme u tom prostoru. Države članice

Saveza i Unije suočavaju se s problemom interoperabilnosti u kibernetičkoj domeni. Nova saznanja upućuju na to kako su kibernetički napadi usmjereni protiv državnih i javnih informatičkih sustava transatlantskih saveznika ostvarili dublji prodor u kibernetičke sustave određenih država članica NATO-a nego što je to pretpostavljano. Virtualni prostor postaje sve pogodniji medij za takve aktivnosti, prije svega zbog povećane demokratizacije pristupa, što sve većem broju državnih i nadržavnih aktera omogućuje pristup sofisticiranim kibernetičkim alatima. Transatlantski saveznici i njihovi partneri stoga pridaju veliku važnost kibernetičkom prostoru kao četvrtoj operativnoj domeni modernog ratovanja te prepoznaju nužnost razvoja mehanizama koordinacije odgovora na kibernetičke napade.

Unatoč pomacima u vidu približavanja ili priključivanja pojedinih zemalja iz bližeg okružja Republike Hrvatske euroatlantskoj zajednici, njezino jugoistočno susjedstvo ostaje prostor nesigurnosti i nestabilnosti, ponajprije zbog otvorenih međudržavnih pitanja, internih međunacionalnih napetosti te religijskih i ideoloških radikalizama.

Pojedini vanjski čimbenici i dalje aktivno djeluju na tom prostoru vođeni konceptima koji nisu u skladu s vrijednostima zapadnog modela društvenog uređenja. Navedeni procesi te s njima povezana događanja neminovno se odražavaju na sigurnost Republike Hrvatske, kao i na položaj hrvatskoga naroda u Bosni i Hercegovini i hrvatskih manjinskih zajednica u ostalim zemljama jugoistočnog susjedstva.

Iako je broj migranata ilegalno pristiglih na europski prostor u padu, među ostalim i zbog pandemije bolesti COVID-19, nema naznaka okončanja migrantskog izazova, što će i dalje iziskivati zajednički i sveobuhvatan odgovor Europske unije. Dogovor između Europske unije i Republike Turske iz 2016. i dalje je ključan za kontrolu ilegalnih prolazaka istočno-sredozemnim pravcem. Kaotična sigurnosna situacija na Bliskom istoku i u Sjevernoj Africi dugoročno sadrži potencijal ponovnog povećanja priljeva migranata iz tih područja. Takve okolnosti zahtijevaju daljnju učinkovitu suradnju među državama na tzv. istočno-mediteranskoj ruti te održavanje i unaprjeđivanje sposobnosti za koordinirano postupanje na nacionalnoj razini.

Najvažniji politički događaj 2020. u jugoistočnom susjedstvu odnosi se na pristupanje Sjeverne Makedonije NATO-u, što će značajno pridonijeti stabilnosti i sigurnosti jugoistočne Europe. Nakon dugog razdoblja odgađanja, Europska unija odobrila je početak pregovora za članstvo s Republikom Sjevernom Makedonijom i Republikom Albanijom.

1.2. Obrambena politika i planiranje

Tijekom 2020. obrambena politika bila je usmjerena na unaprjeđivanje obrambenih sposobnosti u sklopu daljnje izgradnje sustava domovinske sigurnosti te na intenziviranje potpore Hrvatske vojske i obrambenog resora civilnim institucijama i stanovništvu, posebno na doprinos prevladavanju posljedica pandemije bolesti COVID-19 te razornih potresa.

U vanjskopolitičkoj dimenziji ona je provođena u funkciji potpore vanjskoj politici Republike Hrvatske, kroz nastojanja za jačanjem međunarodne obrambene suradnje, kroz kontinuirani doprinos međunarodnoj stabilnosti i sigurnosti te kroz doprinos unaprjeđivanju sposobnosti NATO-a i Europske unije.

Sustav domovinske sigurnosti oblikovan Strategijom nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske i Zakonom o sustavu domovinske sigurnosti, tijekom 2020. dodatno je osnažen te je potvrdio opravdanost i učinkovitost u zadaćama odgovora na sigurnosne izazove. Pod predsjedanjem predsjednika Vlade Republike Hrvatske 8. travnja 2020. održana je prva sjednica Koordinacije za sustav domovinske sigurnosti u 2020. o djelovanju sustava u aktualnoj kriznoj situaciji epidemije uzrokovane koronavirusom i potresom.

Nakon parlamentarnih izbora u srpnju 2020., članom Vlade Republike Hrvatske zaduženim za nacionalnu sigurnost, a time ujedno i predsjednikom Koordinacije za sustav domovinske sigurnosti imenovan je potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar hrvatskih branitelja Tomo Medved te je održana konstituirajuća sjednica Koordinacije za sustav domovinske sigurnosti u novom sastavu. To je ujedno bila i prva sjednica Koordinacije za sustav domovinske sigurnosti na kojoj je ponovno analizirano djelovanje sastavnica sustava domovinske sigurnosti u odgovoru na pandemiju uzrokovanu koronavirusom i uklanjanje posljedica potresa na području Zagreba i okolice, a razmatrano je i stanje na području kibernetičke sigurnosti informacija te su definirane obveze i dinamika izrade Godišnjeg plana rada Koordinacije za sustav domovinske sigurnosti za 2021.

Slika 1. Sjednica Koordinacije za sustav domovinske sigurnosti u novom sastavu

Tijekom 2020. Ministarstvo obrane nastavilo je provoditi koherentnu obrambenu politiku usredotočenu na daljnje jačanje identiteta, društvenog imidža i sposobnosti Hrvatske vojske.

Nastavljene su aktivnosti usmjerene na reafirmaciju identiteta Hrvatske vojske u skladu s iskustvima Domovinskoga rata te njezino promoviranje u hrvatskom društvu i međunarodnim aktivnostima kao visoko profesionalne i učinkovite vojne organizacije. Nastavljanjem politike „čovjek, središte obrambenog sustava“ uspješno su, u danim financijskim okolnostima uvjetovanim korona krizom i potresom, održavani poboljšani uvjeti života i rada hrvatskoga vojnika, dostignuti u prethodnim godinama mandata Vlade. Zahvaljujući navedenom, održana je i visoka razina motivacije pripadnika Hrvatske vojske, kao i dostatna razina interesa mladih za vojni poziv.

U sklopu razvoja vojnih sposobnosti, težišne aktivnosti bile su usmjerene na unaprjeđenje i razvoj sposobnosti za nacionalne potrebe. Izdvajanja iz državnog proračuna Republike Hrvatske za potrebe obrane povećana su u odnosu na 2019. te ćemo i dalje nastojati doprinosti razvoju savezničkih sposobnosti u okviru NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije. Aktivnostima obrambenog resora u sklopu sustava domovinske sigurnosti nastavljen je doprinos unaprjeđivanju stanja opće sigurnosti društva.

Intenzivnim angažiranjem Hrvatske vojske u sklopu misije potpore civilnim institucijama afirmirana je njezina uloga učinkovitog alata sustava domovinske sigurnosti te potvrđena njezina funkcionalnost kao jedne od ključnih snaga za „prvi odgovor“ u kriznim i izvanrednim stanjima.

Planiranim i usmjeravanim angažiranjem Hrvatske vojske u različitim oblicima međunarodnih aktivnosti nastavljen je njezin doprinos jačanju međunarodnog ugleda Republike Hrvatske.

Slika 2. Priprema stacionara u Areni, Zagreb, studeni 2020.

Obrambeno planiranje provođeno je u skladu s NATO-ovim i EU sustavima obrambenog planiranja, što je osigurano izradom i usvajanjem *policy* i planskih dokumenata utvrđenih Pravilnikom o obrambenom planiranju u Ministarstvu obrane i Oružanim snagama Republike Hrvatske.

Uvjetovano izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske u 2020., kao i složenošću procesa opremanja, tijekom 2020. radilo se na izradi novoga Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske. U proces izrade uvrštena je analiza nacрта novog paketa NATO ciljeva sposobnosti.

Tijekom 2020. provedene su redovite aktivnosti u okviru četverogodišnjeg NATO ciklusa obrambenog planiranja (*NATO Defence Planning Process – NDPP*). U sklopu ciklusa planiranja za razdoblje od 2019. do 2022., nakon usvajanja „Političkih smjernica za obrambeno planiranje“, proveden je drugi korak usredotočen na izradu i usvajanje „Minimalnih zahtjeva za sposobnostima“ (*Minimum Capability Requirements – MCR*) te je izrađen i raspravljen dio planskih rješenja u sklopu trećega koraka planiranja odnosno distribucije obveza državama članicama.

Faza dodjele NATO ciljeva sposobnosti završit će se 2021., u sklopu čega će Republika Hrvatska preuzeti novi paket obveza u pogledu razvoja vojnih i drugih obrambenih

sposobnosti koji i ubuduće ostaju okosnica razvoja vojnih sposobnosti Hrvatske vojske i dio sposobnosti koje se planiraju i razvijaju iz perspektive nacionalnih potreba.

Kao i prethodnih godina, u okviru „Izvjješća o implementaciji Zavjeta o investiranju u obranu“ (*Defence Investment Pledge Report – DIP Report*) Republika Hrvatska potvrdila je namjeru dostizanja ukupnih izdvajanja za obranu od 2 % BDP-a, od čega 20 % za opremanje i modernizaciju. Obvezali smo se i na konkretne doprinose u razvoju obrambenih sposobnosti i u provedbi NATO-ovih misija i operacija.

U okviru „NATO inicijative spremnosti“ (*NATO Readiness Initiative – NRI*) Republika Hrvatska nastavila je aktivnosti usmjerene na dostizanje zahtijevanog stupnja spremnosti deklariranih snaga odnosno jedne srednje teške bojne, s pripadajućim elementima borbene potpore i službi borbene potpore, razine spremnosti za pokret u roku od deset dana.

Povratkom u Republiku Hrvatsku pripadnika dvanaestoga hrvatskog kontingenta 15. rujna 2020. dovršeno je sedamnaestogodišnje sudjelovanje Republike Hrvatske u NATO-ovoj misiji potpore miru „Resolute Support“ u Afganistanu. Nakon donošenja odluke o završetku sudjelovanja u ovoj misiji, Republika Hrvatska deklarirala je povećanje doprinosa u NATO-ovoj operaciji potpore miru KFOR na Kosovu.

Nastavljeno je aktivno sudjelovanje u Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europske unije. Na temelju obveza u sklopu Stalne strukturirane suradnje Europske unije (PESCO) donesen je „Nacionalni plan ispunjavanja obveza iz stalne strukturirane suradnje“ (*National Implementation Plan – NIP*) za 2021. godinu. U suradnji s planskim strukturama Europske obrambene agencije (*European Defence Agency – EDA*) proveden je proces analize i ocjene hrvatskih postignuća u sklopu „Koordiniranoga godišnjeg pregleda obrane“ (*Coordinated Annual Review on Defence – CARD*). Nastavljeno je aktivno sudjelovanje u šest PESCO projekata razvoja sposobnosti u koje se uključila Republika Hrvatska, a zahtjevi za resursima, iskazani u sklopu ovih projekata, ugrađeni su u nacionalne planske dokumente.

1.3. Međunarodna obrambena suradnja i sigurnost

Međunarodna obrambena suradnja provodi se radi međunarodne afirmacije Republike Hrvatske u području obrane te predstavlja izravan doprinos jačanju ugleda i daljnje afirmacije Republike Hrvatske kao odgovorne članice međunarodne zajednice.

Suradnjom sa strateški značajnim partnerima u Europi i svijetu te aktivnim sudjelovanjem u operacijama, misijama i aktivnostima Ujedinjenih naroda, NATO-a i

Europske unije nastavljen je zajednički doprinos miru, sigurnosti i stabilnosti globalnog i euroatlantskog prostora.

S obzirom na izazove u području međunarodne sigurnosti, kao i obveze koje proizlaze iz članstva u međunarodnim organizacijama i inicijativama, prioriteta područja međunarodne obrambene suradnje u 2020. bila su:

- predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem Europske unije
- nastavak aktivnog sudjelovanja u operacijama, misijama i aktivnostima Ujedinjenih naroda, NATO-a i Europske unije
- razmjernost, održivost, sigurnost i interoperabilnost pripadnika i postrojbi Hrvatske vojske u operacijama potpore miru i misijama, vježbama te drugim aktivnostima
- aktivno sudjelovanje u tijelima i forumima međunarodnih organizacija i inicijativa, ispunjavanje preuzetih međunarodnih obveza uz promicanje nacionalnih interesa
- uključivanje u višenacionalne inicijative i aktivnosti s ciljem daljnje izgradnje sposobnosti i jačanja interoperabilnosti Hrvatske vojske
- jačanje ugleda i značaja Republike Hrvatske kroz intenziviranje suradnje s EU institucijama i EU članicama tijekom pripremnog razdoblja za predsjedanje Vijećem Europske unije
- unaprjeđenje odnosa s glavnim strateškim saveznicima (Sjedinjene Američke Države, Savezna Republika Njemačka, Republika Poljska, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske)
- doprinos razvoju hrvatske obrambene industrije
- jačanje obrambene suradnje sa zemljama srednje Europe
- jačanje stabilnosti i sigurnosti u jugoistočnoj Europi.

Zadaća međunarodne obrambene i vojne suradnje je i potpora održavanju, unaprjeđivanju i razvoju obrambenih sposobnosti Hrvatske vojske, u skladu s obrambenim potrebama definiranim strateškim i planskim dokumentima te obvezama koje proizlaze iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji. Kroz prioriteta aktivnosti obrambene suradnje u 2020. nastavljena je potpora implementaciji prihvaćenih NATO ciljeva sposobnosti te ispunjenju obveza preuzetih pristupanjem PESCO-u.

1.3.1. Funkcioniranje u okvirima NATO-a i Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije

Aktivnosti u sklopu NATO-a

Republika Hrvatska je 2020. zakoračila u dvanaestu godinu članstva u NATO savezu. Članstvo u NATO-u nije samo važan stup sigurnosti Republike Hrvatske, već i okvir za promicanje i jačanje regionalne, europske i međunarodne sigurnosti. Republika Hrvatska svojim članstvom u najsnažnijem i najuspješnijem obrambenom savezu djeluje kao ravnopravna saveznica odnosno kao dio političke i sigurnosne arhitekture euroatlantske zajednice. Sudjelovanjem na sastancima šefova država i vlada, sastancima u formatu ministara obrane, ministara vanjskih poslova, načelnika združenih stožera oružanih snaga, kao i na tematskim konferencijama i sastancima ekspertnih skupina NATO-a u raznim funkcionalnim područjima ostvarena je vidljivost i prepoznatljivost Republike Hrvatske što jača njezin međunarodni položaj. Istovremeno, radom u odborima i tijelima NATO-a predstavnici Republike Hrvatske pridonijeli su funkcioniranju zapovjedne strukture i strukture snaga Saveza, promicanju nacionalnih interesa te unaprjeđenju bilateralnih odnosa. NATO pruža mogućnost zajedničkog razvoja sposobnosti i dostizanje nacionalnih ciljeva kroz zajedničke projekte članica Saveza. U kontekstu multinacionalnog razvoja sposobnosti, za Republiku Hrvatsku je od iznimne važnosti sudjelovanje u Konceptu vodećih nacija *Framework Nation Concept – FNC*. Njemačka grupacija FNC okuplja 21 zemlju, a Republika Hrvatska je vidi kao dobro izbalansiranu inicijativu koja osigurava sinergiju s naporima Europske unije u razvoju sposobnosti, osobito u kontekstu PESCO projekata. Ovom inicijativom Hrvatska vojska jača interoperabilnost uključivanjem snaga veličine bojne i manjih postrojbi potpore u sastav tzv. većih formacija te sudjelovanjem u radu, aktivno ili u statusu promatrača, u desetak klastera za razvoj sposobnosti. Na marginama sastanka ministara obrane Europske unije u Berlinu u kolovozu 2020. usvojeno je četvrto Izvješće o napretku njemačke grupacije FNC-a u kojem su sažeta postignuća i definirane smjernice za daljnji rad u okviru grupacije. Ministri obrane složili su se o nastavku jačanja FNC-a radi poboljšanja interoperabilnosti među oružanim snagama zemalja u Europi i udruživanju napora u postizanju maksimalne sinergije između NATO-a i Europske unije.

Slika 3. Sastanak ministara obrane Europske unije u Berlinu, kolovoz 2020.

Republika Hrvatska sudjeluje u talijanskoj grupaciji FNC-a s manjim intenzitetom, a aktivnosti u okviru ove grupacije usredotočene su na zajednički razvoj sposobnosti stabilizacije i rekonstrukcije u područjima pogođenim krizama, na zajednički razvoj mornaričkih sposobnosti i sposobnosti nadzora pomorskog prostora Jadrana i istočnog Mediterana. Svojim angažmanom u NATO misijama, operacijama i drugim aktivnostima Saveza, Republika Hrvatska je potvrdila predanost načelima i zajedničkim vrijednostima Saveza, spremnost za sudjelovanje u zajedničkom sustavu obrane i aktivan doprinos miru i stabilnosti euroatlantskog područja, kao i globalnoj sigurnosti i stabilnosti. Uz to, kroz doprinos NATO vođenim misijama, operacijama i drugim aktivnostima Saveza Republika Hrvatska dodatno razvija sposobnosti vlastitih oružanih snaga.

Tijekom 2020. Hrvatska vojska je sudjelovala u NATO operaciji potpore miru „KFOR“ na Kosovu, NATO misiji u Iraku, NATO mornaričkoj operaciji Sea Guardian te aktivnostima Saveza u ojačanoj prednjoj prisutnosti u Poljskoj i Litvi. Jedan pripadnik sudjelovao je u operaciji „Inherent Resolve“ u Kuvajtu.

Ukupno je u NATO operacijama, misijama i drugim aktivnostima Saveza tijekom 2020. godine bilo angažirano 548 pripadnika Hrvatske vojske.

U 2020. Hrvatska vojska je u statusu spremnosti sudjelovala u NATO snagama brzog odgovora (NRF)¹ s jednim vodom vojne policije te sa specijalnim postrojbama u okviru poljskog zapovjedništva specijalnih snaga i dva stožerna časnika u zapovjedništvu Združenih namjenski organiziranih snaga vrlo visoke spremnosti (VJTF) 2020.

¹ NATO Snage za odgovor (NATO Response Force – NRF) su multinacionalne snage sastavljene od kopnenih, zračnih, pomorskih i specijalnih snaga koje Savez može vrlo brzo razmjestiti. NRF je 2014. povećan na 40 000 pripadnika i uključuje Združene namjenski organizirane snage vrlo visoke spremnosti koje mogu reagirati unutar nekoliko dana te prateće snage spremne za pružanje brzog ojačanja.

Kao dio savezničkih nastojanja za podizanjem kulture spremnosti uspostavljena je NATO inicijativa spremnosti koja će zajedno s implementacijom načela pravedne raspodjele tereta značajno pridonijeti ukupnom razvoju NATO obrambenih sposobnosti.

Republika Hrvatska je od početka podržala uspostavu NATO inicijative spremnosti te deklarirala značajne elemente kopnenih te manji element zračnih snaga u grupaciju snaga.

Posljednjih godina NATO je proveo najveću prilagodbu i jačanje zapovjedne strukture od kraja hladnog rata koja je rezultirala uspostavom novih zapovjedništava na operativnoj, korpusnoj i divizijskoj razini. Popuna NATO zapovjedne strukture provodi se prema postotku koji je određen državama članicama Saveza za uplatu u zajednički proračun. Republika Hrvatska je u 2020. ispunila obvezu popune kvota osoblja u NATO-u.

Kako bi ispunila nedostatak u sadašnjem teritorijalnom rasporedu zapovjedništava NATO strukture snaga te povećala razinu sigurnosti u srednjoj Europi i na jugoistočnim granicama Saveza, Republika Hrvatska je kao suosnivačica, zajedno s Mađarskom 2018., pokrenula inicijativu uspostave Multinacionalnoga divizijskog zapovjedništva za srednju Europu (*Headquarter Multinational Division – Centar – HQ MND-C-a*). Dostizanje inicijalne operativne sposobnosti ovoga zapovjedništva očekuje se 2022., a Koncept uspostave Multinacionalnoga divizijskog zapovjedništva za srednju Europu, uz Mađarsku, kao zemlju domaćina i Republiku Hrvatsku, kao suosnivača, predviđa sudjelovanje i drugih saveznica.

Republika Hrvatska je u kolovozu 2020. popunila 15 pozicija u ovom Zapovjedništvu od kojih je jedna i zapovjednik Multinacionalnoga divizijskog zapovjedništva za srednju Europu.

Republika Hrvatska preuzela je NATO cilj sposobnosti kojim se obvezala ustrojiti postrojbu za specijalne zračne operacije (*Special Operations Air Task Unit – SOATU*).

S obzirom na to da su i Republika Bugarska, Mađarska i Republika Slovenija preuzele tu obvezu, odlučile su osnovati Međunarodno središte za obuku helikopterskih posada i timova za provedbu zadaća specijalnih zračnih operacija (*Multinational Special Aviation Programme – MSAP*) sa sjedištem u Republici Hrvatskoj u vojarni „Pukovnik Mirko Vukušić“ u Zemuniku Donjem.

Radi se o uspostavi prvoga međunarodnog obučnog središta u Republici Hrvatskoj, čije će djelovanje uvelike pridonijeti razvoju sposobnosti Hrvatske vojske i oružanih snaga drugih NATO članica.

MSAP je dodatno važan za Republiku Hrvatsku zato što je ujedno riječ o NATO projektu visoke vidljivosti. NATO aktivno podupire provođenje projekata visoke vidljivosti kroz koje države članice Saveza, ali i partnerske države, razvijaju svoje sposobnosti.

MSAP je središte koje će planirati i provoditi obuku helikopterskih posada te njihovu integraciju s timovima specijalnih snaga za planiranje i provedbu specijalnih operacija. Obuka će se dijeliti na teorijsku i praktičnu, a u početku će osposobljavati instruktore koji će svoja znanja prenositi na postrojbe koje trebaju dostići zahtijevane sposobnosti. Obuka će biti otvorena ne samo za zemlje članice MSAP-a (Bugarska, Mađarska, Republika Slovenija, Republika Hrvatska) već i za pripadnike drugih NATO članica. Ambicija Republike Hrvatske je da ovo Središte s vremenom preraste u jedno od NATO središta izvrsnosti.

Osim za ostvarenje hrvatskih nacionalnih interesa, MSAP je važan i za NATO kao primjer multinacionalnoga obrazovnog rješenja koje za ispunjavanje zadaća koristi sveobuhvatan okvir suradnje. Posebne operacijske snage zrakoplovstva su važan i prilagodljiv element u NATO postavu odvratanja i obrane. Stoga MSAP ispunjava niz funkcija i višestruko opravdava vlastito postojanje. Važnost i vidljivost MSAP-a u kontekstu NATO-a evidentiran je i u NATO izvješću o obrambenom planiranju od 5. listopada 2020. gdje se kao najbolji primjeri NATO projekata visoke vidljivosti spominju FNC i MSAP.

Hrvatski razmjestivi komunikacijski modul (*Deployable Communication Module – DCM*) jedan je od četiri NATO DCM-a odnosno sastavnica Savezničkog zapovjedništva snaga za Europu, čija je zadaća uspostava i održavanje komunikacijsko-informacijskog sustava razmjestivog zapovjedništva NATO-ovih snaga u području operacije, misije ili vojne vježbe te upravljanje njima. Postrojba je ustrojena 2014., a danas ima 50 pripadnika. 28 pripadnika hrvatskoga DCM-a je od svibnja do kolovoza 2020. sudjelovalo u NATO misiji potpore miru u Afganistanu „Resolute Support“.

Na temelju NATO Zavjeta o kibernetičkoj obrani² Republika Hrvatska je 2019. godine ustrojila Zapovjedništvo za kibernetički prostor, koje će razvijati obrambene kibernetičke sposobnosti sa zadaćom obrane vojnoga kibernetičkog prostora i informacija u njemu, a sve nove sposobnosti u slučaju potrebe mogu se koristiti i staviti na raspolaganje i civilnim strukturama. Republika Hrvatska i dalje sudjeluje na pripremnim i obučnim aktivnostima NATO Multinacionalne bojne Vojne policije (*NATO Multinational Military Police Battalion*

² Zavjet o kibernetičkoj obrani (Cyber Defence Pledge) usvojili su čelnici NATO država i vlada na sastanku na vrhu u Varšavi 2016.

– *MNMPBAT*), u suradnji s Republikom Poljskom, Slovačkom Republikom i Češkom Republikom.

Tijekom 2020. nastavljen je doprinos Republike Hrvatske nadzoru zračnog prostora NATO-a integracijom hrvatskoga sustava za nadzor i zaštitu zračnog prostora u Sustav integrirane protuzračne i proturaketne obrane NATO-a (*NATO Integrated Air and Missile Defence System – NATINAMDS*). Nastavljena je i potpora integriranju partnerskih zemalja u Program razmjene podataka o situaciji u zračnom prostoru (*Air Situation Data Exchange – ASDE*). U tijeku je i provedba projekta „NATO Integrirani zrakoplovni sustav zapovijedanja i nadzora” u sklopu kojeg se u Zrakoplovnoj bazi Pleso instaliraju softverski elementi. Ovaj projekt dijelom se financira iz NATO-ova programa ulaganja u sigurnost (*NATO Security Investment Programme – NSIP*).

Republika Hrvatska je 2020. u nacionalnim predstavništvima pri NATO-u³, NATO zapovjednoj strukturi, NATO strukturi snaga, NATO agencijama i četiri NATO središta izvrsnosti⁴ popunjavala 80 pozicija, od toga 57 stožernih pozicija u NATO strukturama i 23 u nacionalnim predstavništvima pri NATO-u.

NATO zapovjedna struktura i NATO struktura snaga prilagođavaju se i šire zbog novonastale sigurnosne situacije što pred članice stavlja obvezu popune novih pozicija.

Značajan angažman ostvaren je i u okviru NATO odbora i sastanaka koji prate pitanja nadzora naoružanja, a usmjereni su na modernizaciju postojećih mehanizama, njihovu dosljednu primjenu, njihove učinke na NATO aktivnosti te učinke njihove erozije na europsku i globalnu sigurnosnu arhitekturu utemeljenu na sporazumima koji su definirali pravila ponašanja u području nadzora i neširenja naoružanja.

Od posebnog značaja za novu NATO strategiju i planiranje aktivnosti na terenu je pitanje neširenja oružja za masovno uništenje.

Od njezina osnutka 1953., u NATO školi Oberammergau oko 200 000 polaznika završilo je različite oblike izobrazbe. Upućivanje na različite oblike izobrazbe jedan je od alata Saveza u postizanju interoperabilnosti i razvoju sposobnosti.

Djelatnici Ministarstva obrane i Hrvatske vojske sudjelovali su 2020. na 10 tečajeva radi funkcionalne izobrazbe, pripreme za dužnosti u NATO zapovjedništvima, tijelima i

³ Nacionalna vojna predstavništva Republike Hrvatske: Vojno predstavništvo Republike Hrvatske pri NATO-u i Europskoj uniji, Orambeni odjel Stalnog predstavništva Republike Hrvatske pri NATO-u, Nacionalno vojno predstavništvo pri Savezničkom zapovjedništvu za operacije (SHAPE), Nacionalni ured za vezu pri Savezničkom zapovjedništvu za transformaciju (ACT)

⁴ Središte izvrsnosti Vojne policije u Republici Poljskoj, Središte izvrsnosti za planinsko ratovanje u Republici Sloveniji i Središte izvrsnosti za protuobavještajne poslove u Republici Poljskoj i Središtu izvrsnosti za Cyber obranu u Republici Estoniji.

institucijama te u potpori razvoja naših obrambenih sposobnosti u skladu sa zahtjevima NATO ciljeva sposobnosti.

Aktivnosti u sklopu Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije

Predstavnici Ministarstva obrane i Hrvatske vojske redovito su sudjelovali na sastancima ministara obrane i načelnika glavnih stožera država članica Europske unije, kao i na sastancima ravnatelja za obrambenu politiku.

U 2020. Republika Hrvatska bila je zastupljena s tri predstavnika u strukturama vojnog osoblja Europske unije. Predstavници Ministarstva obrane i Hrvatske vojske sudjelovali su u radu nadležnih odbora i radnih skupina Europske obrambene agencije te u radu Satelitskog središta i drugih tijela Europske unije.

U okviru obrambenih inicijativa Europske unije, predstavnici Ministarstva obrane i Hrvatske vojske aktivno su sudjelovali u aktivnostima PESCO-a, CARD-a, unaprjeđivanja vojne pokretljivosti te u aktivnostima usmjerenim na jačanje suradnje Europske unije i NATO-a.

Poseban naglasak hrvatski predstavnici stavljali su na utvrđivanje provedbenog modela za Europski obrambeni fond, u kontekstu pregovora o Višegodišnjem financijskom okviru od 2021. do 2027. Pritom su se zalagali za model koji će omogućiti poticajne uvjete za sudjelovanje srednjeg i malog poduzetništva te pridonijeti razvoju i jačanju hrvatske obrambene industrije.

U tom kontekstu dana je podrška hrvatskim tvrtkama u procesu prijave na natječaje u okviru Europskog programa industrijskog razvoja u području obrane.

U okviru PESCO-a hrvatski predstavnici sudjelovali su u svih šest projekata u koje je uključena Republika Hrvatska: Kiber timovi za brzi odgovor i zajedničko djelovanje u kibersigurnosti; Paket sposobnosti razmjestive vojne pomoći u slučaju katastrofe; Unaprjeđivanje pomorskog motrenja; Vojna pokretljivost; Mreža logističkih čvorišta u Europi i potpora operacijama i KBRN motrenje kao usluga.

Osim sudjelovanja u projektima, ostvaren je doprinos u procesu Strateškog pregleda PESCO-a. Na taj se način, uz doprinos razvoju sposobnosti Europske unije, jačaju nacionalne sposobnosti te sposobnosti u okviru NATO obveza.

Težišna aktivnost tijekom prve polovice 2020. bila je provedba aktivnosti predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije, od 1. siječnja do 30. lipnja 2020. Ministarstvo obrane izradilo je plan aktivnosti tijekom predsjedanja Vijećem Europske unije, a Nacionalni program predsjedanja Vijećem Europske unije na području sigurnosti i obrane bio je

fokusiran na četiri osnovna prioriteta: provedba obrambenih inicijativa Unije, jačanje suradnje Europske unije i NATO-a, razvoj industrijske i istraživačke dimenzije EU obrane, jačanje napora Unije na području jugoistočne Europe u domeni obrane i sigurnosti.

Za provedbu poslova predsjedanja na sadržajnoj i organizacijskoj razini aktivna su bila dva stručna tima, a zbog povećanog obima poslova u Stalno predstavništvo Republike Hrvatske pri Europskoj uniji i u Vojno predstavništvo Republike Hrvatske pri NATO-u i Europskoj uniji bilo je upućeno pet pripadnika Ministarstva obrane. Radi provedbe ovih prioriteta planirana je i organizacija niza sastanaka i aktivnosti stručne i visoke razine u Republici Hrvatskoj i u Bruxellesu.

U Zagrebu je održan neformalni sastanak ravnatelja za obrambenu politiku i neformalni sastanak ministara obrane, dok su u Bruxellesu održane dvije aktivnosti na stručnoj razini. Zbog restriktivnih mjera uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19, prvi put su održani sastanci ministara obrane u formatu videokonferencije. Među njima se ističu konferencija visoke razine o jačanju obrambene industrije te ministarska konferencija o EU-NATO suradnji.

Predsjedanje je pridonijelo razvoju znanja i razumijevanju procesa kreiranja i donošenja odluka u okvirima Europske unije, ali i jačanju bilateralne suradnje pri čemu su tijekom predsjedanja u Ministarstvo obrane upućeni časnici za vezu iz Saveznog ministarstva obrane Savezne Republike Njemačke i Ministarstva oružanih snaga Francuske Republike.

Tijekom hrvatskoga predsjedanja Vijećem Europske unije održana je prva rasprava o Strateškom kompasu i analiza prijetnji i strateških izazova za Europsku uniju iz područja obrane, što je izravan doprinos raspravi o elementima budućega Strateškog kompasu.

Ministarstvo obrane se tijekom predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije (HR PRES) snažno zalagalo za provedbu, konsolidaciju i koherentnost pokrenutih obrambenih inicijativa i komplementarnost s NATO procesima, s naglaskom na njihovu ugradnju u nacionalne obrambene procese kao poseban prioritet te je u tom kontekstu organizirana radionica čiji su se rezultati implementirali u dokumentima Unije. Sudjelovanjem u radu nadležnih odbora i radnih skupina predstavnici Ministarstva obrane pružili su doprinos djelovanju EU-a u aktivnostima unaprjeđenja pomorske sigurnosti te radu usmjerenom prema snaženju otpornosti Unije i njezinih članica i suzbijanju hibridnih prijetnji.

U vezi s nastojanjem da se postigne konačni dogovor o Europskom obrambenom fondu, HR PRES je nastavio pružati platformu za neformalne rasprave o statusu sudjelovanja trećih država.

Rad HR PRES-a snažno je bio posvećen i pronalasku rješenja sudjelovanja trećih država u PESCO-u. Na temelju aktivnog rada i predlaganjem popratne izjave, idućem predsjedništvu je omogućeno brzo postizanje konsenzusa i usvajanje odluke o sudjelovanju trećih država u PESCO projektima.

Zbog pandemije bolesti COVID-19, HR PRES je zagovarao izradu analize i ispitivanje naučenih lekcija, ranjivosti i dugoročnih implikacija uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 na područje obrane i sigurnosti. Što se tiče operativnog doprinosa Republike Hrvatske Zajedničkoj sigurnosnoj i obrambenoj politici Europske unije, nastavljeno je sudjelovanje u borbenim skupinama Europske unije (*European Union Battle Group – EUBG*).

U drugoj polovici 2020. u borbenoj skupini pod vodstvom Savezne Republike Njemačke bilo je uključeno do 205 pripadnika Hrvatske vojske. Potkraj 2020. provedene su pripreme za tromjesečno produljenje sudjelovanja u toj borbenoj skupini te je nastavljen proces pripreme za sudjelovanje u borbenoj skupini pod vodstvom Republike Italije u drugoj polovici 2021. Pripadnici Hrvatske vojske 2020. sudjelovali su u operaciji EU NAVFOR MED Sophia te u novouspostavljenoj operaciji EU NAVFOR MED Irini. Nastavljeno je sudjelovanje u operaciji EU NAVFOR Somalija ATALANTA u okviru koje je s ciljem zaštite plovila koje u okviru Svjetskog programa za hranu djelovao četvrti hrvatski Autonomni tim za zaštitu broda.

1.3.2. Multilateralna suradnja

Multilateralna obrambena suradnja provođena je u okviru međunarodnih i regionalnih organizacija, s naglaskom na područja od strateškog interesa za Republiku Hrvatsku.

Dinamika multilateralne suradnje u 2020. uvelike je obilježena pandemijom bolesti COVID-19 i s njom povezanih ograničenja, kao i novih sigurnosnih izazova i ugroza.

Težišne aktivnosti odvijale su se kroz provedbu mjera izgradnje povjerenja i sigurnosti u okviru Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS) i Ujedinjenih naroda, proaktivno djelovanje i potporu u radu RACVIAC – Centra za sigurnosnu suradnju te provedbu ugovora i sporazuma iz područja nadzora naoružanja. Zbog ograničenja povezanih s pandemijom bolesti COVID-19, predstavnici Ministarstva obrane nisu sudjelovali na međunarodnim sajmovima i izložbama vojne opreme i naoružanja, od kojih većina planiranih u 2020. nije održana. No promicanje hrvatske obrambene industrije ostaje jedan od ciljeva multilateralne obrambene suradnje.

Sudjelovanje u regionalnim inicijativama

Tijekom 2020. nastavljeno je sudjelovanje u radu regionalnih organizacija, foruma i inicijativa, radi jačanja povjerenja i partnerstva, izgradnje stabilnosti i sigurnosti u srednjoj i jugoistočnoj Europi i na Sredozemlju te izgradnje interoperabilnosti i obrambenih sposobnosti u skladu s prioritetima sigurnosne politike Republike Hrvatske.

Glavna područja suradnje odnosila su se na jačanje mjera povjerenja i sigurnosti, potporu nastavku procesa proširenja NATO-a i Europske unije na zemlje jugoistočne Europe, ispunjavanje obveza iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji, zajednički razvoj obrambenih sposobnosti te razmatranje mogućnosti zajedničkog sudjelovanja u operacijama.

Proaktivnim sudjelovanjem u regionalnim inicijativama i forumima Ministarstvo obrane je nastavilo pridonositi međunarodnoj afirmaciji Republike Hrvatske, kao regionalnog lidera i pokretača euroatlantskih procesa u državama jugoistočne Europe.

Pri tome je poseban naglasak stavljen na sudjelovanje u regionalnim forumima koji korespondiraju s euroatlantskim aspiracijama država članica, poglavito Američko-jadranskoj povelji (A-5). U sklopu Američko-jadranske povelje pod predsjedanjem Bosne i Hercegovine tijekom 2020., Ministarstvo obrane je nastavilo pružati potporu novim članicama NATO-a, kao i podupirati projekte u funkciji približavanja preostalih država aspirantica iz jugoistočne Europe NATO-u. Predstavnicima Ministarstva obrane i Hrvatske vojske sudjelovali su na sastancima političke i vojne razine.

Republika Hrvatska je 2020. završila svoje sudjelovanje u misiji potpore miru Odlučna potpora u Islamskoj Republici Afganistan, koje se pozitivno reflektiralo na unaprjeđenje interoperabilnosti država članica koje su sudjelovale u misiji u sastavu hrvatskoga kontingenta. Ovaj model suradnje poslužit će kao temelj potencijalnoga budućeg zajedničkog doprinosa država članica Američko-jadranske povelje misijama i operacijama Saveza.

Sudjelovanje u aktivnostima Srednjoeuropske obrambene suradnje (*Central European Defence Cooperation – CEDC*) nastavljeno je pod predsjedanjem Republike Slovenije.

U 2020. godini, intenziviranjem suradnje CEDC-a s državama zapadnog Balkana, naglasak je stavljen na jačanje sigurnosti i stabilnosti te izgradnju otpornosti na nove sigurnosne izazove regija srednje i jugoistočne Europe. Predstavnicima Ministarstva obrane i Hrvatske vojske sudjelovali su na sastancima visoke političke razine, kao i radionicama stručnih skupina radi razmjene iskustava i dijeljenja najboljih praksi iz područja borbe protiv pandemije, civilno vojne suradnje i vojne pokretljivosti.

Nastavljeno je sudjelovanje u okviru Foruma ministara obrane jugoistočne Europe (*South Eastern Defence Ministerial – SEDM*) kroz sastanke ministara obrane te koordinacijskog i upravljačkog odbora radi promicanja sigurnosnog dijaloga u jugoistočnoj Europi o pitanjima od zajedničkog interesa.

U okviru multilateralne suradnje poseban naglasak stavljen je na daljnju afirmaciju vidljivosti i uloge RACVIAC-a, kao međunarodne organizacije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj.

Aktivnosti u sklopu Ujedinjenih naroda

Zbog pandemije bolesti COVID-19 predstavnici Ministarstva obrane su na sastancima vezanim uz provedbu konvencija Ujedinjenih naroda iz područja nadzora naoružanja sudjelovali putem videokonferencija. Izrađena su nacionalna godišnja izvješća po Konvenciji o kazetnom streljivu, Konvenciji o zabrani upotrebe, skladištenja, proizvodnje i transportu protupješačkih mina te njihovu uništavanju, Konvenciji o zabrani ili ograničenju uporabe određenoga konvencionalnog oružja s pretjeranim traumatskim učinkom ili djelovanjem bez obzira na cilj.

Republika Hrvatska podržava inicijativu „Action for Peacekeeping“ koju je u ožujku 2018. pokrenuo Glavni tajnik Ujedinjenih naroda, a koja predstavlja plan budućih djelovanja u području operacija.

Tijekom 2020. 30 pripadnika Hrvatske vojske, od kojih šest žena, sudjelovalo je u tri operacije potpore miru Ujedinjenih naroda: UNMOGIP u Indiji i Pakistanu, MINURSO u Zapadnoj Sahari i UNIFIL u Libanonu.

U cilju implementacije UN Strategije rodne jednakosti Republika Hrvatska prihvatila je i provodi plan Ujedinjenih naroda za povećanje sudjelovanja žena u operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda do 2028.

Aktivnosti u sklopu Organizacije za europsku sigurnost i suradnju (OESS)

Aktivnosti predstavnika Ministarstva obrane tijekom 2020. u radu Foruma za sigurnosnu suradnju OESS-a i radnih skupina bile su smanjenog intenziteta i ograničene na sudjelovanje na videokonferencijama zbog pandemije bolesti COVID-19, izuzev predstavnika Stalne misije Republike Hrvatske pri OESS-u i UN-u.

Aktivnosti nakon izbijanja pandemije bolesti COVID-19 u ožujku 2020., u području nadzora naoružanja svedene su na do sada najnižu razinu, a verifikacijske aktivnosti su obustavljene.

U okviru standardnih obveza Republike Hrvatske po mehanizmima izvješćivanja, Ministarstvo obrane izradilo je i dostavilo članicama OESS-a dokumente: Godišnja razmjena vojnih informacija o obrambenom planiranju i proračunu, Godišnja razmjena vojnih informacija po Bečkom dokumentu 2011., Godišnja razmjena vojnih informacija o naoružanju po Sporazumu o subregionalnoj kontroli naoružanja te Globalna razmjena vojnih informacija.

1.3.3. Bilateralna obrambena suradnja

Aktivnosti bilateralne obrambene suradnje tijekom 2020. bile su usmjerene na daljnje produbljivanje odnosa sa strateškim saveznicima i partnerima u području obrane radi jačanja međunarodnog ugleda i afirmacije Republike Hrvatske kao odgovorne doprinositeljice globalnom i regionalnom miru i sigurnosti te razvoja nacionalnih obrambenih sposobnosti i pružanja potpore ispunjenju preuzetih obveza koje proistječu iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji.

Bilateralna obrambena suradnja bila je usmjerena na pružanje potpore državama jugoistočne Europe u procesu euroatlantskih integracija radi jačanja stabilnosti i otpornosti neposrednoga hrvatskog susjedstva.

Iako je Republika Hrvatska provela značajan dio planiranih bilateralnih aktivnosti tijekom 2020. godine, njihov opseg bio je manji naspram prethodnih godina zbog situacije uzrokovane pandemijom koronavirusa.

U Republici Hrvatskoj akreditacijom ili suakreditacijom tijekom 2020. djelovala su 32 strana vojnodiplomatska predstavništva s 43 člana vojno-diplomatskog zbora. Sjedište u Republici Hrvatskoj ima 16 vojnodiplomatskih predstavništava, dok ih 16 ima sjedište u inozemstvu i suakreditirani su za Republiku Hrvatsku na nerezidentnoj osnovi.

U inozemstvu je tijekom 2020. djelovalo 12 hrvatskih vojnih izaslanika akreditiranih na rezidentnoj i nerezidentnoj osnovi u 21 zemlji te je u tri države akreditiran tzv. putujući vojni izaslanik sa sjedištem u Zagrebu.

Najvažniji partneri Republici Hrvatskoj u 2020. bile su Sjedinjene Američke Države, Savezna Republika Njemačka, Republika Poljska, Ujedinjena Kraljevina Velike Britanije i Sjeverne Irske, Država Izrael i Francuska Republika.

Sa susjednim državama, odnosno državama od posebnog interesa za regionalnu sigurnost – Mađarskom, Republikom Slovenijom, Talijanskom Republikom, Bosnom i Hercegovinom, Crnom Gorom i Republikom Sjevernom Makedonijom ostvarena je značajna suradnja u području sigurnosti i obrane.

Sjedinjene Američke Države glavni su strateški saveznik i partner Republike Hrvatske u području obrane i sigurnosti s kojim se suradnja razvija u gotovo svim funkcionalnim područjima. Tijekom 2020. nastavljena je uspješna suradnja iz prijašnjih godina koja je prioritetno usmjerena na razvoj nacionalnih obrambenih sposobnosti s fokusom na razvoj helikopterskih, kibernetičkih i mornaričkih sposobnosti te sposobnosti specijalnih snaga i kibernetičke obrane.

Nastavljena je dobra suradnja u području vojne izobrazbe upućivanjem pripadnika Hrvatske vojske na školovanje u Sjedinjene Američke Države, kao i zajedničke aktivnosti u području razvoja i modernizacije vojne infrastrukture.

Izvršni bilateralni odnosi i visok stupanj suradnje kao i namjera njezina daljnjeg intenziviranja potvrđeni su i tijekom redovitih bilateralnih obrambenih konzultacija koje su na strateškoj razini održane u prosincu 2020. Nastavljena je suradnja s Vladom Sjedinjenih Američkih Država po pitanju opremanja Hrvatske vojske helikopterima UH-60M Black Hawk te borbenim oklopnim vozilima pješništva.

Zadržan je kontinuitet bilateralne obrambene suradnje sa Saveznom Republikom Njemačkom kao glavnim strateškim partnerom u Europi u području obrane, nastavljena je suradnja u okviru NATO operacija, misija i aktivnosti te Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije.

Suradnja u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije dodatno je ojačana upućivanjem djelatnice Saveznog ministarstva obrane Savezne Republike Njemačke u Ministarstvo obrane kao časnice za vezu tijekom hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije. Visok stupanj međusobnog razumijevanja potvrđen je i na sastancima visoke razine. Ministar obrane sastao se s njemačkom ministricom obrane Annegret Kramp-Karrenbauer na marginama neformalnog sastanka ministara obrane članica Europske unije, u kolovozu 2020. u Berlinu.

Ovo je bio prvi bilateralni sastanak dvoje dužnosnika prilikom kojeg je ministar obrane zahvalio na njemačkoj potpori tijekom HR PRES istaknuvši kako su povezana predsjedanja dodatno učvrstila odnose dviju zemalja.

Suradnja s Republikom Poljskom bila je u znaku kontinuiteta dinamične i sadržajne obrambene suradnje specijalnih snaga u području obuke i vježbi, suradnje vojnih policija u okviru Multinacionalne bojne vojne policije, suradnje vojno-obrazovnih institucija, kopnenih snaga u području obuke i vježbi te nastavku dugogodišnje suradnje na vojno-tehničkom području razmjenom iskustava u održavanju borbenih oklopnih vozila AMV Patria.

Republika Hrvatska i dalje pruža doprinos sigurnosti istočnog krila NATO-a kontinuiranim angažmanom bitnice samohodnih višecjevnih lansera raketa s do 90 pripadnika, koja se nalazi na teritoriju Republike Poljske u sklopu borbene skupine pod vodstvom Sjedinjenih Američkih Država. Osim NATO aktivnosti Ojačane prednje prisutnosti, Hrvatska vojska uključena je u rad NATO zapovjedništava i središta izvrsnosti na teritoriju Republike Poljske sudjelovanjem stožernih časnika.

Republika Poljska od studenoga 2020. pruža potporu radu Multinacionalnog središta za obuku specijalnih zračnih snaga (MSAP) u Zemuniku Donjem angažmanom instruktora Oružanih snaga Republike Poljske.

Uzlazni trend bilateralne obrambene suradnje između Države Izrael i Republike Hrvatske nastavlja se od 2017. suradnjom u područjima razmjene iskustva u području kibernetičke obrane, vojno-tehničke suradnje u potpori opremanja i modernizacije Hrvatske vojske te obukom i izobrazbom osoblja u korištenju novih borbenih sustava, pri čemu se izdvaja projekt opremanja BOV Patria CRO s daljinski upravljanim oružanim stanicama tipa UT30MK2 kao glavna aktivnost suradnje s Državom Izrael u 2020.

U okviru obrambene suradnje Republike Hrvatske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske u 2020. održane su sigurnosno obrambene konzultacije na razini ravnatelja za obrambenu politiku te dvije aktivnosti izobrazbe.

Posebni doprinos jačanju obrambene suradnje predstavlja Dokument o strateškom partnerstvu Republike Hrvatske i Ujedinjene Kraljevine Velike Britanije i Sjeverne Irske, koji sadrži plan zajedničkih aktivnosti u području obrane kojima se jačaju sposobnosti Hrvatske vojske i potvrđuje Ujedinjena Kraljevina Velika Britanija i Sjeverna Irska kao jedan od najvažnijih hrvatskih partnera u Europi. Dokument predviđa suradnju za jednogodišnje razdoblje te se kao trajni dokument redovito ažurira na godišnjoj razini.

U okviru NATO aktivnosti 2020. obilježena je zajedničkim radom u sklopu Savezničkoga korpusa za brzo djelovanje u Ujedinjenoj Kraljevini Velike Britanije i Sjeverne Irske.

Obrambenu suradnju s Francuskom Republikom u 2020. obilježili su posjeti najviše razine. Francuska ministrica obrane Florence Parly dva puta je posjetila Zagreb te održala bilateralne sastanke s tadašnjim potpredsjednikom Vlade Republike Hrvatske i ministrom obrane Damirom Krstičevićem u ožujku 2020. i ministrom obrane dr. sc. Mariom Banožićem u studenome 2020.

Posjet ministrice Parly u ožujku 2020. bio je prvi službeni posjet francuskog ministra zaduženog za poslove obrane Republici Hrvatskoj od stjecanja samostalnosti te je tom prigodom Parly izjavila kako Francuska Republika računa na Republiku Hrvatsku kao državu predsjedateljicu Vijećem Europske unije. Prilikom posjeta u studenome 2020. ministrica Parly izrazila je zadovoljstvo obrambenom suradnjom Republike Hrvatske i Francuske Republike te izrazila želju za jačanjem partnerstva.

Nadalje, suradnja s Francuskom Republikom temeljila se na suradnji i razmjeni stajališta u okviru Zajedničke sigurnosne i obrambene politike poglavito u kontekstu hrvatskoga predsjedanja Vijećem Europske unije u prvoj polovici 2020. S tim u vezi u Republiku Hrvatsku je upućena djelatnica francuskog Ministarstva Oružanih snaga u svojstvu časnice za vezu, koja je tijekom predsjedanja pružala stručnu potporu Ministarstvu obrane.

Slika 4. Posjet ministrice Oružanih snaga Francuske Republike Florence Parly, studeni 2020.

Sastanak tadašnjeg potpredsjednika Vlade Republike Hrvatske i ministra obrane Damira Krstičevića s ministrom obrane Talijanske Republike Lorenzom Guerinijem održan je 4. ožujka 2020. Tom je prigodom potvrđena dobra suradnja u području ratnih mornarica, ratnih zrakoplovstava, kao i suradnja u regionalnim inicijativama.

Ministri su potpisali i Memorandum o suglasnosti između Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Ministarstva obrane Talijanske Republike o suradnji na području obrane čime je osiguran okvir za njezin daljnji razvoj. Uz to je pokrenut proces akreditacije

hrvatskoga vojnog izaslanika u Italiji sa sjedištem u Zagrebu radi intenziviranja obrambenog odnosa.

Obrambena suradnja s Mađarskom u 2020. prioritetno je nastavljena kroz zajednički projekt uspostave Multinacionalnoga divizijskog zapovjedništva – Centar (MND-C) smještenog u Székesfehérváru.

Zapovjedništvo je osnovano radi jačanja nacionalne sigurnosti, a time i sigurnosti srednje Europe i NATO-a, kroz zajednički razvoj obrambenih sposobnosti zemalja članica, uzimajući u obzir sigurnosne izazove koje nameće promjenjivo i sve složenije okruženje. Republika Hrvatska od kolovoza 2020. popunjava 15 pozicija u MND-C-u, uključujući poziciju zapovjednika zapovjedništva.

Suradnja s Mađarskom obuhvaćala je i aktivnosti u okviru Multinacionalnog središta za obuku specijalnih zračnih snaga (MSAP) smještenog u Zemunik Donjem u kojem mađarski predstavnik obnaša dužnost zamjenika direktora središta. Suradnja se ostvaruje i zajedničkim članstvom u Regionalnom zapovjedništvu komponente specijalnih snaga. U rujnu 2020. Republika Hrvatska je akreditirala vojnog izaslanika u Mađarskoj sa sjedištem u Zagrebu.

Tijekom 2020. nastavljena je dobra obrambena suradnja s Republikom Slovenijom što je potvrđeno i na sastanku ministra obrane dr. sc. Maria Banožića sa slovenskim ministrom obrane Matejom Toninom na marginama sastanka Srednjoeuropske obrambene suradnje u prosincu 2020. u Postojni. Suradnja oružanih snaga bila je usmjerena na suradnju kopnenih i zračnih snaga i vježbe. Završen je i postupak akreditacije vojnog izaslanika sa sjedištem u Zagrebu.

Slika 5. Sastanak s ministrom obrane Republike Slovenije, Postojna, prosinac 2020.

Najznačajniji dio aktivnosti obrambene suradnje s Bosnom i Hercegovinom, tijekom 2020. provodio se u domeni vojnog školovanja pripadnika Ministarstva obrane i Oružanih snaga Bosne i Hercegovine na studijskim programima i programima vojne izobrazbe na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“. Nastavljene su aktivnosti potpore Bosni i Hercegovini u procesu euroatlantskih integracija i unaprjeđenju interoperabilnosti njihovih oružanih snaga s oružanim snagama država članica NATO-a i Europske unije.

Republika Hrvatska je strateški partner Republike Sjeverne Makedonije na području obrane te pruža dugogodišnju potporu makedonskim euroatlantskim aspiracijama, posebice pružanjem podrške u provođenju reformi njezinim Oružanim snagama.

Dugogodišnja suradnja se i 2020. odvijala kroz aktivnosti u okviru Američko-jadranske povelje (A-5) te u području obuke i izobrazbe.

Republika Hrvatska nastavila je pružati potporu i u vidu suradnje u obuci specijalnih snaga. Na marginama NATO ministarskog sastanka 13. veljače 2020. u Bruxellesu susreli su se tadašnji potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar obrane Damir Krstičević i potpredsjednica Vlade Republike Sjeverne Makedonije Radmila Šekerinska Jankovska, pri čemu je potvrđena visoka razina obrambenih odnosa dviju zemalja.

Nastavljena je i dobra suradnja s Crnom Gorom u obliku zajedničkog sudjelovanja hrvatskih i crnogorskih pripadnika oružanih snaga u misiji potpore miru Odlučna potpora u Islamskoj Republici Afganistan.

Nastavila se suradnja po pitanju prijenosa hrvatskih iskustava u kontekstu obveza proizašlih iz članstva u NATO-u te kroz obuku ocjenjivača borbene spremnosti deklariranih postrojbi.

Dugogodišnja dobra suradnja u području izobrazbe pripadnika Vojske Crne Gore na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ i studijskim programima „Vojno pomorstvo“ i „Vojno inženjerstvo“ uspješno je nastavljena te je akreditiran vojni izaslanik u Crnoj Gori sa sjedištem u Zagrebu.

1.4. Upravljanje ljudskim potencijalima

Tijekom 2020. nastavljena je provedba personalne politike „vojnika na prvom mjestu”, radi dostizanja i održavanja visoke razine motiviranosti i spremnosti pripadnika Hrvatske vojske. Ovo obuhvaća usvajanje niza mjera usmjerenih na dobrobit vojnika, dočasnika i časnika, poboljšanje njihova socioekonomskog statusa, uvjeta života i rada, kao i uvođenje novih oblika poticaja koji osiguravaju prijam i zadržavanje kvalitetnoga osoblja.

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske u prosincu 2019. stvoreni su preduvjeti za daljnje jačanje standarda vojnika, dočasnika i časnika.

Tijekom 2020. unaprijeđen je proces prijma i zadržavanja osoblja te kvaliteta življenja i skrb za pripadnike Hrvatske vojske. Razrađeni su oblici više razine skrbi za pripadnike Hrvatske vojske koji su stradali u obnašanju dužnosti, kao i za članove obitelji smrtno stradalih u službi te primijenjeni u slučaju stradavanja u misiji potpore miru u Afganistanu.

Nastavljena je dodjela vojnih medalja koja omogućuje primjereno priznanje postignuća koje pridonosi razvoju i unaprjeđenju obrambenog sustava.

Vojnicima/mornarima smještenima u vojarnama izvan mjesta prebivališta omogućena je naknada za putovanje u mjesto prebivališta dva puta mjesečno.

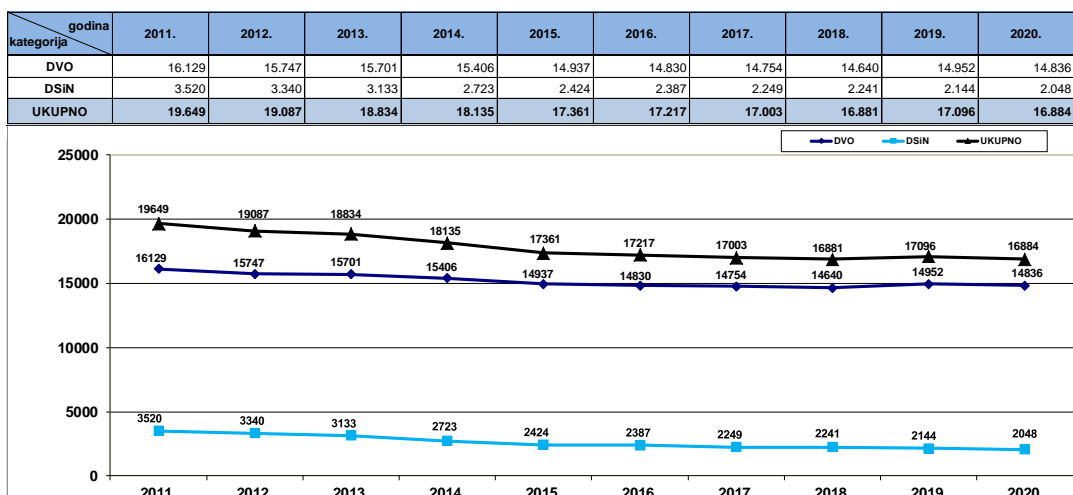
Nastavljeno je stambeno zbrinjavanje vojnika, dočasnika i časnika na potpomognutim područjima u Republici Hrvatskoj u suradnji sa Središnjim državnim uredom za obnovu i stambeno zbrinjavanje te gradovima Vukovar, Knin i Petrinja.

Nastavljen je uspješni projekt stipendiranja učenika trećih i četvrtih razreda Zrakoplovno-tehničke škole u Velikoj Gorici i Tehničke škole u Zadru radi pribavljanja zrakoplovnih tehničara za potrebe Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva.

Ustrajnost na pristupu koji čovjeka određuje kao središte obrambenoga sustava, uvelike je pridonijela činjenici da Hrvatska vojska osigurava neprekidnost zahtijevane razine personalne spremnosti te posljedično i očuvanje ciljanih obrambenih sposobnosti.

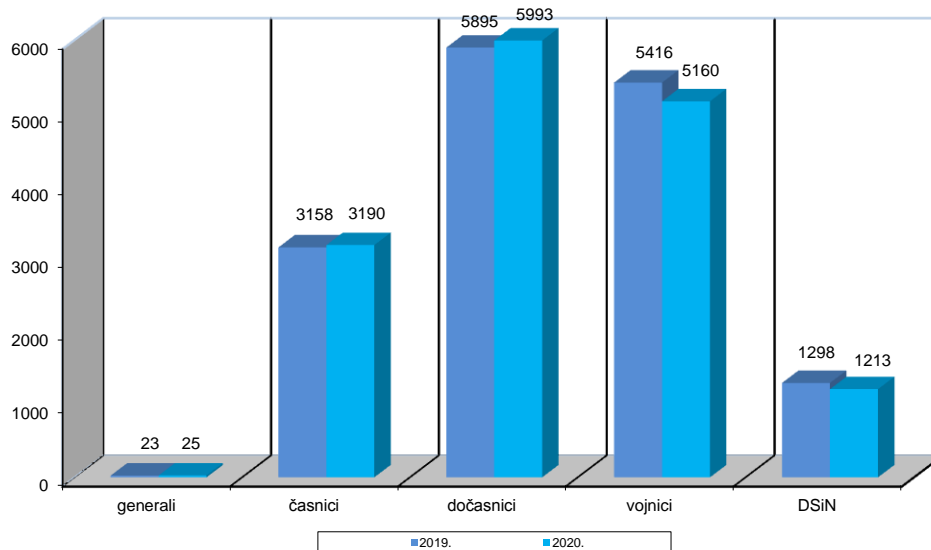
1.4.1. Postojeća struktura osoblja

Brojno stanje djelatnog sastava Ministarstva obrane i Hrvatske vojske na dan 31. prosinca 2020. bilo je 16 884 osoba od kojih su 14 836 djelatne vojne osobe i 2048 državnih službenika i namještenika.

Prikaz 1. Brojno stanje osoblja od 2011. do 2020. godine

U strukturu djelatnoga vojnog osoblja Hrvatske vojske 2020. godine primljeno je 379 vojnika/mornara te se to kreće u zadanom okviru, dok se kategorija državnih službenika i namještenika smanjuje zbog prestanka službe i zbog odlaska u starosnu mirovinu.

Prikaz 2. Usporedba brojnog stanja osoblja po kategorijama u 2019. i 2020. godini

1.4.2. Prijam osoblja

U djelatnu službu u 2020. primljene su 494 osobe, od čega 469 djelatnih vojnih osoba i 25 državnih službenika i namještenika.

Prvi časnički čin poručnika/poručnika korvete dodijeljen je za 166 pripadnika Hrvatske vojske, od čega za 99 na osnovi završene temeljne časničke izobrazbe u 2020. i za 67 kadeta na osnovi završenog studijskog programa.

Na osposobljavanje za časnike upućeno je 73 kandidata za časnike, od kojih 52 vojnika i dočasnika koji imaju odgovarajući stupanj obrazovanja i zadovoljavaju ostale uvjete te 21 kandidat nedostajućih struka s tržišta rada.

Promjenom kategorije, iz ugovornih vojnika/mornara u dočasnika, prvi dočasnički čin dobila su 322 skupnika, od čega su 26 skupnici vojni specijalisti.

Vojnicima/mornarima omogućeno je sklapanje ugovora na neodređeno vrijeme do 45. godine života te je na temelju prethodnih ugovora do potkraj 2020. ugovor na neodređeno vrijeme sklopljen s 3250 vojnika/mornara.

1.4.3. Profesionalni razvoj

I u 2020. glavnina napora u obrazovanju bila je usmjerena na osiguravanje cjelovitog sustava stjecanja stručnih znanja i sposobnosti, etike, vrijednosti i osjećaja jedinstva svojstvenog vojnoj profesiji.

Obrazovni proces razvija se kao sustavan, dostupan, fleksibilan, slijedan, temeljen na cjeloživotnom učenju i usklađen sa sustavom obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Osnivanjem Sveučilišta obrane i sigurnosti te izvođenjem specijaliziranih studijskih programa koji zadovoljavaju potrebe obrambenog i sigurnosnog sustava, omogućit će se razvoj interdisciplinarnog područja znanosti u polju „Vojno-obrambene i sigurnosno-obavještajne znanosti i umijeće“, obrazovanje budućih časnika Hrvatske vojske i zaposlenika u drugim tijelima te provedba znanstveno-istraživačkog rada u potpori vojno-obrambenih i sigurnosno-obavještajnih aktivnosti, ali i aktivnosti drugih tijela iz sustava domovinske sigurnosti.

Na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ provodi se ili su u pripremi za izvođenje sveučilišni studijski programi: preddiplomski i diplomski studij „Vojno inženjerstvo“, preddiplomski i diplomski studij „Vojno vođenje i upravljanje“, integrirani preddiplomski i diplomski studij „Vojno pomorstvo“ te akreditirani sveučilišni poslijediplomski specijalistički studij „Domovinska sigurnost“.

U okviru Fakulteta prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu se uz potporu Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ izvode sveučilišni preddiplomski i diplomski studij Aeronautika – smjer vojni pilot.

U akademskoj godini 2020./2021. na studijskim programima školuje se 489 studenata – kadeta, od čega je 47 polaznika iz inozemstva (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Kosovo).

STUDIJSKI PROGRAMI	Status	studenti - kadeti		Studenti
	2020.	Žene	Muškarci	kadeti stranci
Preddiplomski sveučilišni studiji „Vojno inženjerstvo“ i „Vojno vođenje i upravljanje“	STUDIRAJU	86	244	40
	DIPLOMIRALI	17	63	4
Diplomski sveučilišni studiji „Vojno inženjerstvo“ i „Vojno vođenje i upravljanje“	STUDIRAJU	10	31	1
	DIPLOMIRALI	11	19	
Integrirani preddiplomski i diplomski „Vojno pomorstvo“	STUDIRAJU	16	64	7
Preddiplomski „Aeronautika - vojni pilot“	STUDIRAJU	3	27	
Diplomski „Aeronautika - vojni pilot“	STUDIRAJU	1	7	
UKUPNO	STUDIRAJU	116	373	48
	DIPLOMIRALI	28	82	4

Prikaz 3. Studijski programi – stanje na 31. prosinca 2020.

Osim studenata kadeta, na diplomskim i poslijediplomskim studijima u Republici Hrvatskoj tijekom 2020. školovalo se uz potporu Ministarstva obrane 102 djelatnika (21 žena i 81 muškarac) koji su na školovanje uz rad upućeni ranijih godina ili su studije upisali 2020. godine. Diplomski studij pohađalo je 49 djelatnika, a poslijediplomski studij 53 djelatnika. Do kraja 2020. te 14 djelatnika uspješno je završilo diplomski, a tri djelatnika poslijediplomski doktorski sveučilišni studij.

Na temelju natječaja za školovanje uz rad s Ministarstvom obrane na poslijediplomske doktorske sveučilišne studije u 2020. upisano je šest djelatnika.

Specijalizaciju zdravstvenih djelatnika doktora medicine u 2020. pohađalo je 11 djelatnika, od čega ih je dvoje u 2020. godini specijalizaciju završilo.

Nastavljena je i suradnja s Tehničkim veleučilištem u Zagrebu te je na temelju ugovora u akademskoj godini 2020./2021. na specijalistički diplomski stručni studij „Informacijske sigurnosti i digitalne forenzike“ koji se izvodi na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ upisano devet djelatnika.

U 2020. na tom diplomskom studiju školovao se 21 djelatnik, a do kraja 2020. njih 11 upisanih akademske godine 2018./2019. završilo je studij.

Nastavljeno je osposobljavanje kandidata za pilote izvan projekta „Kadet“ te se u programu nalazi devet kandidata za pilote (tri časnika, jedan dočasnik, četiri vojnika i jedan polaznik s tržišta rada). Osim toga u potpori zadržavanja vojnih pilota u službi za njih pet je na temelju ugovora o školovanju uz rad omogućeno školovanje na diplomskom studiju Aeronautike – smjer vojni pilot, uz potporu Ministarstva obrane.

U 2020. nastavljena je dodjela stipendija učenicima koji se školuju za specijalistička zanimanja zrakoplovne struke, smjer zrakoplovni tehničar – ZIM (zrakoplovi i motori) i zrakoplovni tehničar – IRE (instrumenti, radio i elektrooprema), što je nastavak uspješnog modela promidžbe za vojni poziv i osiguravanja dostatnog zrakoplovno-tehničkog osoblja potrebnoga Hrvatskome ratnom zrakoplovstvu.

Potkraj 2020. broj stipendista zrakoplovno-tehničkog smjera je 44 od čega 30 ugovorenih stipendista iz školske godine 2019./2020. (20 učenika četvrtoga razreda i 10 učenika trećega razreda) te 14 ugovorenih stipendista iz školske godine 2020./2021. (četiri učenika četvrtih razreda i 10 učenika trećih razreda).

U školskoj godini 2020./2021. Ministarstvo obrane je prvi put dodijelilo šest stipendija učenicima srednjih škola četvrtih razreda koji će nastaviti školovanje na Fakultetu prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, studij Aeronautika – smjer vojni pilot.

Na temelju Plana izobrazbe za 2020. sve razine slijedno-rastućih časničkih i dočasničkih izobrazbi provodile su se na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“. Iako su neke od planiranih izobrazbi zbog pandemije bolesti COVID-19 bile odgođene, programe slijedno-rastućih časničkih i dočasničkih izobrazbi u 2020. godini završilo je 715 polaznika i to 688 pripadnika Hrvatske vojske i 27 polaznika iz drugih državnih tijela (Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, Hrvatska vatrogasna zajednica) i inozemnih polaznika (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Sjeverna Makedonija, Republika Slovenija, Kosovo).

SLIJEDNO - RASTUĆE IZOBRAZBE	MORH i HV			Inozemni i ostali polaznici
	M	Ž	Ukupno	
Ratna škola	10	0	10	8
Zapovjedno stožerna škola	29	1	30	10
Vojno strukovna izobrazba časnika	48	16	64	0
Napredna časnička izobrazba	49	13	62	0
Temeljna časnička izobrazba	80	18	98	0
ČASNICI	216	48	264	18
Visoka dočasnička izobrazba	10	1	11	4
Napredna dočasnička izobrazba	52	4	56	3
Temeljna dočasnička izobrazba	57	5	62	2
Izobrazba za razvoj vođe	269	26	295	0
DOČASNICI	388	36	424	9
UKUPNO	604	84	688	27

Prikaz 4. Završene slijedno-rastuće izobrazbe u 2020.

Različite oblike vojnih izobrazbi u inozemstvu 2020. završilo je 25 djelatnika i to slijedno-rastuće izobrazbe časnika i dočasnika 11 djelatnika te funkcionalne izobrazbe 14 djelatnika.

Potkraj 2020. na različitim oblicima vojnih izobrazbi u inozemstvu školovalo se 36 djelatnika, uključujući i 18 djelatnika koji se školuju uz rad po modelu učenja na daljinu. Prioritet imaju slijedno-rastuće izobrazbe časnika i dočasnika, a koje se većinom provode u obrazovnim institucijama Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država kroz program *International Military Education and Training – IMET*. Funkcionalne izobrazbe i stručna usavršavanja u okviru vojnih i civilnih obrazovnih institucija u Republici Hrvatskoj završilo je 695 djelatnika (44 žene i 651 muškarac).

Funkcionalna izobrazba i stručna usavršavanja	MORH i HV			Inozemni i ostali polaznici
	M	Ž	Ukupno	
Tečaj strategijskog planiranja	33	3	36	4
Tečaj u Središtu za međunarodne vojne operacije	153	18	171	34
Funkcionalna izobrazba dočasnika	79	1	80	0
Ostali funkcionalni tečajevi	386	22	408	0
UKUPNO	651	44	695	38

Prikaz 5. Završene funkcionalne izobrazbe i stručna usavršavanja u Republici Hrvatskoj u 2020. godini

Ovaj oblik izobrazbe završilo je i 38 djelatnika drugih državnih tijela (Ministarstvo unutarnjih poslova i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova) i inozemnih polaznika (Crna Gora). Izobrazba i testiranje stranih jezika provedeni su u Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska“ u Zagrebu. U 2020. iz engleskog, njemačkog, francuskog i talijanskog jezika po ALCPT i ECL metodi testirano je 4193, a po STANAG 6001 metodi 115 djelatnika. U Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska“ zbog pandemije bolesti COVID-19, tijekom 2020. provedena su u dva tečaja koje je završilo 166 polaznika (31 žena i 135 muškaraca) uključujući i 24 polaznika iz drugih državnih tijela i inozemnih polaznika (Crna Gora).

STRANI JEZIK	MORH i HV			INOZEMNI I OSTALI POLAZNICI
	M	Ž	Ukupno	
Engleski	101	21	122	20
Njemački	14		14	2
Francuski	4	2	6	2
UKUPNO	119	23	142	24

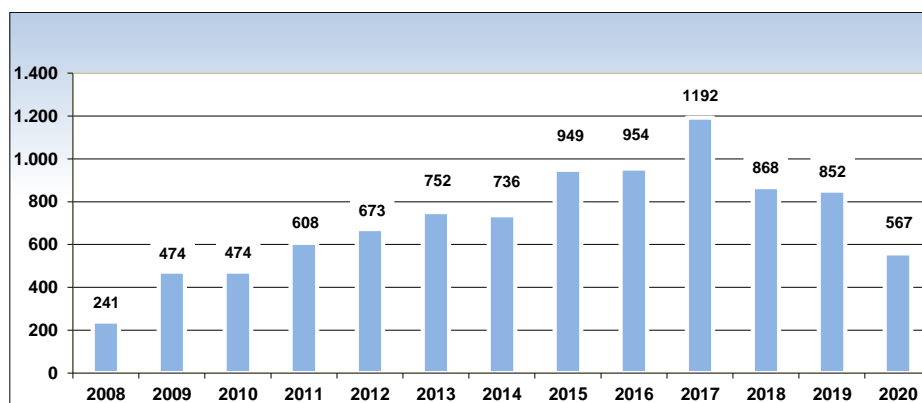
Prikaz 6. Završeni tečajevi stranih jezika u 2020.

1.4.4. Dragovoljno vojno osposobljavanje

Dragovoljnim vojnim osposobljavanjem ročnici stječu vojna znanja i vještine za obnašanje vojničkih dužnosti u Hrvatskoj vojsci, što je jedan od uvjeta za prijam u djelatnu vojnu službu odnosno u razvrstanu pričuvu.

U 2020. dragovoljno vojno osposobljavanje realizirano je u dva redovna uputna roka po standardnom programu obuke u trajanju od 40 radnih dana i pet izvanrednih uputnih rokova po skraćenom programu obuke. Po standardnom programu obuke pristupilo je 544 kandidata, a na izvanredne uputne rokove pristupilo je šest doktora medicine, sedam vojnih specijalista, 20 vojnih stipendista i 15 kandidata za časnike po raspisanom javnom natječaju.

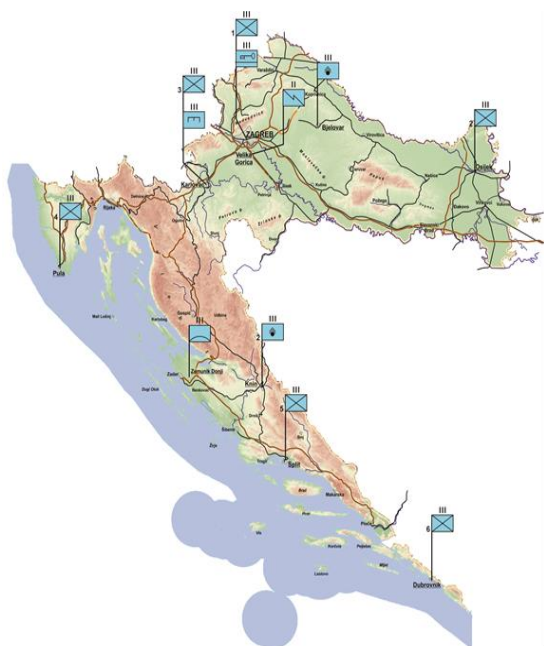
Dragovoljno vojno osposobljavanje u 2020. godini završilo je 567 ročnika.

Prikaz 7. Broj dragovoljnih ročnika koji su završili osposobljavanje od 2008. do 2020. godine

1.4.5. Pričuvni sastav

Pričuvne postrojbe jedan su od temelja na kojem je izgrađena Hrvatska vojska u Domovinske ratu. Danas je pričuvni sastav Hrvatske vojske jedna od sastavnica sustava domovinske sigurnosti. U skladu s tim, radi revitalizacije pričuvne komponente Hrvatske vojske, u veljači 2017. donesena je Odluka o veličini, sastavu i mobilizacijskom razvoju Oružanih snaga Republike Hrvatske. Odlukom je utvrđena brojčana veličina do 21 000 pripadnika pričuvnog sastava, od čega do 1000 ugovornih pričuvnika i do 20 000 razvrstanih pričuvnika.

Postrojba	Broj pričuvnika
1. pješačka pukovnija Zagreb	2183
2. pješačka pukovnija Osijek	2183
3. pješačka pukovnija Karlovac	2189
4. pješačka pukovnija Pula	2189
5. pješačka pukovnija Split	2183
6. pješačka pukovnija Dubrovnik	2189
Topničko-raketna pukovnija Bjelovar	892
2. topničko-raketna pukovnija Knin	1091
Pukovnija PZO Zemunik Donji	1407
Inženjerijska bojna Karlovac	447
Bojna veze Velika Gorica	231
Logistička pukovnija Zagreb	1000
UKUPNO	18 184

Prikaz 8. Struktura, brojno stanje i razmještaj pričuvnih postrojbi Hrvatske vojske

Od ukupnog broja pričuvnika predviđenih ustrojem Hrvatske vojske pričuvne postrojbe popunjene su sa 17 532 razvrstanih pričuvnika (96,4 %). Radi kvalitetnijeg obavljanja zadaća, planiranja popune i provedbe obuke pričuvnika za pješačke pričuvne postrojbe ranga bojni i pukovnije u okviru mirnodopskog ustroja/djelatnog sastava Hrvatske vojske utvrđene su djelatne razvojne jezgre. U zapovjedništvima pješačkih pukovnije i 2. topničko-raketnoj pukovnji Knin raspoređeno je osam djelatnih vojnih osoba te po šest djelatnih vojnih osoba u zapovjedništvima prvih bojni 1., 2. i 5. pješačke pukovnije. Tijekom 2020. godine razvrstani pričuvnici nisu bili pozvani na planirano osposobljavanje zbog pandemije bolesti COVID-19.

Na prijedlog Hrvatskoga olimpijskog odbora, Ministarstvo obrane je 2020. sklopilo ugovor o službi u ugovornoj pričuvi s 40 vrhunskih sportaša na određeno vrijeme. Svrha ugovornih pričuvnika vrhunskih sportaša je promicanje zdravog načina života u Hrvatskoj vojsci, kao i promidžba Hrvatske vojske prilikom sportskih aktivnosti u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

1.4.6. Stambeno zbrinjavanje

Radi usklađivanja s izmjenama Zakona o službi u Oružanim snagama Republike Hrvatske 2020. na snagu je stupio Pravilnik o stanovanju.

Pravilnik, osim stambenog zbrinjavanja, davanjem na korištenje službenog stana i isplatom naknade za stanovanje, propisuje pravo na stambeno zbrinjavanje po osnovi

stradavanja vojne osobe. Pravo ostvaruje vojna osoba kojoj je organizam oštećen za najmanje 20 % zbog rane ili ozljede koju je bez svoje krivnje zadobila u obavljanju službene zadaće u Hrvatskoj vojsci. Pravo ostvaruju i bračni ili izvanbračni drug odnosno djeca vojne osobe koja bez svoje krivnje pogine ili umre zbog rane ili ozljede koju je zadobila u obavljanju službene zadaće u Hrvatskoj vojsci. Po osnovi stradavanja, tijekom 2020. stambeno je zbrinuta jedna osoba. U skladu sa Zakonom o stambenom zbrinjavanju na potpomognutim područjima i u suradnji sa Središnjim državnim uredom za obnovu i stambeno zbrinjavanje i gradovima na potpomognutim područjima 2020. provedeno je stambeno zbrinjavanje pripadnika Hrvatske vojske u stanove u Vukovaru (devet stanova), Kninu (pet stanova) i Petrinji (četiri stana).

1.4.7. Zdravstvena zaštita

Tijekom 2020. doneseni su pravilnici iz područja zdravstvene zaštite koji se odnose na način rada Vojnog zdravstvenog središta, normative i standarde u pogledu prostora, opreme i djelatnika te na zdravstvenu potporu u Hrvatskoj vojsci.

Navedenim pravilnicima omogućeno je daljnje unaprjeđivanje zdravstvene zaštite pripadnika Hrvatske vojske te su stvoreni preduvjeti za ugovaranje obavljanja usluga higijensko-epidemiološke i specijalističko-konzilijarne zdravstvene zaštite između Ministarstva obrane i Hrvatskoga zavoda za zdravstveno osiguranje.

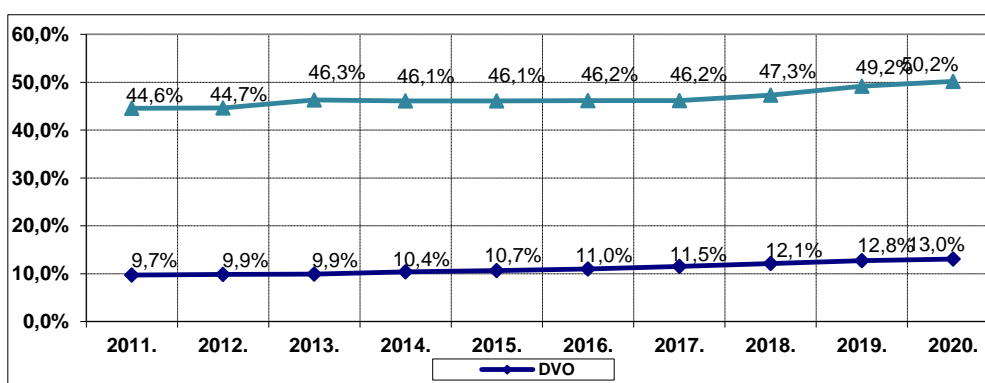
Sklopljen je dodatak Sporazuma o suradnji u provedbi hitnoga zračnog medicinskog prijevoza unesrećenih ili oboljelih koji obuhvaća i hitni medicinski let te prijevoz timova i organa za transplantaciju u Republici Hrvatskoj, kojim je uređena provedba aktivnosti od 1. siječnja do 31. prosinca 2020.

U vezi s pandemijom bolesti COVID-19 u Republici Hrvatskoj tijekom 2020., u skladu s uputama Kriznog stožera Ministarstva zdravstva, donesene su smjernice kojima je uređeno postupanje s oboljelim osobama i bliskim kontaktima te privremeno postupanje u slučaju isteka roka valjanosti uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti pripadnika Hrvatske vojske. Provedena je nabava zaštitnih sredstava i opreme potrebnih u prevenciji širenja epidemije bolesti COVID-19.

U vojnom zdravstvenom sustavu tijekom 2020. obavljeno je 5312 zdravstvenih pregleda u svim kategorijama, od čega 4011 zdravstvenih pregleda pripadnika Hrvatske vojske te 1301 zdravstveni pregled kandidata za prijam u Hrvatsku vojsku.

1.4.8. Ravnopravnost spolova

Broj i udio žena među osobljem zaposlenim u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci je u stalnom porastu. Od 14 836 djelatnih vojnih osoba zaposlenih u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci na dan 31. prosinca 2020. žena je bilo 1936 ili 13 %. Konstantno se održava visoki postotak udjela žena u kategorijama državnih službenika i namještenika. Od 2048 državnih službenika i namještenika na dan 31. prosinca 2020., žena je bilo 1028 ili 50,2 %.

Prikaz 9. Zastupljenost ženskog osoblja od 2011. do 2020. godine – stanje na 31. prosinca

Udio žena na zapovjednim i voditeljskim dužnostima u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci u 2020. iznosio je 11,6 %. Na voditeljskim dužnostima u Ministarstvu obrane bilo je raspoređeno 36,4 % žena, dok je na zapovjednim dužnostima u Hrvatskoj vojsci bilo raspoređeno 10,4 %. Ukupno je u viši čin u 2020. promaknuto 13,7 % žena, a u misijama i operacijama potpore miru u inozemstvu udio žena iznosio je 5,7 %.

U akademskoj godini 2020./2021. na studijskim programima u Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ školuje se 489 studenata – kadeta (116 žena i 373 muškarca), među kojima je 47 polaznika iz inozemstva (osam žena i 39 muškaraca – iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Sjeverne Makedonije, Kosova). U 2020. godini školovanje po navedenim studijskim programima završilo je 75 kadeta (17 žena i 58 muškaraca).

Specijalizaciju zdravstvenih djelatnika doktora medicine u 2020. godini pohađalo je osam žena i tri muškarca, od čega ih je dvoje u 2020. specijalizaciju i završilo.

Različite oblike vojnih izobrazbi u inozemstvu tijekom 2020. završile su tri žene i 22 muškarca.

Funkcionalne izobrazbe i stručna usavršavanja u okviru vojnih i civilnih obrazovnih institucija u Republici Hrvatskoj završile su 44 žene i 651 muškarac.

U 2020. godini 480 žena je testirano iz engleskog, njemačkog, francuskog i talijanskog jezika po ALCPT I ECL metodi, a muškaraca 3713, dok je po STANAG 6001 metodi testirano 11 žena i 104 muškarca. U Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska“ u Zagrebu 23 žene i 119 muškaraca završilo je tečajevne stranih jezika. Tečaj engleskog jezika završila je 21 žena i 101 muškarac, a tečaj francuskog jezika završile su dvije žene i četiri muškarca.

Tijekom 2020. na diplomskim i poslijediplomskim studijima školovala su se, uz potporu Ministarstva obrane, 102 djelatnika (21 žena i 81 muškarac), a specijalizaciju zdravstvenih djelatnika doktora medicine pohađalo je osam žena i tri muškarca. Funkcionalnu i slijedno-rastuću izobrazbu u inozemstvu završile su tri žene i 22 muškarca. Tečaj strategijskog planiranja završile su tri žene i 33 muškarca. Tečajevne u Središtu za međunarodne vojne operacije završilo je 18 žena i 153 muškarca. Funkcionalne izobrazbe dočasnika završila je jedna žena i 79 muškaraca, dok su ostale funkcionalne tečajevne završile 22 žene i 386 muškaraca. Slijedno-rastuće izobrazbe časnika završilo je 48 žena i 216 muškaraca. Slijedno-rastuće izobrazbe dočasnika završilo je 36 žena i 387 muškaraca.

1.4.9. Dušobrižništvo

Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj provodi duhovnu skrb djelatnika Ministarstva obrane i pripadnika Hrvatske vojske. Među aktivnostima kojima je nositelj Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj u 2020., ističu se 28. hodočašće Hrvatske vojske, policije i hrvatskih branitelja u Mariju Bistricu 4. listopada 2020., šesto hodočašće Hrvatske vojske i policije u Sinj 24. srpnja 2020., sudjelovanje Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj na granskim i pokrajinskim hodočašćima (Knin, Udbina, Ludbreg, Ilok) te grupa duhovnih vježbi u proljetnom turnusu za djelatnike Ministarstva obrane i pripadnike Hrvatske vojske. Od međunarodnih aktivnosti Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj provedene su tri planske aktivnosti hodočašće na Bobovac (Bosna i Hercegovina), 62. međunarodna konferencija P.M.I. (Francuska Republika) i 31. međunarodna konferencija šefova vojnih kapelana (Savezna Republika Njemačka). Određene aktivnosti Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj tijekom 2020., nisu provedene zbog pandemije bolesti COVID-19 i intenzivnih preventivnih mjera sprječavanja. Predstavnici Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj tijekom 2020. nastavili su rad u povjerenstvu za izradu dokumenta o prevenciji i postupanju u slučajevima nasilja u obitelji. Redovite djelatnosti iz područja duhovne skrbi i pastoralna koje provodi Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj su slavljenja svetih misa povodom blagdana i proslava blagdana vojnih kapelanija odnosno obljetnica postrojbi; pastoralni pohodi biskupa Vojnog ordinarijata u Republici Hrvatskoj kapelanijama, posjet obiteljima pripadnika

Hrvatske vojske, predavanja i seminari te duhovne obnove u vojnim kapelanijama. Vojni ordinarijat u Republici Hrvatskoj aktivnosti i rad usklađuje s drugim vojnim ordinarijatima zemalja koje su članice NATO-a po pitanju duhovne skrbi pripadnika u misijama i operacijama u inozemstvu.

1.4.10. Tranzicija i izdvajanje osoblja

Planom izdvajanja osoblja za 2020. godinu bilo je predviđeno izdvajanje 380 djelatnih vojnih osoba po sili zakona, a izlazak iz službe odvijao se i po drugim osnovama (zbog utvrđene zdravstvene nesposobnosti, raskid i istek ugovora, sporazumno, otkazi i dr.).

KATEGORIJA OSOBLJA	PLANIRANO	OSTVARENO
Djelatne vojne osobe s pravom na mirovinu	380	326
Djelatne vojne osobe kojima je istekao ugovor		35
Djelatne vojne osobe po drugim osnovama		238
DJELATNE VOJNE OSOBE	380	599
Državni službenici i namještenici s pravom na mirovinu		80
Državni službenici i namještenici po ostalim osnovama		23
DRŽAVNI SLUŽBENICI i NAMJEŠTENICI	0	103
UKUPNO	380	702

Prikaz 10. Izdvajanje osoblja u 2020.

Težišne zadaće u 2020. odnosile su se na aktivnosti informiranja osoba koje ispunjavaju uvjete za korištenje tranzicijskih programa te je provedeno 447 informiranja. Za vojnike/mornare primljene na ugovor o vojničkoj službi provode se planirana savjetovanja prije isteka ugovora. U suradnji s personalnim djelatnicima u izvještajnom razdoblju provedeno je 19 savjetovanja. Tijekom 2020. u aktivnost usmjeravanja u novu karijeru uključene su 32 osobe, a provedenom analizom utvrđeno je da se radi o osobama većinom sa završenim srednjoškolskim obrazovanjem. U izvještajnom razdoblju kroz aktivnost obrazovanja za novu karijeru provedeno je 65 savjetovanja te je Ministarstvo obrane s korisnicima programa sklopilo 59 ugovora o refundaciji troškova obrazovanja za novu karijeru za čiju je realizaciju utrošeno 214.731,65 kuna.

U okviru aktivnosti potpore zapošljavanja za izvještajno razdoblje provedeno je 25 savjetovanja, a kroz aktivnost potpore samozapošljavanja provedeno je sedam savjetovanja.

Naziv aktivnosti	Broj aktivnosti
Informiranje	447
Savjetovanje	246
Usmjeravanje u novu karijeru	32
Obrazovanje za novu karijeru	59
Potpora zapošljavanju	25
Potpora samozapošljavanju	7

Prikaz 11. Program tranzicije i zbrinjavanja u 2020.

1.4.11. Kineziologija i sport

Zbog ograničenja uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19 otežan je razvoj i održavanje tjelesne spremnosti pripadnika, ali bez značajnijih odstupanja u odnosu na protekle godine.

Radi jačanja timskog duha i zajedništva održavane su kondicijske hodnje pripadnika Hrvatske vojske te su održana dva trening kampa iz orijentacijskog trčanja.

Zbog navedene situacije s pandemijom bolesti COVID-19, tijekom 2020. nije održano sportsko natjecanje na razini Hrvatske vojske.

Sportska natjecanja u okviru Međunarodnog vijeća za vojni sport (CISM) otkazana su, uključujući i treće svjetske kadetske igre čije je održavanje planirano za 2022.

U skladu sa Sporazumom o suradnji, unaprjeđenju i razvoju sporta u Republici Hrvatskoj između Ministarstva obrane i Hrvatskoga olimpijskog odbora nastavljena je vojno-sportska suradnja, kao i suradnja Ministarstva obrane s Ministarstvom turizma i sporta.

1.4.12. Vojna psihologija

Tijekom 2020. provedeno je 8049 psihologijskih ispitivanja radi utvrđivanja zahtijevane razine psihičke sposobnosti kandidata za prijam u službu, promjene kategorije osoblja na službi, upućivanja pripadnika na različite razine vojne izobrazbe te kao dio redovitih i izvanrednih psihologijskih ispitivanja i psihodijagnostičkih obrada osoblja u službi. Provedena su i vrednovanja po psihologijskom kriteriju te psihologijska klasifikacija za 648 kandidata. Vojni psiholozi proveli su ispitivanja psihičke bojne spremnosti na uzorku od 3571 pripadnika Hrvatske vojske.

Tijekom trećeg tromjesečja 2020. provedeno je ispitivanje razmjera zlouporabe sredstava ovisnosti u koje su bila uključena 1462 pripadnika Hrvatske vojske.

Rezultati longitudinalnog istraživanja pojavnosti zlorabe psihoaktivnih supstanci u obrambenom sustavu imaju stabilan trend te ukazuju na činjenicu da je njihova pojavnost i/ili uporaba rijetka i nije zabrinjavajuće naravi. Na temelju ispitivanja pripremljeno je izvješće za Ministarstvo zdravstva te za nadležne ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane i Hrvatske vojske. Prevencija zlorabe sredstava ovisnosti, kao i drugih oblika neprimjerenog i neprilagođenog ponašanja, redovita je zadaća vojnih psihologa u radu s pripadnicima Hrvatske vojske. Na temu ovisnosti kroz razne oblike izobrazbe obuhvaćeno je 1060 pripadnika. U vezi s ovisnosti sa 106 pripadnika provedena su individualna psihološka savjetovanja i/ili psihodijagnostičke obrade. Tijekom 2020. provedeno je 908 individualnih psihologijskih savjetovanja s pripadnicima Hrvatske vojske. Ispitivanja su u funkciji pružanja neposredne psihološke potpore, kao i prevencije izvanrednih događaja. Kod većih traumatskih događaja provedene su i psihološke krizne intervencije, odnosno propisani postupci psihološke struke sa skupinama i pojedincima. U prosincu 2020. provedena je i redovita supervizija provoditelja psiholoških kriznih intervencija. Posebna pozornost posvećena je psihološkoj prevenciji nasilja u obitelji, koja se provodila u skladu sa smjernicama za prevenciju i postupanje u slučajevima nasilja u obitelji.

Predavanjima vojnih psihologa, sadržanima u nastavnom planu i programu izobrazbe časnika i dočasnika iz područja psihologije na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ te ciljanim edukacijama u postrojbama, obuhvaćen je 581 pripadnik. Provedena su i individualna psihološka savjetovanja te psihodijagnostičke obrade vezano za nasilje u obitelji.

U ustrojstvenim jedinicama Hrvatske vojske održana su predavanja kojima je cilj pružanje psihološke potpore pripadnicima kako u provedbi zadaća, tako i u svakodnevnom radnom i obiteljskom funkcioniranju uključujući i psihološku pripremu pripadnika koji se upućuju u operacije potpore miru. Tijekom 2020. u Hrvatskoj vojsci provedene su antistresne radionice s predavanjima i vježbama opuštanja na kojima je sudjelovalo 435 pripadnika Hrvatske vojske te je provedeno i ispitivanje razine stresa na polaznicima tečaja.

1.4.13. Digitalizacija arhivskoga gradiva iz Domovinskoga rata

Na temelju Sporazuma o suradnji na području digitalizacije arhivskoga gradiva iz Domovinskoga rata 2020. nastavljena je suradnja između Ministarstva hrvatskih branitelja, Ministarstva obrane, Ministarstva unutarnjih poslova, Hrvatskog memorijalno-dokumentacijskog centra Domovinskog rata i Memorijalnog centra Domovinskog rata Vukovar. Projekt se provodi uz sufinanciranje Europskoga socijalnog fonda.

Ciljevi projekta su organiziranje i digitalizacija arhivskoga gradiva, uspostava klasificiranoga informacijskog sustava s arhivskim gradivom iz Domovinskog rata te učinkovitost javne uprave u smislu pružanja kvalitetnije usluge sudionicima Domovinskog rata. Obrada arhivskoga gradiva iz Domovinskog rata odvija se u fazama zbog trenutnog fizičkog stanja gradiva i stupnja pripremljenosti na lokacijama u Zagrebu, Splitu i Karlovcu.

	UKUPNO	OBRADENO	%	ZA OBRADITI	%
Broj personalnih dosjea	61.716	28.100	45,5%	33.616	54,5%
Količina arhivskog gradiva u metrima	1.419	752	53,0%	665	46,9%
Broj dokumenata	1.602.879	1.390.317	86,7%	212.562	13,3%

Prikaz 12. Rezultati prve faze obrade arhivskoga gradiva iz Domovinskoga rata

1.4.14. Zaklada vojne solidarnosti

Rad Zaklade vojne solidarnosti trenutno podupire 9247 zaposlenika koji su kroz odricanje od dijela mjesečne plaće u 2020. na račun zaklade uplatili 1.978.299,20 kuna, tako da je, s ostalim izvorima prihoda, prikupljeno 2.054.320,28 kn.

Od 1. siječnja do 31. prosinca 2020. za pomoć potrebnim članovima Zaklade i njihovim obiteljima kroz odluke upravnog odbora Zaklade isplaćeno je 1.958.851,03 kuna.

Zaklada vojne solidarnosti osnovana je sa svrhom promicanja humanitarnog djelovanja i potpore zaposlenicima – djelatnicima Ministarstva obrane i pripadnicima Oružanih snaga Republike Hrvatske pri svim oblicima stradavanja i ugrožavanja njihova socijalnog statusa, pružanja financijske pomoći članovima obitelji poginulih i umrlih zaposlenika, pružanja materijalne pomoći nezaposlenim roditeljima, ako je o njima poginuli ili umrli zaposlenik skrbio te pružanje financijske pomoći za liječenje stradalih i teško oboljelih zaposlenika i članova njihove uže obitelji.

1.5. Upravljanje materijalnim resursima

Upravljanje materijalnim resursima usmjereno je na materijalno zbrinjavanje obrambenoga resora kroz djelatnosti opremanja i modernizacije naoružanjem i vojnom opremom, opskrbe materijalnim sredstvima te upravljanja, uređenja i izgradnje nekretnina.

Racionalno i učinkovito upravljanje materijalnim resursima jedan je od temeljnih preduvjeta za unaprjeđivanje obrambenih sposobnosti i održavanje odgovarajuće razine spremnosti Hrvatske vojske.

Opremanje i modernizacija naoružanjem i vojnom opremom tijekom 2020. provedeni su radi dostizanja sposobnosti za provedbu misija i zadaća Hrvatske vojske, uključujući potporu ostvarivanju NATO ciljeva sposobnosti.

Programi i projekti opremanja i modernizacije provedeni su u Hrvatskoj vojsci u skladu s prioritetima definiranim kroz proces obrambenog planiranja i programiranja. Pritom se, radi poticanja razvoja domaćih gospodarskih i znanstveno-istraživačkih sposobnosti u području obrane, a u okviru zakonskih propisa i načela slobodnoga tržišnog natjecanja, u najvećoj mogućoj mjeri nastojalo uključiti domaće proizvođače.

Ministarstvo obrane važan je partner i promotor hrvatske obrambene industrije te jedan od generatora razvoja njezinih vrhunskih proizvoda.

Hrvatski vojnik u potpunosti je opremljen hrvatskim naoružanjem i opremom.

U projektima opremanja Hrvatske vojske nastoje se, gdje je to moguće, primjenom načela dvojne civilno-vojne namjene uskladiti potrebe za sposobnostima s drugim tijelima.

1.5.1. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske

Tijekom 2020. nastavljeno je opremanje Hrvatske kopnene vojske naoružanjem i vojnom opremom po započetim projektima, kao i naoružanjem i vojnom opremom u skladu s planom nabave.

Borbena oklopna vozila BOV PATRIA CRO 8x8

Hrvatska vojska opremljena je sa 126 borbenih oklopnih vozila Patria CRO 8x8, od čega je 118 vozila potpuno opremljeno i u operativnoj uporabi. Tijekom 2020. provedeno je opremanje osam baznih vozila daljinski upravljanim oružanim stanicama s topom 30 mm i protuoklopnim vođenim raketnim sustavom DUOS 30L tipa UT30MK2.

Na temelju ugovora o nabavi s izraelskom tvrtkom Elbit Systems na baznu platformu borbenoga oklopnog vozila Patria CRO tijekom 2020. ugrađeno je i zaprimljeno sedam daljinski upravljanih oružnih stanica s topom 30 mm i protuoklopnim vođenim raketnim sustavom UT30MK2CRO. Preostala osma oružna stanica s raketnim sustavima DUOS 30L integrirana je na baznu platformu BOV Patria te je provedeno programom predviđeno prijemno testiranje. Nakon uspješnog završetka testiranja osmo vozilo uvest će se u naoružanje Hrvatske kopnene vojske.

Haubice 155mm – PzH 2000

Nakon dovršetka servisa, modifikacije i prilagodbe nabavljenih samohodnih haubica 155 mm PzH2000, Hrvatska kopnena vojska ima na raspolaganju 12 operativnih te jednu haubicu za obuku vozača, kao i dva taktička operativna centra, tri središta za upravljanje paljbom i devet vozila s opremom za prednje topničke motritelje. Tijekom 2020. nastavljen je razvoj sustava za upravljanje paljbom u sklopu čega je provedeno više poligonskih ispitivanja. Razvoj sustava provodi se na temelju ugovora s NATO agencijom za potporu i nabavu (NSPA) koja je angažirala proizvođača PzH2000 tvrtku KMW. Konačna integracija sustava za upravljanje paljbom očekuje se tijekom 2021.

Borbeno vozilo pješništva

Radi ojačavanja oklopno-mehaniziranih sposobnosti Hrvatske vojske, a povezano sa zahtjevima za dostizanje NATO ciljeva sposobnosti, intenzivirane su pripremne aktivnosti za opremanje s borbenim vozilima pješništva. Prije donošenja odluke provest će se procedura u skladu sa zakonom.

Puškostrojnice u NATO kalibru 5,56x45 mm i 7,62x51 mm

Početkom 2020. nastavljene su pripreme za opremanje Hrvatske vojske puškostrojnicom u NATO kalibru 5,56x45 mm i 7,62x51 mm. Ovo opremanje provodit će se na temelju taktičke studije, ustroja i NATO cilja sposobnosti 1501 L. Opremanje će se provoditi od 2021. do 2026., a paket opremanja uključuje optičke ciljnice, punilice redenika, alat za održavanje, obuku i potrebnu dokumentaciju. U planu je pokretanje postupka nabave i odabira najpovoljnijeg ponuđača za opremanje Hrvatske vojske ovom puškostrojnicom.

Nebojna motorna vozila, prekrajna i transportna oprema

Za potrebe Hrvatske vojske u 2020. nabavljeni su vojni kamioni, višenamjenska logistička vozila sa sustavom za navlačenje kontejnera i NATO platformom, cisterna za prijevoz aviogoriva, lako teretno i kombi vozilo i tegljači s niskopodnim poluprikolicama u iznosu od 36.933.111 kuna. U iznosu od 7.977.449 kuna nabavljeni su viličari za manipulaciju teretom, vozilo za prijevoz službenih pasa, prikolica za prijevoz plovila i kamion za autoškolu te je provedena modifikacija/nadogradnja vojnih kamiona s cisternama za vodu i gorivo.

Ostalo naoružanje i vojna oprema Hrvatske kopnene vojske

Tijekom 2020. nastavljeno je opremanje jurišnom puškom i pištoljima domaće proizvodnje. Nabavljeno je 1010 jurišnih pušaka (VHS-D2 i VHS-K2) u iznosu od 10.050.000 kuna, 100 kompleta optičkih ciljnika za jurišne puške VHS-2 u iznosu od 460.000 kuna, 550 bajuneta za jurišne puške VHS-D2 u iznosu od 800.000 kuna, 80 podcjevnih bacača granata VHS-BG u iznosu od 810.000 kuna te 101 pištolj (XDM i XDS-9) u iznosu od 407.000 kuna. Vlada Sjedinjenih Američkih Država donirala je 12 automatskih bacača 40 mm MK19 za koje je za potrebe PDV-a i komisionih usluga plaćen iznos od 250.000 kuna.

Nabavljena je oprema za zaštitu od nuklearnih, bioloških i kemijskih ugroza u iznosu od 627.762 kuna te 1073 kompleta borbenih kaciga s navlakama u iznosu od 1.730.000 kuna. Nabavljena je osobna borbeno i zaštitna oprema vojnika u iznosu od 5.175.000 kuna. Provedena je nabava jednog agregata za proizvodnju električne energije snage 60 kW, detektora metala površinskog i teleskopskog manipulatora za uklanjanje i zaštitu eksplozivnih naprava u iznosu od 480.081 kune. Tijekom 2020. godine provedeno je opremanje Hrvatske vojske s 202 komada uređaja za noćno gledanje monokulara tipa PVS 14 u iznosu od 6.475.000 kuna.

1.5.2. Naoružanje i vojna oprema Hrvatske ratne mornarice

U skladu s utvrđenim prioritetima Hrvatske vojske, modernizacija i opremanje Hrvatske ratne mornarice usmjereni su na tri glavna područja i to obalni ophodni brod, desantni brod minopolagač i gumene brodice za nadzor morskog ribarstva.

Obalni ophodni brod

Tijekom 2020. nastavljen je projekt gradnje i opremanja obalnim ophodnim brodom, nakon što je isporučen prototip OOB-31 Omiš.

U veljači 2020. sklopljena je Dopuna ugovora o gradnji obalnih ophodnih brodova kojom je reguliran nastavak gradnje četiri broda u seriji. Rok isporuke posljednjeg ugovorenog obalnog ophodnog broda je u prvom kvartalu 2023. Gradnja četiri broda u seriji započela je u drugoj polovici 2020. Brodovi se nalaze u fazi nabave ključne opreme i gradnje na navozu. Za potrebe projekta u 2020. utrošeno je 121.670.000 kuna.

Desantni brod minopolagač DBM-81 „Cetina“

Tijekom 2020. završena je projektna dokumentacija modernizacije broda u iznosu od 1,25 milijuna kuna te je realizirana prva faza modernizacije u iznosu od 465.000 kuna. Time je brod osposobljen za prijevoz samohodnih haubica PzH 2000 i desantni iskrcaj BOV PATRIA CRO 8x8 12.7 A. U drugoj fazi modernizacije broda predviđeno je ugovaranje i provedba radova u skladu s projektnom dokumentacijom.

Gumene brodice za nadzor morskog ribarstva

U suradnji s Ministarstvom poljoprivrede 2020. isporučene su dvije gumene brodice VHB M-46 koje su u sastavu Obalne straže Republike Hrvatske. Započet je postupak nabave dodatne dvije brodice čija se isporuka očekuje 2021. Nabava brodice u iznosu od 31,5 milijuna kuna financirana je u omjeru 70 % putem Europske unije, a 30 % državni proračun Republike Hrvatske.

1.5.3. Naoružanje i vojna oprema Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva

U 2020. aktivnosti opremanja i modernizacije Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva bile su usmjerene na nabavu višenamjenskih helikoptera UH-60M Black Hawk, nabavu višenamjenskoga borbenog aviona te nabavu letачke i padobranske opreme.

Helikopteri UH-60M Black Hawk (Crni jastreb)

Aktivnosti opremanja i modernizacije Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva u 2020. bile su usmjerene na opremanje helikopterima UH-60M „Black Hawk“ (Crni jastreb) koje se provodi u partnerstvu s Vladom Sjedinjenih Američkih Država.

Projekt opremanja helikopterima UH60M „Black Hawk“ obuhvaća donaciju dva helikoptera UH-60M „Black Hawk“ s pripadajućom opremom i dijelovima, nabavu dva dodatna helikoptera UH-60M „Black Hawk“ s pripadajućom opremom i dijelovima, kao i obuku pilota i zemaljskog osoblja te integralnu logističku podršku. Troškovi ovoga projekta u 2020. vezani uz plaćanje predujma iznosili su 311.385.213,03 kune te su isplaćeni zaključno s 31. siječnja 2020. Proizvodnja ovih helikoptera je u tijeku i njihova se isporuka očekuje od siječnja do ožujka 2022., čemu će prethoditi isporuka paketa integralne logističke potpore tijekom 2021. godine. Potkraj 2020. na obuku u Sjedinjene Američke Države upućena su tri djelatnika Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i nastavit će tijekom 2021. Helikopteri su potpuno NATO kompatibilni, što im omogućuje punu interoperabilnost sa snagama drugih država članica NATO-a. Time će Republika Hrvatska doći i ispuniti niz prihvaćenih NATO ciljeva sposobnosti vezanih za helikopterske transportne sposobnosti i sposobnosti specijalnih snaga.

Nabava letačke i padobranske opreme

Tijekom 2020. nabavljena je letačka oprema u iznosu od 1.600.000,00 kuna, ponajprije pilotske kacige i anti-g odijela za školske avione PC-9 te pilotske kacige za protupožarne avione Air Tractor. Nabavom navedene opreme osigurani su uvjeti za obuku pilota i provedbu zadaća gašenja požara. Nabavljena je padobranska oprema u iznosu od 100.000,00 kuna, čime su osigurani uvjeti za uvježbavanje zadaća specijalnih postrojbi.

1.5.4. Strateške zalihe ubojnih sredstava i zbrinjavanje viškova

U Ministarstvu obrane na korištenju je devet vojnih skladišnih kompleksa za skladištenje, čuvanje i održavanje svih vrsta ubojnih sredstava, od čega je sedam perspektivnih lokacija, jedna uvjetno perspektivna, dok jedna lokacija služi za privremeno skladištenje naoružanja i vojne opreme. U navedenim vojno-skladišnim kompleksima trenutačno se skladište i čuvaju razne vrste ubojnih sredstava u količini od 14 572 tone. Tijekom 2020. zbrinuto je 955 tona neperspektivnih pričuva ubojnih sredstava, 890 tona zbrinuto je industrijskom demilitarizacijom u tvrtki preko fonda ITF (donacija Vlade Sjedinjenih Američkih Država) dok je 65 tona uništeno kapacitetima Hrvatske vojske. Na temelju odobrenja Vlade Sjedinjenih Američkih Država potpora preko ITF fonda u iznosu od 923.958,87 američkih dolara za 2021. godinu planiran je nastavak zbrinjavanja industrijskom demilitarizacijom neperspektivnih pričuva ubojnih sredstava u količini od 1192 tone.

Za potrebe Hrvatske vojske tijekom 2020. provedena je nabava raznih vrsta ubojnih sredstava u iznosu od 19.800.078,00 kuna. U ovaj iznos uključeno je plaćanje PDV-a i komisionih usluga za isporučene rakete Hellfire AGM-114R nabavljene od američke strane kroz FMS program (*Foreign Military Sales*) za potrebe Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva prema potpisanoj LOA (*Letter of Offer and Acceptance*) iz 2017. godine.

1.5.5. Opskrbna materijalna sredstva

Tijekom 2020. nastavljeno je opremanje pripadnika Hrvatske vojske osobnom opremom, odjećom i obućom, vojnom opremom opskrbe struke i ostalom opskrbnom opremom. Za opskrbu odjećom, obućom, vojnom opremom i drugom intendantskom opremom izdaci u 2020. iznosili su 63.311.000 kuna. Težište je stavljeno na opremanje

dijelovima kompleta zelenih i modrih prikrivnih borbenih odora u iznosu od 19.815.000 kuna te je nabavljen 4841 komplet borbene odore u prikrivnom digitalnom tisku.

Za opremanje pripadnika Hrvatske vojske i kadeta sportskom odjećom i obućom utrošeno je 1.770.000,00 kuna.

1.5.6. Vojne lokacije i građevine

Tijekom 2020. nastavljene su aktivnosti na provođenju novoga operativnog rasporeda Hrvatske vojske proširenjem kapaciteta vojarne u Vukovaru te uređenjem građevina i infrastrukture u Varaždinu i Pločama. Radi poboljšanja uvjeta smještaja i rada pripadnika Hrvatske vojske tijekom 2020. izvršene su rekonstrukcije i izgradnje građevina u Zagrebu, Petrinji, Vinkovcima, Splitu i Kninu. Nakon potresa 22. ožujka 2020., Ministarstvo obrane u suradnji s Ministarstvom kulture i medija, Ministarstvom znanosti i obrazovanja i Ministarstvom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine pokrenulo je aktivnosti ishođenja bespovratnih financijskih sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije za štetu na vojnim građevinama u Zagrebu.

Vojarna „204. brigade Hrvatske vojske“, Vukovar

U 2018. i 2019. za vojarnu „204. brigade Hrvatske vojske“ u Vukovaru pripremljena je projektna dokumentacija za drugu fazu izgradnje kojima je bio cilj povećanje kapaciteta za smještaj i rad kompletne inženjerske bojne. U 2020. provedeni su radovi na izgradnji novih i proširenju postojećih građevina i infrastrukture u iznosu od 26,36 milijuna kuna.

Slika 6. Vojarna „204. brigade Hrvatske vojske“, Vukovar

Vojarna 7. gardijske brigade „Puma“, Varaždin

Nakon donošenja odluke o vraćanju Hrvatske vojske u Varaždin tijekom 2018. godine započelo je uređenje vojarnе 7. gardijske brigade „Puma“. Tijekom 2019. godine započela je rekonstrukcija niskonaponske mreže, kotlovnice i građevine broj 16, dok je 2020. to završeno s rekonstrukcijom građevine broj 22, ulaganja u 2020. u iznosu od 3,64 milijuna kuna.

Vojarna „116. brigade Hrvatske vojske“, Ploče

Radi poboljšanja uvjeta života i rada pripadnika satnije mornaričkoga desantnog pješastva tijekom 2020. nastavljeni su radovi na rekonstrukciji i sanaciji kuhinje te je uređena građevina broj 28. Ukupna vrijednost ulaganja iznosila je 1,38 milijuna kuna.

Vojarna „Pukovnik Predrag Matanović“, Petrinja

Vojarna „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji niz godina razvija se radi stvaranja jednog od glavnih središta Hrvatske kopnene vojske. Godine 2020. završena je izgradnja i opremanje smještajne građevine 1.3 a i 1.3 b, a izgrađeni su i novi sportski tereni s atletskom stazom te je ulaganje iznosilo 6,59 milijuna kuna.

Slika 7. Vojarna „Pukovnik Predrag Matanović“, Petrinja

Vojarna 4. gardijske brigade „Pauci“, Knin

U vojarni 4. gardijske brigade „Pauci“ u Kninu tijekom 2020. izvršena je rekonstrukcija dijela smještajne građevine broj 1 radi poboljšanja uvjeta života i rada Hrvatske vojske, kao i modernizacija toplinskog sustava vojarnе u iznosu od 9,9 milijuna kuna.

Vojarna „Pukovnik Marko Živković“, Pleso

Za potrebe projekta „ASBE“ započeta je rekonstrukcija i dogradnja građevine broj 11 te je u 2020. provedena rekonstrukcija kotlovnice u iznosu od 8,82 milijuna kuna.

Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“

Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“ djeluje na tri lokacije: u vojarni „Petar Zrinski“ u Zagrebu, u vojarni „Admiral flote Sveto Letica-Barba“ u Splitu te u vojarni „Pukovnik Mirko Vukušić“ u Zemunik Donjem. Radi poboljšanja uvjeta smještaja i rada naraštaja časnika Hrvatske kopnene vojske, Hrvatske ratne mornarice i Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva provode se stalna ulaganja. Tijekom 2020. u Splitu je završena rekonstrukcija smještajne građevine broj 9, provedena je rekonstrukcija sportskih terena s atletskom stazom, sanirana trafostanica i građevina broj 36 u iznosu od 5,56 milijuna kuna. U Zagrebu je završena izgradnja smještajne građevine „Vukovar“, rekonstruirani su sportski tereni s atletskom stazom, moderniziran je toplinski sustav dijela vojarnе te je započeta rekonstrukcija građevine broj 62 u kongresni centar. Ulaganja u Zagrebu u 2020. iznosila su 24,31 milijun kuna.

Slika 8. Smještajna građevina „Vukovar“ na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, Zagreb

Slika 9. Sportski tereni na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, Zagreb

Slika 10. Kongresni centar na Hrvatskome vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, Zagreb

Osim navedenih lokacija za potrebe rada i razvoja Hrvatske vojske u vojarni 5. gardijske brigade „Slavonski sokolovi“ u Vinkovcima izvršeno je ulaganje u iznosu od 4,8 milijuna kuna.

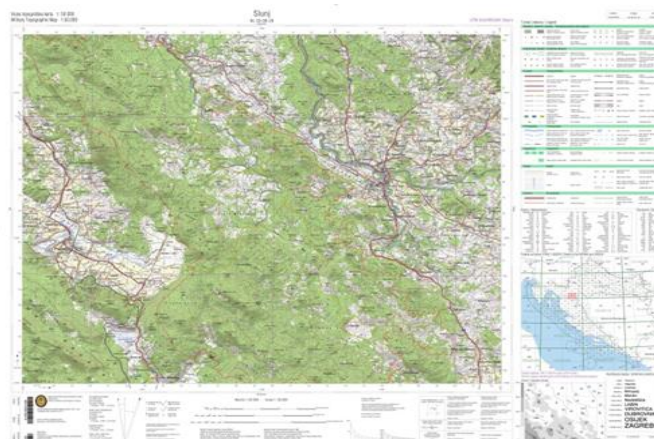
Vojne nekretnine, službeni stanovi i garaže

Ministarstvo obrane je na dan 31. prosinca 2020. upravljalo s 455 nekretnina, od čega su 228 vojne nekretnine, 15 uredskih prostora kojima se koriste područni odjeli i odsjeci za poslove obrane, 171 službeni stan, 19 garaža, 3 poslovna prostora i 19 grobnih mjesta.

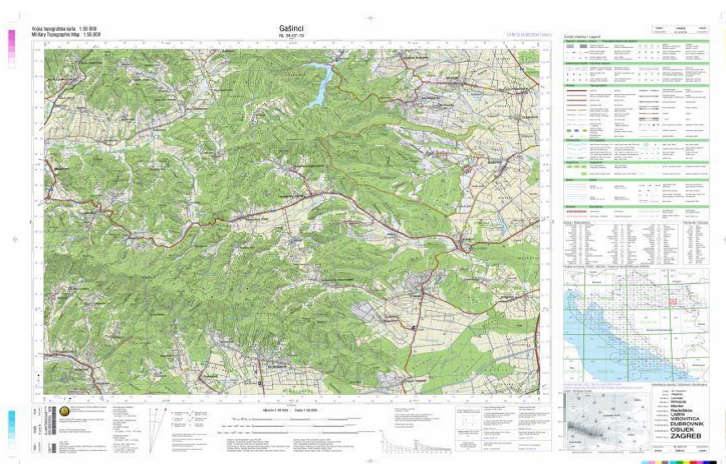
Na temelju Strategije upravljanja i raspolaganja državnom imovinom u 2020., Ministarstvu prostornog uređenja, graditeljstva i državne imovine predane su tri neperspektivne vojne nekretnine: kaponiri i zemljište „Ćilipi“ Dubrovnik, vojarna „Sidrište“, Ploče i tunel na rtu Sustjepan Cavtat.

Geoprostorna potpora

U skladu s hrvatskim i NATO normama u 2020. izrađene su topografske i kartografske baze podataka i dva lista vojne topografske karte u mjerilu 1 : 50 000 oznaka NL 33-08-29 Slunj i NL 34-07-19 Gašinci.

Slika 11. List vojne topografske karte NL 33-08-29 Slunj

Slika 12. List vojne topografske karte NL 34-07-19 Gašinci

U skladu s HRVN STANAG 3833, a za potrebe provedbe vježbi u Republici Hrvatskoj izrađene su tematske karte vojnih poligona „Eugen Kvaternik“, Slunj, „Josip Markić“, Knin i „Gašinci“. Tijekom 2020. nastavljena je realizacija obveza preuzetih iz Međunarodnih programa za izradu digitalnih vektorskih geoprostornih podataka visoke točnosti (MGCP program) i izradu digitalnog modela terena različitih područja, rezolucije i točnosti (TREx program). Iz programa MGCP završena je izrada geoprostornih podataka za tri ćelije oznaka E015N45, E015N44 i E017N44, a u programu TREx je do potkraj 2020. završeno 15 ćelija. Za potrebe Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva nabavljene su godišnje licence za ažuriranje geoprostornih podataka, karata i publikacija Jeppesen, nužnih za provedbu sigurne i kvalitetne navigacijske pripreme i izvršenje letačkih zadaća, poglavito u uvjetima instrumentalnih pravila letenja u zračnom prostoru Republike Hrvatske i u inozemstvu. Za potrebe Hrvatske ratne mornarice, a radi osiguranja redovitog izvršenja zadaća i sigurnih uvjeta plovidbe brodova osigurane su elektronske navigacijske karte te papirnate navigacijske karte, priručnici i publikacije. Na Geoportalu Ministarstva obrane

uspostavljena je aplikacija za prikazivanje, pretraživanje i identifikaciju objekata na pomorskim kartama (Maritime App). Aplikacija sadrži alate za crtanje kurseva te omogućuje njihovo izdvajanje i dijeljenje s drugim korisnicima. Tijekom 2020. između Ministarstva obrane i Državnoga hidrometeorološkog zavoda potpisan je Dodatak Sporazuma o korištenju nekretnina, opreme i infrastrukture, radi uspostave meteoroloških postaja unutar nekretnina u vlasništvu Republike Hrvatske kojima upravlja Ministarstvo obrane. Za potrebe izrade projektne dokumentacije tijekom 2020. izvršena je geodetska izmjera na 25 vojnih lokacija. Za učinkovito planiranje i provođenje misija i zadaća Hrvatske vojske, na Geopor obrane uspostavljen je Geoportal koji služi za pristup, pronalaženje i korištenje geoprostornih podataka i proizvoda s pripadajućim mrežnim uslugama te METEO portal za prijenos podataka Državnoga hidrometeorološkog zavoda u realnom vremenu te za objavu meteoroloških prognoza i podataka meteoroloških djelatnika. Uspostavom mrežnih usluga osigurana je brza i učinkovita uporaba geoprostornih i meteoroloških podataka, poglavito u drugim funkcionalnim servisima koji se oslanjaju na geoinformacijske podatke i proizvode. U 2020. potpisan je Tehnički sporazum o suradnji u području vojnih geoinformacija između Ministarstva obrane Republike Hrvatske i Saveznog ministarstva obrane Savezne Republike Njemačke čime je osigurano pribavljanje tiskanih i digitalnih proizvoda, studija i tehničkih informacija iz područja vojnih geoinformacija.

1.5.7. Zaštita okoliša

Zaštita okoliša i prirode na vojnim lokacijama 2020. bila je usmjerena na primjenu i ispunjavanje okolišnih normi, učinkovito sprječavanje onečišćenja okoliša i prirode te očuvanja prirodnih resursa, umanjivanja i ublažavanja rizika za okoliš i prirodu kao posljedice vojnih aktivnosti, praćenje i očuvanje biološke raznolikosti te razvijanje svijesti o zaštiti okoliša i prirode kao važnog segmenta ljudskog djelovanja. Nastavljena je sustavna kontrola provedbe programa praćenja stanja okoliša praćenjem stanja zraka, vode, tla, prirode i seizmičkih aktivnosti uzrokovanih vojnim djelovanjem na vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“ u Slunju. Radi uspostave cjelovitog sustava zaštite okoliša i sustava gospodarenja otpadom u suradnji s Državnim inspektoratom kontinuirano se provode inspeksijski nadzori u području okoliša. Tijekom 2020. nadzor je proveden na devet vojnih lokacija i to u vojarni 7. gardijske brigade „Pume“ u Varaždinu, vojarni „116. brigade Hrvatske vojske“ u Pločama, vojarni „110. brigade Hrvatske vojske“ u Karlovcu, vojarni „116. brigade Hrvatske vojske“ u Sinju, vojarni „Admiral flote Sveto Letica-Barba“ u Splitu, vojarni 5. gardijske brigade

„Slavonski sokolovi“ u Vinkovcima, vojarni „126. brigade Hrvatske vojske“ u Požegi, vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“, Slunj i vojnom poligonu „Gašinci“. Jedna od prioritetnih zadaća nadzora je praćenje uspostave sustava odvojenog prikupljanja svih kategorija otpada koji se generiraju unutar vojnih lokacija u svrhu smanjenja količine odlaganja miješanoga komunalnog otpada. U skladu sa zakonskim odredbama o zaštiti od požara 2020. izrađeni su provedbeni dokumenti iz područja zaštite od požara za vojarnu „Stožerni brigadir Ante Šaškor“ u Delnicama i to Procjena ugroženosti od požara, Plan zaštite od požara i Pravilnik zaštite od požara. Za vojarnu „Kovčanje“ u Malom Lošinj i strelište „Kovačevo“ kod Delnica izrađeni su pravilnici zaštite od požara. Provedena je nabava protupožarne opreme za potrebe Hrvatske vojske. Nastavljeno je praćenje i očuvanje biološke raznolikosti s posebnim segmentom na praćenja populacije strogo zaštićenih životinjskih vrsta koje prirodno obitavaju na vojnim lokacijama. Nastavlja se s izradom programa gospodarenja šumama posebne namjene na vojnim lokacijama na temelju sklopljenog Sporazuma o izradi i provedbi programa gospodarenja šumama posebne namjene za potrebe obrane unutar vojnih lokacija s društvom „Hrvatske šume“ d.o.o. Izrađen je Program zaštite divljači za prostor vojnog poligona „Eugen Kvaternik“ u Slunju. Tijekom 2020. kontinuirano se prati krajobrazno uređenje površina na vojnim lokacijama Zapovjedništvo Hrvatske kopnene vojske u Karlovcu, vojarni „Stožerni brigadir Ante Šaškor“ u Delnicama, vojarni „123. brigade Hrvatske vojske“ u Požegi, vojarni „Admiral flote Sveto Letica-Barba“ u Splitu i dijela dvorišnog kompleksa Ministarstva obrane.

1.5.8. Upravljanje projektima

Na razini Ministarstva obrane vodi se jedinstveni Registar projekata. U Registru je trenutačno evidentirano 13 aktivnih projekata vezanih za razvoj sposobnosti Hrvatske vojske.

Izdvajaju se tri projekta za razvoj sposobnosti Hrvatske vojske: višenamjenski borbeni avion, helikopter OH-58D *Kiowa Warrior* i obalni ophodni brod.

Višenamjenski borbeni avion

Potreba donošenja odluke o zadržavanju i razvoju sposobnosti zaštite zračnog prostora Republike Hrvatske nacionalnim sposobnostima izražena je u temeljnim dokumentima na području obrane. Vijeće za obranu je 28. lipnja 2019. potvrdilo potrebu očuvanja sposobnosti zaštite zračnog prostora vlastitim višenamjenskim borbenim avionima. Vijeće za obranu predložilo je Vladi Republike Hrvatske osnivanje međuresornog povjerenstva radi provedbe

svih aktivnosti koje se odnose na nabavu višenamjenskoga borbenog aviona. Odbor za obranu Hrvatskog sabora 3. srpnja 2019. jednoglasno je dao pozitivno mišljenje o pokretanju novog procesa nabave višenamjenskoga borbenog aviona i o osnivanju Međuresornog povjerenstva za nabavu višenamjenskoga borbenog aviona. Vlada Republike Hrvatske je 4. srpnja 2019., u skladu sa zaključcima Vijeća za obranu i Odbora za obranu Hrvatskoga sabora, donijela Odluku o osnivanju Međuresornog povjerenstva za nabavu višenamjenskoga borbenog aviona (u daljnjem tekstu Međuresorno povjerenstvo) radi pokretanja novog procesa nabave višenamjenskoga borbenog aviona. Međuresorno povjerenstvo utvrdilo je temeljna načela i polazne zahtjeve procesa nabave višenamjenskoga borbenog aviona. Polazni dokument je Taktičko-tehnička studija za višenamjenski borbeni avion iz 2017. godine kojom su detaljno analizirane vlastite sposobnosti, čime je određena razina ambicije te određeni kvantitativni i kvalitativni zahtjevi, što uključuje traženje sveobuhvatne ponude. Zbog složenosti opremanja, dugoročne operativne uporabe i ukupnog održavanja sposobnosti borbenog zrakoplovstva utvrđena je nužnost partnerstva s državom ponuditeljicom, a ne samo s proizvođačem aviona, što je moguće jedino ostvarivanjem projekta na razini vlada (Government to Government). S obzirom na strateške interese Republike Hrvatske u procesu nabave razmatrani su višenamjenski borbeni avioni četvrte generacije, zapadne tehnologije, proizvedeni isključivo u državama članicama EU-a i/ili NATO-a i OECD-a.

2. kolovoza 2019. prema 26 potencijalnih ponuditelja (25 država i NETMA) poslano je Pismo namjere radi dobivanja inicijalnih informacija o raspoloživosti višenamjenskih borbenih aviona za prodaju Republici Hrvatskoj. Nakon što je 12 subjekata (11 država i NETMA) iskazalo interes za ponudu, u predseleksijskom procesu analizirani su odgovori na pismo namjere, uključujući i provedene razgovore s potencijalnim ponuditeljima, radi odabira država kojima bi se uputio formalni Zahtjev za ponudu. Zahtjevom za ponudu izraženi su kvantitativni i kvalitativni zahtjevi, pravni i vremenski okvir, modalitet razmjene i zaštite informacija te objašnjenje ciljeva, rasporeda i ishoda prema jasno definiranim uvjetima i proceduri. Zahtjev za ponudu za novi (JAS-39C/D Gripen i F-16C/D Block 70) i korišteni (Rafale, EF-2000, F-16A/B Block 15 i F-16C/D Block 30) višenamjenski borbeni avion poslan je potencijalnim ponuditeljima (Kraljevina Švedska, Sjedinjene Američke Države, Francuska Republika, Talijanska Republika/NETMA, Kraljevina Norveška, Helenska Republika i Država Izrael) 14. siječnja 2020. s rokom za odgovor na Zahtjev za ponudu do 7. svibnja 2020. Međutim, zbog pandemije uzrokovane bolešću COVID-19 i utjecaja koji ima na život ljudi i poslovanje diljem svijeta, datum za dostavljanje ponuda odgođen je na 9. rujna

2020., a vremenik je prilagođen novom roku za dostavljanje odgovora na Zahtjev za ponudu. U predviđenom roku, 9. rujna 2020., ponude su dostavile Kraljevina Švedska za novi avion JAS-39C/D Gripen, Sjedinjene Američke Države za novi avion F-16C/D Block 70 i dopunu ponude Države Izrael za korišteni avion F-16C/D Block 30, Francuska Republika za korišteni avion Rafale i Država Izrael za korišteni avion F-16C/D Block 30. Kraljevina Norveška, Helenska Republika i Talijanska Republika (u ime NETMA-e, NATO Eurofighter and Tornado Development and Logistic Management Agency) nisu dostavile svoje ponude. Svim ponuditeljima omogućeno je dostavljanje najbolje i konačne ponude do 11. studenoga 2020., koju su u zadanom roku predale Kraljevina Švedska (za JAS-39C/D Gripen), Francuska Republika (Rafale) i Sjedinjene Američke Države (istodobno za novi avion F-16C/D Block 70 i za korišteni izraelski avion F-16C/D Block 30). Prije dostavljanja odgovora na Zahtjev za ponudu, izrađena je Metodologija validacije i evaluacije odgovora na Zahtjev za ponudu za višenamjenski borbeni avion kojom su određeni načini i kriteriji objektivnog procjenjivanja ponuda njihovom međusobnom usporedbom, prilagođen specifičnim zahtjevima procesa nabave višenamjenskoga borbenog aviona kako bi rezultati omogućili završni poredak (rangiranje) ponuda, radi izrade Studije izvedivosti.

Proces validacije i evaluacije ponuda počeo je 9. rujna 2020. i završio je 12. prosinca 2020. izradom detaljnog Zapisnika o validaciji i evaluaciji odgovora na Zahtjev za ponudu za višenamjenski borbeni avion, na temelju kojeg je završena Studija izvedivosti za višenamjenski borbeni avion. Studija izvedivosti sastoji se od komparativne analize i evaluacije svih ponuda sa završnim rangiranjem, analizom rizika i projekcijom ukupnih troškova uvođenja u operativnu uporabu višenamjenskoga borbenog aviona. Međuresorno povjerenstvo temeljito je evaluiralo pristigle ponude i jednoglasno usvojilo Studiju izvedivosti za nabavu višenamjenskoga borbenog aviona koju je predalo Vladi Republike Hrvatske. Vijeće za obranu je 20. svibnja 2021. razmotrilo zaključke Međuresornog povjerenstva te dalo potporu Vladi Republike Hrvatske u dovršetku postupka odabira višenamjenskoga borbenog aviona. Premda je Odbor za obranu Hrvatskoga sabora dao pozitivno mišljenje prije pokretanja postupka nabave višenamjenskoga borbenog aviona, u skladu sa Zakonom o obrani, radi transparentnosti cijelog procesa Vlada Republike Hrvatske je odlučila da se članove Odbora za obranu, na zatvorenoj sjednici zbog klasificiranih podataka, upozna sa završnim prijedlogom Međuresornog povjerenstva. Odbor za obranu Hrvatskoga sabora 26. svibnja 2021. jednoglasno je donio zaključak kojim se podržava Vlada Republike Hrvatske da nastavi postupak nabave višenamjenskoga borbenog aviona za potrebe opremanja Hrvatske

vojske. Postupak nabave višenamjenskoga borbenog aviona proveden je u skladu s člankom 41. stavkom 1. točkom 10. Zakona o javnoj nabavi („Narodne novine“, broj 120/16.) kojim je propisano da se taj Zakon ne primjenjuje na sklapanje ugovora o javnoj nabavi koji uključuje obrambene ili sigurnosne značajke, a koje sklapaju državna tijela ili jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave Republike Hrvatske s državnim tijelima ili tijelima regionalne ili lokalne vlasti države članice ili treće države, a odnose se na: nabavu vojne opreme ili sigurnosno osjetljive opreme; radove i usluge izravno povezane s takvom opremom, ili radove i usluge za izričito vojne namjene, ili sigurnosno osjetljive radove i sigurnosno osjetljive usluge. Navedena nabava dugoročno je sigurnosno, obrambeno-politički i gospodarski važna za Republiku Hrvatsku. Ponuda Francuske Republike predviđa isporuku 12 dvomotornih aviona (deset jednosjeda i dva dvosjeda) Rafale u standardu F3-R, s preostalim resursom oko 3800 sati od 7000 sati i s potencijalnim produženjem vijeka uporabe do 9000 sati. Prema stručnim projekcijama korištenja u Hrvatskome ratnom zrakoplovstvu, nabava tih 12, u potpunosti NATO kompatibilnih aviona, dostatna je za idućih 30 i više godina. Operativna uporaba višenamjenskoga borbenog aviona Rafale u Ratnom zrakoplovstvu Francuske Republike planira se do 2060.

Osim aviona, ponuda uključuje i simulator letenja, osnovni paket naoružanja, zemaljsku i ispitnu opremu, pričuvne dijelove, obuku osoblja prema načelu „obuka obučavatelja“, sveobuhvatnu podršku ovlaštenih predstavnika tvrtki proizvođača u razdoblju od tri godine i jamstvo u trajanju od 12 mjeseci po isporučenom avionu, motoru, opremi i pričuvnim dijelovima. Isporuka robe i usluga odgovara zahtijevanoj dinamici. Predloženi koncept obuke letačkog i zrakoplovno-tehničkog osoblja u skladu je sa zahtjevima te bi se obuka provodila u Francuskoj Republici i Republici Hrvatskoj. Od iznimne važnosti je potencijal Francuske Republike u potpori i razvoju sposobnosti i održivosti višenamjenskoga borbenog aviona. Programi potpore su visoko razvijeni s mogućnošću ugovaranja različitih oblika paketa logističke potpore tijekom cijelog vijeka uporabe, pri čemu je prednost i relativno mala geografska udaljenost Francuske Republike što pojednostavljuje logističku i operativnu potporu. Ponuda Francuske Republike uključuje procjenu troškova i prijedlog za projektiranje i izgradnju objekata i infrastrukture s detaljnim tehničkim podacima. Ponuda sadrži Nacrt ugovora koji bi definirao ključna područja i načela upravljanja buduće partnerske suradnje te osigurao potporu operativne uporabe višenamjenskoga borbenog aviona. U ponudi je predložena vojna suradnja, školovanje i održavanje zajedničkih vježbi. Francuska Republika predložila je programe školovanja i mogućnosti usavršavanja pripadnika Hrvatske

vojske u svojim centrima za obuku. Produbljivanje strateškog partnerstva s Francuskom Republikom osigurava okvire ne samo za obrambenu nego i za širu gospodarsko-industrijsku suradnju, kako između dviju država, tako i na razini Europske unije, čime se podupiru usuglašeni napori u očuvanju i razvoju europskih obrambenih industrija. Ukupna vrijednost ponude s otplatnim rokom od šest godina je najpovoljnija. Ponuda Francuske Republike sveobuhvatna je i sadrži najveći broj elemenata cjelokupnog paketa roba i usluga izraženih Taktičko-tehničkom studijom i Zahtjevom za ponudom. Vlada Republike Hrvatske je ocijenila da je ponuda Francuske Republike najbolja i 28. svibnja 2021. donijela odluku o nabavi 12 višenamjenskih borbenih aviona Rafale (10 jednosjeda i 2 dvosjeda). Vlada Republike Hrvatske zadužila je Ministarstvo obrane da provede sve potrebne radnje u vezi sa sklapanjem ugovora između Republike Hrvatske i Francuske Republike o nabavi višenamjenskoga borbenog aviona.

Helikopter OH-58D „Kiowa Warrior“

Uvođenjem helikoptera OH-58D *Kiowa Warrior* u operativnu uporabu Hrvatska vojska dobivaju izvidničko-borbene helikopterske sposobnosti.

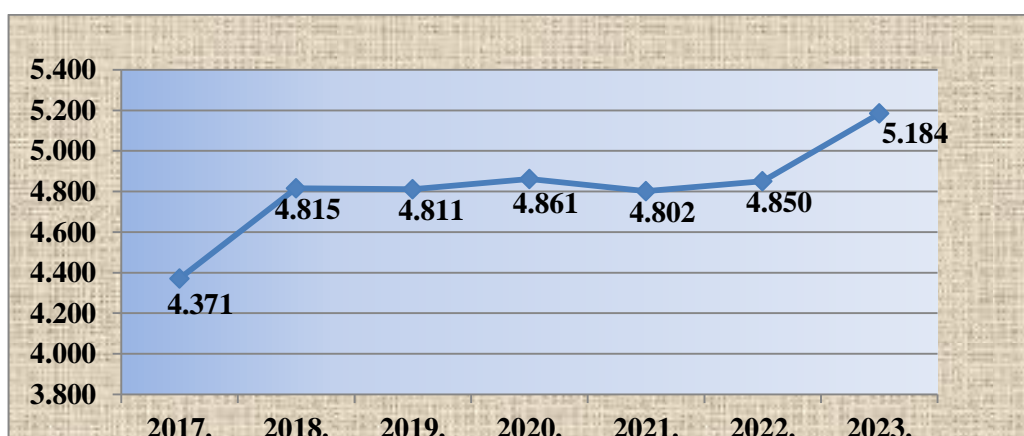
Projekt uključuje opremanje s 16 helikoptera (12+4), obuku letačkog i zrakoplovno-tehničkog osoblja te uspostavu logističkog sustava održavanja na korisničkoj razini. Projekt je započeo u veljači 2016. U potpunosti je završena obuka tehničkog i letačkog sastava potkraj 2017. čime su postignute planirane inicijalne operativne sposobnosti. Isporuka helikoptera i pripadajućih roba i usluga provodila se od 2016. do 2020. Tijekom 2020., prema ugovoru, završena je logistička potpora.

Obalni ophodni brod

Cilj projekta je povećati sposobnost Obalne straže Republike Hrvatske za provedbu zadaća stalnog nadzora na moru izgradnjom i opremanjem pet obalnih ophodnih brodova. Prototip broda zaprimljen je 2018. te su u prvoj polovici 2019. provedena prototipna ispitivanja. Početkom 2020. nastavljena je gradnja brodova serije te je 17. veljače 2020. potpisan Ugovor o izmjeni i dopuni Ugovora o gradnji obalnih ophodnih brodova kojim se reguliraju novi rokovi isporuke i poboljšanja na brodovima iz serije. Tijekom 2020. graditelj Brodosplit – Brodogradilište specijalnih objekata d.o.o. započeo je s nabavom materijala te gradnjom brodova.

1.6. Upravljanje financijskim resursima

Upravljanje financijskim resursima vođeno je načelom održavanja ravnoteže između ciljeva i potreba za sposobnostima utvrđenih planskim dokumentima i gospodarskih mogućnosti države. Ministarstvo obrane je u 2020. dobilo bezuvjetno mišljenje Državnog ureda za reviziju o financijskim izvještajima za 2019., pa se s tim u vezi velika pozornost i dalje posvećuje provedbi fiskalne discipline te preuzimanju i podmirenju obveza u visini odobrenih sredstava poštujući pri tome zakonitost, učinkovitost, svrhovitost, transparentnost i ekonomično raspolaganje sredstvima uz zadovoljavanje uvjeta namjenskog trošenja sredstava u okvirima koji su doneseni Državnim proračunom Republike Hrvatske. Donošenjem Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2020. godinu i projekcijama za 2021. i 2022. godinu („Narodne novine“, broj 117/19.) utvrđena su sredstva odobrena Ministarstvu obrane za 2020. godinu u iznosu od 5.339.629.262 kune. Kako je 2020. obilježena izvanrednim događajima vezanim uz pandemiju bolesti COVID-19 i potres, koji su negativno utjecali na gospodarsku aktivnost, posljedično je 2020. došlo i do smanjenja sredstava namijenjenih Ministarstvu obrane. U 2020. Financijski plan Ministarstva obrane mijenjao se u skladu s odlukama Vlade Republike Hrvatske o preraspodjeli sredstava planiranih u državnom proračunu Republike Hrvatske za 2020. godinu („Narodne novine“, br. 45/20. i 148/20.), Izmjenama i dopunama Državnog proračuna Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 58/20. i 124/20.) i suglasnostima ministra financija za preraspodjelu u skladu sa Zakonom o proračunu. U konačnici Financijski plan Ministarstva obrane za 2020. godinu iznosio je 4.861.399.329 kuna. U nastavku je prikazano kretanje Financijskog plana Ministarstva obrane od 2017. do 2021. godine, kao i projekcije za 2022. i 2023. godinu.

Prikaz 13. Financijski plan Ministarstva obrane po godinama od 2017. do 2021. te projekcije za 2022. i 2023. godinu u milijunima kuna

Donošenjem Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. godinu i projekcija za 2022. i 2023. godinu (Narodne novine, br. 135/20) utvrđen je i Financijski plan Ministarstva obrane za 2021. godinu i projekcije za 2022. i 2023. godinu. Nastavljen je trend povećanog izdvajanja za obranu u 2022. i 2023. godine. Izvršenje Financijskog plana Ministarstva obrane u 2020. iznosio je 4.649.323.996 kuna, a rashodi po ekonomskoj klasifikaciji za 2020. s usporedbom za 2019. sadržani su u Prikazu 14.

Rashodi poslovanja	Izvršenje u 2019.	Izvršenje u 2020.	Indeks	Struktura izvršenja 2020.
1	2	3	4=3/2*100	5=3/ukupno
Rashodi za zaposlene	2.566.482.596	2.665.041.460	103,84	57,32%
Materijalni rashodi	1.490.241.419	1.225.166.708	82,21	26,36%
Financijski rashodi	64.094.010	11.274.463	17,59	0,24%
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	11.010.750	11.481.236	104,27	0,25%
Ostali rashodi	84.237.400	41.563.729	49,34	0,89%
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	607.198	4.340.926	714,91	0,09%
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	550.445.628	690.455.474	125,44	14,85%
	4.767.119.002	4.649.323.996	97,53	100,00%

Prikaz 14. Usporedba izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane prema ekonomskoj klasifikaciji

U strukturi izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane za 2020. godinu 57,32 % ili 2,7 milijardi kuna odnosi se na rashode za zaposlene, što uključuje plaće (bruto), obvezne doprinose na plaću, kao i ostale rashode za zaposlene (otpremnine, naknade za bolest i invalidnost, jubilarne nagrade, dar za djecu, regres i božićnicu). U odnosu na 2019. godinu ovi rashodi povećani su za 98,6 milijuna kuna, odnosno 3,84 % što je rezultat isplate plaća po većoj osnovici za izračun plaće te povećanja iznosa za isplatu dara za djecu, regresa i božićnice. Materijalni rashodi čine 26,36 % izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane za 2020. godinu odnosno 1,2 milijarde kuna. Izvršeni materijalni rashodi najvećim se dijelom odnose na održavanje materijalnih resursa, naknade zaposlenima (naknade za prijevoz, za rad na terenu u zemlji i inozemstvu, posebne oblike rada, naknade za stanovanje), usluge prehrane, rashode za energiju, usluge prijevoza te odjeću i obuću. U odnosu na 2019. ovi rashodi su smanjeni za 265 milijuna kuna odnosno 17,79 % i najvećim dijelom se odnose na smanjenje izdvajanja za održavanje materijalnih resursa. Rashodi za nabavu proizvedene

dugotrajne imovine čine 14,85 % ukupnog izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane za 2020. godinu ili 690,5 milijuna kuna.

Nastavljena je realizacija započetih projekata opremanja Hrvatske vojske helikopterima, obalnim ophodnim brodovima, baznih oklopnih vozila naoružanjem i opremom, dalekometnim topničkim sustavom, daljnja integracija sustava protuzračne obrane Republike Hrvatske u NATO sustav te razvoj CYBER sposobnosti. U odnosu na 2019. godinu za nabavu opreme te ulaganje u nekretnine u 2020. utrošeno je 140 milijuna kuna više ili 25,44 %. Preostalih 1,48 % ukupnog izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane za 2020. godinu ili 68,7 milijuna kuna odnosi se na financijske rashode, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, ostale rashode te na rashode za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine. U odnosu na 2019. za financijske rashode, naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade, ostale rashode te na rashode za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine utrošeno je 91,3 milijuna kuna manje što se uglavnom odnosi na smanjene troškove za sudske presude.

Program	Naziv programa	Izvršenje u 2019.	Izvršenje u 2020.	Index	Struktura izvršenja 2020.
	1	2	3	4=3/2*100	5=3/ukupno
2504	Opremanje, modernizacija i izgradnja	896.558.306	1.030.830.258	114,98	22,17%
2505	Upravljanje i potpora osoblju	2.725.103.253	2.813.723.173	103,25	60,52%
2506	Komunikacijsko-informacijski sustavi i potpora	280.378.379	168.814.360	60,21	3,63%
2507	Obuka i logistička potpora Oružanih snaga	545.020.683	292.947.670	53,75	6,30%
2508	Međunarodna suradnja	64.359.847	55.664.518	86,49	1,20%
2509	Mirovne misije	134.421.129	151.614.035	112,79	3,26%
2606	Korištenje Oružanih snaga za pomoć civilnim institucijama i stanovništvu	121.277.404	135.729.982	111,92	2,92%
	U K U P N O	4.767.119.002	4.649.323.996	97,53	100,00%

Prikaz 15. Usporedba izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane prema programskoj klasifikaciji

U strukturi izvršenja Financijskog plana Ministarstva obrane u 2020. godini 2,8 milijardi kuna ili 60,52 % sredstava utrošeno je u programu 2505 Upravljanje i potpora osoblju i odnosi se na rashode za zaposlene, naknade zaposlenima te ostalu personalnu potporu uključujući troškove prijma osoblja i izobrazbu čime se osigurava poboljšanje dobne i kvalifikacijske strukture osoblja. U programu 2504 Opremanje, modernizacija i izgradnja utrošena je milijarda kuna ili 22,17 % ukupnih sredstava čime je nastavljeno opremanje materijalno-tehničkim sredstvima, omogućen nastavak započetih projekata opremanja

Hrvatske vojske obalnim ophodnim brodovima, helikopterima, borbenim oklopnim vozilima, daljnja integracija sustava protuzračne obrane Republike Hrvatske u NATO sustav, opremanje dalekometnim topničkim sustavom te izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija objekata i infrastrukture čime se poboljšava kvaliteta prostora za život i rad pripadnika. Osigurana je kontinuirana opskrba klasama materijalnih sredstava i uslugama koje omogućuju redovito funkcioniranje Hrvatske vojske. U programu 2507 Obuka i logistička potpora utrošeno je 293 milijuna kuna ili 6,3 % sredstava čime je omogućeno osiguranje logističke održivosti, obučenost i uvježbanost Hrvatske vojske. Osiguran je nastavak ulaganja u remont i održavanje borbenih, neborbenih i sredstava opće namjene, provedba obuke i vježbi, kao i temeljno održavanje građevina. Preostali iznos od 511,8 milijuna kuna ili 11,01 % sredstava utrošeno je na provedbu aktivnosti u programima Komunikacijsko-informacijski sustavi i potpora, Međunarodna suradnja, Mirovne misije i Korištenje Oružanih snaga za pomoć civilnim institucijama i stanovništvu. Sredstva su utrošena za provedbu aktivnosti i projekata vezanih za konsolidaciju komunikacijsko-informacijskog sustava, sudjelovanje pripadnika Hrvatske vojske u misijama, operacijama i aktivnostima pod vodstvom NATO-a, Ujedinjenih naroda i Europske unije, za provedbu aktivnosti međunarodne suradnje, protupožarne zaštite, hitnog medicinskog prijevoza, Obalne straže Republike Hrvatske, potrage i spašavanja i drugih netradicionalnih vojnih zadaća kojima su se pripadnici Hrvatske vojske uključili u pružanje pomoći i potpore civilnim institucijama i stanovništvu.

1.7. Komunikacijsko-informacijski sustavi

Tijekom 2020. u funkcionalnom području komunikacijsko-informacijskih sustava, uz aktivnosti kojima je osigurano redovito funkcioniranje korisnika usluga i servisa komunikacijsko-informacijskog sustava Ministarstva obrane i Hrvatske vojske, težišno se radilo na informatizaciji poslovnih procesa, povećanju sigurnosti komunikacijsko-informacijskog sustava te izgradnji komunikacijsko-informacijske infrastrukture i kibernetičkih sposobnosti. Radi povećanja sigurnosti i pouzdanosti informacijskog sustava, završena je druga faza opremanja računalnom opremom glavnoga podatkovnog središta. Za potrebe rada u Stacionarnom komunikacijsko-informacijskom sustavu korisnici su opremljeni računalnom opremom i softverom te se nastavila zamjena računala koja podliježu sigurnosnim ugrozama. Značajni napredak postignut je modernizacijom stacionarnoga telekomunikacijskog sustava završetkom druge faze projekta izgradnje nove mrežne okosnice čime je većina vojnih lokacija uvezana novom mrežnom opremom i kvalitetnijim linkovima.

Nastavljena je konsolidacija stacionarnoga telekomunikacijskog sustava projektom konsolidacije računalnih domena informacijskog sustava te su osigurana licenčna prava za uporabu softvera. Završena je prva faza uspostave klasificiranih informacijskih sustava za razmjenu klasificiranih podataka na nacionalnoj razini s NATO i EU strukturama na ključnim vojnim lokacijama, a izvršene su i pripreme na dijelu lokacija za drugu fazu projekta. Unaprijeđeni su poslovni procesi uvođenjem novih funkcionalnosti u Informacijski sustav za potporu poslovnim procesima. Za potrebe modernizacije taktičkih radiokomunikacijskih sustava nabavljena je oprema za ugradnju radiouređaja na razne borbene platforme koje se koriste u Hrvatskoj vojsci. Za potrebe korisnika osigurani su specijalizirani radiokomunikacijski uređaji koji osiguravaju interoperabilnost s oružanim snagama država članica NATO saveza te MUPNet TETRA uređaji koji se koriste kod potpore civilnim institucijama. Osigurana je informacijsko-komunikacijska oprema i potpora za drugu fazu uspostave prihvata, prijenosa, pohrane, obrade i distribucije podataka s besposadnih zrakoplovnih sustava. Sklopljen je Ugovor s Vladom Sjedinjenih Američkih Država na temelju kojega će se osigurati opremanje operativnoga kibernetičkog središta te oprema za mobilne timove za brzi odgovor u slučaju kibernetičkih incidenata uz pripadajuće osposobljavanje korisnika. Tijekom 2020. nastavljene su aktivnosti vezano za povećanje mogućnosti kibernetičke obrane na europskoj razini formiranjem PESCO kibernetičkih timova za brzi odgovor i međusobnu pomoć u kibernetičkoj sigurnosti. U ožujku 2020. potpisan je Memorandum o razumijevanju o provedbi aktivnosti i radu tima za brzi odgovor i pomoć u kibernetičkoj sigurnosti.

2. HRVATSKA VOJSKA

2.1. Provedba misija i zadaća Hrvatske vojske

Uloga Hrvatske vojske utvrđena Ustavom Republike Hrvatske razrađena je i usmjerena strateškim dokumentima Strategijom nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, Strateškim pregledom obrane i Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske. Doprinos Hrvatske vojske međunarodnom miru i sigurnosti ogleda se u aktivnom sudjelovanju u operacijama, misijama i aktivnostima NATO-a, Europske unije i Ujedinjenih naroda, u skladu s odlukama Hrvatskoga sabora.

Izvanredne okolnosti u 2020., pandemija bolesti COVID-19, potres u Zagrebu i okolici i Banovini, utjecali su na aktivnosti Hrvatske vojske. Hrvatska vojska pružala je potporu i pomoć civilnim institucijama i stanovništvu. Život i rad u Hrvatskoj vojsci odvijao se u uvjetima epidemioloških mjera.

Radi zaštite zdravlja i spremnosti snaga u Republici Hrvatskoj, kao i pripadnika Hrvatske vojske raspoređenih na aktivnostima u inozemstvu, revidirani su planovi te su provedene određene vježbe i aktivnosti obuke, uvedena je internetska nastava u vojnim školama, korišten je rad na daljinu i model pripravnosti. Primarni cilj bio je organizacijskim i zdravstvenim mjerama očuvati spremnost stalno spremnih snaga i službi, posebice snaga za hitne medicinske letove i gašenje požara iz zraka.

Hrvatska vojska je 15. rujna 2020. završila angažman u Afganistanu, nakon više od sedamnaest godina sudjelovanja u NATO misijama ISAF (*International Security Assistance Forces*) i (*Resolute Support*). Tijekom 2020. obavljene su pripreme za sudjelovanje u NATO operaciji potpore miru KFOR na Kosovu.

Hrvatska vojska razvija sposobnosti u svrhu ispunjavanja misija i zadaća definiranih Ustavom Republike Hrvatske i strateškim dokumentima. U okviru misija Hrvatske vojske i uz definiranu razinu ambicije za svaku od misija, Hrvatska vojska aktivno radi na razvoju i jačanju vojnih sposobnosti i kapaciteta za odgovor na prijetnje vojnoga karaktera, sposobnosti za kolektivnu obranu, na doprinosu međunarodnoj sigurnosti i jačanju sustava domovinske sigurnosti u odgovoru na druge rizike i prijetnje nacionalnoj sigurnosti. Brze promjene, porast i razvoj sigurnosnih izazova zahtijevaju stalno preispitivanje i razvoj novih obrambenih sposobnosti, opremanje, obuku i jačanje interoperabilnosti te prilagodbu organizacije i ustroja što se sustavno i planski provodi.

Zapovjedništva i postrojbe obuhvaćene procesima promjena i prilagodbe ustroja postigle su početnu operativnu sposobnost te u skladu s planovima i utvrđenom dinamikom nastavljaju s aktivnostima do postizanja potpune operativne sposobnosti.

2.1.1. Obrana teritorijalne cjelovitosti, suvereniteta i neovisnosti Republike Hrvatske te obrana saveznika

U Strateškom pregledu obrane definirana je razina ambicije u ispunjavanju primarne misije. Hrvatska vojska osposobljena je na vrijeme prepoznati prijetnju i provesti pravodobne pripreme, vlastitim snagama usporiti i zaustaviti snage agresora iz minimalno dva geografski odvojena pravca djelovanja, osigurati pravodobno narastanje vlastitih snaga te istodobno prihvatiti, uvesti i angažirati savezničke snage i sposobnosti za zajedničko djelovanje. U mjerama strateškog odvratanja i obrane saveznika, Republika Hrvatska sudjeluje prioritetno s deklariranim postrojbama čije su sposobnosti i razina spremnosti dogovoreni u okviru NATO procesa obrambenog planiranja, a u slučaju potrebe i drugim raspoloživim snagama.

Hrvatska vojska gradi i održava sposobnosti nadzora i zaštite suvereniteta morskog i zračnog prostora u suradnji s drugim državnim tijelima.

Tijekom 2020. nije bilo neposrednih vojnih prijetnji u smislu ugrožavanja teritorijalne cjelovitosti i suvereniteta Republike Hrvatske. Hrvatska vojska je ustrojena i organizirana kako bi bila u stanju ispuniti definiranu razinu ambicije u obrani Republike Hrvatske. U 2020. Hrvatska vojska je racionalnim upravljanjem raspoloživim resursima provodila pripremu i obuku, planski se preustrojavala i transformirala uz zadržavanje dostignutih sposobnosti i razine borbene spremnosti. Planirana obuka razvrstane pričuve tijekom 2020. nije provedena zbog pandemije bolesti COVID-19. Pričuvne postrojbe opremljene su pješačkim naoružanjem. Obuka razmjestivih i deklariranih snaga planirana je i programirana te usmjerena na provedbu aktivnosti i zadaća izravno povezanih sa specifičnostima pojedine misije odnosno operacije. Opremanje, obuka i ocjenjivanje tih snaga provodilo se u skladu s novonastalom situacijom uzrokovanom pandemijom bolesti COVID-19 i planom njihova angažiranja, kao i propisanim kategorijama spremnosti.

U 2020. provedene su aktivnosti na području obuke i ocjenjivanja deklariranih snaga za NATO bazen snaga, kao i sa snagama za provedbu NATO vođenih operacija. Ocjenjivanja su provedena u skladu s NATO standardima, sve snage ocijenjene su kao „borbeno spremne“ čime pridonose odvratanju od agresije prema članicama Saveza.

Hrvatsko ratno zrakoplovstvo je u sklopu zadaća zaštite suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske provodilo zadaće nadzora i zaštite zračnog prostora u sklopu Integriranog sustava protuzračne i proturaketne obrane NATO-a (*NATO Integrated Air and Missile Defense System – NATINAMDS*) sa sustavima Središta za nadzor zračnog prostora, radarskim postajama te dežurnim borbenim dvojcem. U kontinuitetu se nastavilo s projektom NATO integriranoga zrakoplovnog sustava zapovijedanja i nadzora (*NATO Air Command & Control System Software Base Element – ASBE*) za koji je u tijeku izgradnja namjenskog objekta u vojarni „Pukovnik Marko Živković“ na Plesu. Hrvatska ratna mornarica je u sklopu zadaća zaštite suvereniteta i teritorijalne cjelovitosti Republike Hrvatske pripremala, obučavala i održavala pomorske snage s tradicionalnim sposobnostima ratovanja na moru samostalno i u djelovanju sa saveznicima.

Pripremane su i obučavane snage koje imaju sposobnosti zaštite suverenih prava i provedbe jurisdikcije Republike Hrvatske na moru, koje obavljaju zadaće s drugim tijelima državne uprave. Hrvatska ratna mornarica nastavila je pridonositi savezničkoj pomorskoj sigurnosti. Operativno središte Hrvatske ratne mornarice pružalo je potporu NATO Zapovjedništvu pomorskih snaga (*Allied Maritime Command – MARCOM*) u Northwoodu prijenosom dijela situacijske pomorske slike prosljeđivanjem Automatskog sustava identifikacije (*Automatic Identification System – AIS*) podataka o brodovima u Jadranu. Tijekom provedbe zadaća nadzora morskog ribarstva, brodovi Obalne straže Republike Hrvatske pratili su aktivnosti i izvršili identifikaciju 132 ribarska plovila. U sklopu zadaće osiguranja povoljnog režima plovidbe, proveden je 41 nadzor zona sigurnosti plovidbe oko energetske izvora Republike Hrvatske. Združenim djelovanjem snaga te s nadležnim državnim tijelima i saveznicima, Hrvatska vojska je kontinuirano osiguravala zaštitu morskog i zračnog prostora Republike Hrvatske i održavala spremnost deklariranih snaga. Hrvatska vojska je spremna i sposobna za izvršenje misije kako u obrani teritorija i suvereniteta Republike Hrvatske, tako i u zadaćama doprinosa kolektivnoj obrani.

2.1.2. Doprinos međunarodnom miru i sigurnosti

Razina ambicije je da Hrvatska vojska bude sposobna u misije i operacije potpore miru, operacije odgovora na krize i druge međunarodne aktivnosti uputiti snage do veličine borbene skupine temeljene na mehaniziranoj bojni na rotacijskoj osnovi.

Struktura Hrvatske vojske oblikovat će se tako da će 50 % ukupnih kopnenih snaga biti strukturirano, obučeno i opremljeno za sudjelovanje u operacijama potpore miru i odgovoru na krize, a 10 % snaga održivo u tim aktivnostima. Doprinos zrakoplovnim snagama procjenjuje se posebno za svaku situaciju, s naglaskom na snage koje se razvijaju u kontekstu NATO ciljeva sposobnosti. Pri tome se nastoji osigurati 40 % razmjestivih zračnih snaga, a 8 % održivih u operacijama.

Doprinos u misijama Europske unije te sudjelovanje u borbenim skupinama Europske unije usklađuje se s obzirom na politiku jedinstvenoga kompleta snaga, s onima u NATO operacijama i misijama te obvezama u kontekstu sudjelovanja u NATO strukturi snaga, veličine od manjih borbenih modula do doprinosa temeljenog na mehaniziranoj satniji. Ovakav maksimalni doprinos planira se angažirati svaku četvrtu godinu. Sudjelovanjem u operacijama potpore miru, operacijama odgovora na krize, humanitarnim operacijama i drugim aktivnostima u inozemstvu Hrvatska vojska se dokazala kao vjerodostojan čimbenik i partner u međunarodnom okružju. Tijekom 2020. pripadnici Hrvatske vojske bili su razmješteni u operacije potpore miru kao pojedinci u zapovjedništvu, u timove i postrojbe operacija ili kao postrojbe i namjenski organizirane snage. Kroz provedbu takvih zadaća stjecala su se praktična iskustva i nadopunjavala znanja što je omogućilo nastavak razvoja vlastitih i zajedničkih sposobnosti. Radom u međunarodnom okružju, osobito u NATO operacijama, zajedničkim djelovanjem značajno se unaprjeđuje interoperabilnost u pogledu primjene i razvoja taktika, tehnika i procedura. Ukupno je u NATO, EU, UN i ostalim međunarodnim operacijama, misijama i aktivnostima bilo angažirano 925 pripadnika Hrvatske vojske od čega 54 žene.

Uz doprinos u operacijama, Hrvatska vojska je pridonosila međunarodnoj sigurnosti i sudjelovanjem u izgradnji multinacionalnih obrambenih struktura i razvoju zajedničkih obrambenih sposobnosti. Tijekom 2020. međunarodna vojna suradnja bila je usmjerena jačanju i daljnjem razvoju sposobnosti Hrvatske vojske, kao i ispunjavanju obveza iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji te drugih NATO i multinacionalnih inicijativa u koje je Republika Hrvatska uključena. Multinacionalno divizijsko zapovjedništvo Centar (*Headquarters Multinational Division Centre – HQ MND-C*), sa sjedištem u Szekesfehervaru, osnovale su Republika Hrvatska i Mađarska 2020. s namjerom da MND-C postane dio NATO strukture snaga te da pridonosi odvrtaanju i obrani NATO-a.

Republika Hrvatska je u zapovjedništvu preuzela 15 pozicija, uključujući poziciju zapovjednika HQ MND-C razine generala na kojoj će se rotirati s Mađarskom u trogodišnjim ciklusima. U kolovozu 2020. odabrano osoblje je upućeno na dužnosti u HQ MND-C. Razmjestivi komunikacijski modul (*Deployable Communication Module – DCM*) je kao dio NATO bojne veze u sastavu NATO CIS grupe i pod punim operativnim zapovijedanjem NATO-a tijekom 2020. bio razmješten u misiji potpore miru „RESOLUTE SUPPORT“ u Afganistanu. U tu misiju bilo je upućeno 28 pripadnika koji su provodili zadaće u sastavu potporne grupe za komunikacije.

Sudjelovanje u NATO operacijama i misijama

Misija potpore miru u Afganistanu „RESOLUTE SUPPORT“

Tijekom 2020. u misiji „RESOLUTE SUPPORT“ bio je 11. i 12. hrvatski kontingent s 245 pripadnika (od čega 13 žena), koji su bili raspoređeni u zonama odgovornosti na sjeveru i središnjem dijelu Islamske Republike Afganistan. Nakon potpisivanja sporazuma Sjedinjenih Američkih Država i Talibana 29. veljače 2020. u Dohi, donesena je odluka o postupnom smanjivanju snaga Sjedinjenih Američkih Država i NATO-a u Afganistanu. U tim procesima hrvatski angažman u misiji potpore miru „RESOLUTE SUPPORT“, u skladu s nacionalnim smjernicama, postupno je priveden kraju. Pandemija bolesti COVID-19 dodatno je ubrzala operacionalizaciju povlačenja pripadnika te je sudjelovanje završilo povratkom 12. hrvatskog kontingenta 15. rujna 2020.

Operacija potpore miru na Kosovu (KFOR)

U operaciji potpore miru KFOR Hrvatska vojska sudjeluju od 2009., a tijekom 2020. sudjelovala je s tri kontingenta u KFOR-u u kojima je bilo angažirano 154 pripadnika od čega deset žena. Navedeni kontingenti sastojali su se od zrakoplovne sastavnice, nacionalnih elemenata potpore, sastavnica obavještajne potpore te stožernih časnika na dužnostima u Zapovjedništvu KFOR-a i savjetničkim pozicijama u NATO timovima za vezu (*NATO Advisory Liaison Team – NALT*). Helikopterska sastavnica ima bazu na vojnom dijelu prištinske zračne luke. Tijekom 2020. jedan od najznačajnijih čimbenika koji su imali utjecaj na sigurnosnu situaciju i u Republici Kosovo bila je pandemija bolesti COVID-19. Preventivno su smanjene aktivnosti KFOR-a kao i broj civilnih zaposlenika u kampovima, uz njihov nadzor i primjenu epidemioloških mjera. Tijekom 2020. započele su pripreme za proširenje kontingenta u 2021., radi upućivanja nove sastavnice i povećanja sudjelovanja Hrvatske vojske u ovoj operaciji.

Provedena su izviđanja kampova i njihove infrastrukture te su prošireni kapaciteti nacionalnih elemenata potpore u kampu „*Film City*“, kupovinom, postavljanjem i uređenjem dva nova kontejnera predviđena za rad navedenih sastavnica. Helikopterska sastavnica ima do 14 pripadnika Hrvatske vojske ovisno o tipu helikoptera upućenim u operaciju te je prema Operativnom planu operacije provodila zračni transport ljudi i roba. Zrakoplovna sastavnica je s dva stalno prisutna transportna helikoptera provela 129 letačkih zadaća koje su se sastojale od 626 letova u trajanju od 284 sata i 25 minuta naleta, pri čemu je prevezeno 1677 osoba.

Misija potpore miru „NATO misija u Iraku“

U ovoj misiji potpore miru Hrvatska vojska sudjeluje od 2018. u skladu s odlukom Hrvatskoga sabora o mogućnosti upućivanja do deset pripadnika u 2020. i 2021. dok je trenutačno prihvaćeno sedam pozicija uz mogućnost rotacije. Zbog narušene sigurnosne situacije, pripadnici Hrvatske vojske su 2020. prebačeni u zračnu bazu koalicijskih snaga *ALI AL SALEM Air Base* u Kuvajtu. U misiji se trenutačno nalazi sedam pripadnika Hrvatske vojske, od kojih jedna žena. Četvrti hrvatski kontingent upućen je u područje operacije u listopadu 2020. vojnim letom Oružanih snaga Republike Poljske. Republika Hrvatska sudjelovanjem u misiji pridonosi naporima međunarodne zajednice u izgradnji stabilnosti Iraka jačajući sposobnosti iračkih institucija i sigurnosnih snaga u postizanju dugoročne stabilizacije u borbi protiv ISIL-a. Sudjelovanje u ovoj misiji važan je instrument vanjske i sigurnosne politike Republike Hrvatske jer se stječu i razvijaju sposobnosti obrambenoga sigurnosnog sustava, nužne za nacionalnu i međunarodnu obranu i sigurnost.

Operacija „SEA GUARDIAN“ u Sredozemlju

Hrvatska vojska sudjelovala je u operaciji „SEA GUARDIAN“ u Sredozemlju s brodom Hrvatske ratne mornarice, raketnom topovnjačom RTOP-42 „Dubrovnik“ s 32 člana posade i jednim časnikom za vezu u NATO Zapovjedništvu pomorskih snaga (*Allied Maritime Command Headquarters – MARCOM*). Zadaća je bila pružanje potpore pomorskoj situacijskoj svjesnosti, poštivanje slobode plovidbe, provođenje presretanja, pomorske protuterorističke aktivnosti, doprinos izgradnji kapaciteta te borbi protiv proliferacije oružja za masovno uništenje i zaštitu kritične infrastrukture. Operacijom „SEA GUARDIAN“ zapovijeda MARCOM u Northwoodu te služi kao središte za razmjenu informacija o pomorskoj sigurnosti NATO-a. Brodovi Hrvatske ratne mornarice pridonijeli su operaciji i sposobnostima prihvata i smještaja unesrećenih i eventualno privedenih osoba.

Ojačana prednja prisutnost u Republici Poljskoj

Tijekom 2020. nastavljeno je sudjelovanje bitnice samovoznih višecijevnih lansera raketa u sastavu borbene skupine pod vodstvom Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država u Republici Poljskoj. U sklopu ojačane prednje prisutnosti sudjelovala su tri hrvatska kontingenta s 234 pripadnika od čega 13 žena. Nakon provedenih zajedničkih uvježbavanja, obuke i vježbi sva tri kontingenta uspješno su integrirana u strukturu borbene skupine, iako su se sve aktivnosti vezane za obuku i vježbe zbog pojave pandemije bolesti COVID-19 provodile smanjenim intenzitetom. Tijekom izvještajnog razdoblja kontingenti su sudjelovali na raznim obučnim, vježbovnim, protokolarnim, sportskim i humanitarnim aktivnostima. Sudjelovali su i na vježbama uzbunjivanja i premještaja te drugim vježbama cjelokupne borbene skupine. U sklopu pojedinih vježbi, ali i kao samostalne zadaće provedena su dnevna i noćna bojeva gađanja.

Ojačana prednja prisutnost u Republici Litvi

Tijekom 2020. nastavljeno je sudjelovanje pripadnika Hrvatske vojske u sastavu borbene skupine pod vodstvom Oružanih snaga Savezne Republike Njemačke u Rukliu u Republici Litvi, upućivanjem drugoga hrvatskog kontingenta. U sastavu ojačane prednje prisutnosti u Republici Litvi nalazilo se 190 pripadnika od kojih 11 žena. Pripadnici kontingenta su iz sastava mehanizirane satnije opremljene borbenim oklopnim vozilima BOV Patria. Zadaća hrvatskoga kontingenta bila je provedba obuke i vježbi te spremnost za brzi razmještaj u sastavu borbene skupine Oružanih snaga Savezne Republike Njemačke s ciljem obrane teritorija Republike Litve u slučaju agresije. Pripadnici hrvatskoga kontingenta sudjelovali su u zajedničkim uvježbavanjima, obuci i vježbama te su uspješno integrirani u strukturu borbene grupe.

Sudjelovanje u operacijama Europske unije

EU NAVFOR Somalija – ATALANTA

U operaciji „ATALANTA“ 2020. sudjelovalo je 15 pripadnika, od čega su trojica pripadnika Hrvatske vojske obnašala šestomjesečnu stožernu dužnost u Zapovjedništvu operacije, a 12 pripadnika Samostalnog tima za sigurnosnu zaštitu broda (*Autonomous Vessel Protection Detachment – AVPD*) bilo je ukrcano na brod „JUIST“ radi dostave humanitarne pomoći Somaljskoj Republici. Zadaća Samostalnog tima za sigurnosnu zaštitu broda, sastava 12 pripadnika Hrvatske vojske među kojima i medicinski tim u sastavu liječnik i bolničar, bila je osigurati zaštitu broda iz UN Svjetskog programa za hranu (*World Food Programme –*

WFP). Izvršavanjem zadaća doprinosilo se sigurnosti broda u dostavi humanitarne pomoći stanovništvu Somaliske Republike i međunarodnoj globalnoj sigurnosti.

EU NAVFOR MED „SOPHIA“

Operacija EU NAVFOR MED „SOPHIA“ prestala je s aktivnostima 31. ožujka 2020., a pripadnik Hrvatske vojske vratio se iz operacije 26. ožujka 2020. Operacija potpore miru Europske unije NAVFOR MED „SOPHIA“ pokrenuta je kao operacija pomorskih snaga u sklopu sveobuhvatnog pristupa migracijama s namjerom neutraliziranja uspostavljenih ruta krijumčarenja ljudi u južnom i centralnom dijelu Sredozemnog mora. Sudionici Berlinske konferencije o Libiji 19. siječnja 2020. posebno su se obvezali u potpunosti poštivati i provoditi embargo na oružje uspostavljen Rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1970 (2011.), 2292 (2016.) i 2473 (2019.). Vijeće sigurnosti Ujedinjenih naroda je 17. veljače 2020. postiglo dogovor o pokretanju nove operacije na Sredozemlju, čiji je cilj provedba UN-ova embarga na oružje za Libiju korištenjem zračnih, satelitskih i pomorskih resursa.

EU NAVFOR MED „IRINI“

Europska unija započela je novu operaciju u sklopu Zajedničke sigurnosne i obrambene politike Europske unije na Sredozemlju, koja ima zadaću provođenja UN-ova embarga na oružje za Libiju te obuke libijskih sigurnosnih snaga, uspostavljenog rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1970 (2011.), 2292 (2016.) i 2473 (2019.). Vijeće Europske unije je 17. veljače 2020. postiglo dogovor o pokretanju nove operacije na Sredozemlju EU NAVFOR MED IRINI. U ovoj operaciji Hrvatska vojska sudjeluje s jednim stožernim časnikom u Zapovjedništvu operacije.

Sudjelovanje u operacijama potpore miru Ujedinjenih naroda

UNMOGIP (Indija i Pakistan)

Tijekom 2020. u operaciji potpore miru sudjelovalo je 17 pripadnika Hrvatske vojske, od čega tri žene. Zbog pandemije bolesti COVID-19 tijekom izvještajnog razdoblja vojni promatrači provodili su planirane zadaće, ali smanjenog intenziteta. Operacija potpore miru UNMOGIP uspostavljena je Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 47 od 21. travnja 1948. te Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 91 od 30. ožujka 1951., a zadaće su se provodile u skladu s mandatom definiranim Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda od 21. prosinca 1971. Mandat operacije podrazumijeva održavanje prekida vatre između Islamske Republike Pakistan i Republike Indije u području Kašmira i suzdržavanje od

neprijateljstava u svim područjima sukoba. Pripadnici Hrvatske vojske sudjeluju kao vojni promatrači, a dio je izvršavao i stožerne dužnosti u Zapovjedništvu operacije.

MINURSO (Zapadna Sahara)

Tijekom 2020. u ovoj operaciji sudjelovalo je 11 pripadnika Hrvatske vojske, od čega tri žene. Zbog sigurnosnog stanja te zbog pandemije bolesti COVID-19 vojni promatrači provodili su zadaće smanjenog intenziteta. Opća sigurnosna situacija pogoršala se u odnosu na proteklo izvještajno razdoblje izbijanjem oružanog sukoba između razdvojenih snaga na južnom dijelu Zapadne Sahare koji je započeo 13. studenog 2020. Iz sigurnosnih razloga Zapovjedništvo operacije izdalo je zapovijed o prekidu svih aktivnosti vojnih promatrača do smirivanja situacije. Operacija potpore miru MINURSO u Zapadnoj Sahari uspostavljena je Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 690 od 29. travnja 1991. Dužnost vojnih promatrača u skladu s mandatom operacije uključuje nadgledanje prekida vatre, nadzor smanjenja marokanskih snaga u području Zapadne Sahare, nadgledanje razmještaja marokanskih i snaga Fronte POLISARIO na zadanim lokacijama, provedbu programa povratka izbjeglica, identifikaciju i registraciju glasača, organizaciju i osiguranje uvjeta za slobodan i nepristran referendum te objavu njegovih rezultata. Misija uključuje i zadaće smanjenja opasnosti od neeksplozivnih ubojitih sredstava i mina.

UNIFIL (Libanon)

Tijekom 2020. Hrvatska vojska sudjelovala je s dva časnika na dužnosti stožernog časnika za vezu u zapovjedništvu UNIFIL-a s rotacijom provedenom u listopadu 2020. Zbog pandemije bolesti COVID-19 pripadnici operacije provodili su zadaće smanjenim intenzitetom. Politička i sigurnosna situacija u Republici Libanon tijekom 2020. i dalje je bila nestabilna, kao posljedica kulminacije ekonomske i političke krize koja potresa Libanon. Situaciju je dodatno otežavala pandemija bolesti COVID-19 koji se proširio i u Libanonu, slijedom čega su zatvorene i državne granice. Operacija potpore miru UNIFIL u Republici Libanon uspostavljena je rezolucijama Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 425 i 426 od 19. ožujka 1978., a mandat misije uključuje potvrdu povlačenja izraelskih snaga iz južnog Libanona, uspostavu međunarodnog mira i sigurnosti te pomoć Vladi Republike Libanon u osiguravanju povratka učinkovite vlasti. Rezolucijom Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1701 od 11. kolovoza 2006. proširen je mandat UNIFIL-a, koji sada uključuje i nadzor prekida neprijateljstava, pružanje pomoći libanonskoj vojsci u razmještanju na jugu Libanona, potporu humanitarnim organizacijama u njihovoj pomoći stanovništvu, dobrovoljnom i

sigurnom povratku raseljenih osoba te potporu Libanonskim oružanim snagama u uspostavi zone bez oružja između rijeke Litani i crte razgraničenja.

Sudjelovanje u operacijama Koalicijskih snaga

Operacija koalicijskih snaga „INHERENT RESOLVE“

U operaciji koalicijskih snaga „INHERENT RESOLVE“ sudjelovala su trojica pripadnika Hrvatske vojske koji su se nalazili na stožernim dužnostima u Združenom zapovjedništvu koalicijskih snaga u kampu „ARIFJAN“, Država Kuvajt. Rotacija pripadnika Hrvatske vojske u ovoj operaciji izvršena je u kolovozu 2020. umjesto u svibnju 2020. zbog pandemije bolesti COVID-19.

2.1.3. Potpora Hrvatske vojske civilnim institucijama

Razina ambicije Hrvatske vojske je razvijanje potrebnih sposobnosti kroz organske postrojbe kojima je provedba potpore civilnim institucijama temeljna zadaća (eskadrila protupožarnih zrakoplova, Obalna straža Republike Hrvatske) ili dopunska zadaća (logističke i zdravstvene postrojbe Zapovjedništva za potporu, sposobnost traganja i spašavanja Zapovjedništva specijalnih snaga) odnosno formiranje namjenski organiziranih snaga težišno iz sastava Hrvatske kopnene vojske (inženjerijske postrojbe, postrojbe nuklearno-biološko-kemijske obrane). Organizacija, sustav obuke i standardi opremanja specifičnom opremom prilagođavaju se potrebama provedbe ove misije.

U skladu s operativnim planovima i postavljenim zahtjevima 2020. Hrvatska vojska je korištena za pomoć civilnim institucijama i stanovništvu sudjelovanjem u gašenju požara otvorenog prostora, zračnim prijevozom životno ugroženih osoba, prevoženjem timova i organa za transplantaciju, potragom i spašavanjem na kopnu, otocima i moru, borbi s pandemijom bolesti COVID-19, obrani od poplava te uklanjanju posljedica od potresa.

Potpora u gašenju požara otvorenog prostora

U skladu s Programom aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2020. prethodile su raščlambe protupožarne sezone 2019. Zaključci su uvršteni u planove za pripremu i provedbu zadaća gašenja požara otvorenog prostora. U pripremi za Protupožarnu sezonu Hrvatska vojska je poduzela mjere i radnje radi kvalitetne provedbe glavnog dijela protupožarne sezone.

Izrađeni su i odobreni planski dokumenti, izvršena je popuna sredstvima, provedeno je obučavanje i uvježbavanje snaga za provedbu zadaća te su provedeni nadzori spremnosti snaga za provedbu zadaća.

Angažiranost Hrvatske vojske u Protupožarnoj sezoni 2020.

U Protupožarnoj sezoni 2020. zaprimljen je 181 zahtjev Hrvatske vatrogasne zajednice. Zahtjevi su se odnosili na angažiranje protupožarnih zračnih snaga koje su provele 3492 leta, ostvarile 511:50 sati naleta, izbacile 16 890 tona vode, utrošile 338 874 litara goriva, prevezle 27 osoba i 15 tona tereta te potrošile 2312 litara pjenila.

Godina	Broj požara	Broj letova	Izbačeno vode u tonama	Utrošeno litara goriva	Sati naleta	Prevezeno osoba	Tona tereta	Utrošeno pjenila
2019.	84	2953	13 794	309 626	551:15:00	14	14	1531
2020.	181	3492	16 890	338 874	511:50:00	27	15	2312

Prikaz 16. Pregled angažiranja PP zrakoplova u gašenju požara

Na temelju 29 zahtjeva Hrvatske vatrogasne zajednice provedeno je 37 protupožarnih izviđanja protupožarnim zrakoplovima u županijama priobalja radi ranog otkrivanja požara. Zrakoplovi su osam puta prvi uočili požare, inicijalno djelovali i javili o stanju u Operativno vatrogasno zapovjedništvo Republike Hrvatske. Kopnene snage protupožarnih namjenski organiziranih snaga Hrvatske vojske kao ni snage Hrvatske ratne mornarice tijekom sezone u 2020. nisu bile angažirane na gašenjima požara. Tim besposadnih zrakoplovnih sustava „ORBITER 3“ korišten je u izviđanju područja koja su procijenjena kao visoko rizična radi ranog otkrivanja požara i snimanja požarišta. Besposadni zrakoplovni sustav je na protupožarnim izviđanjima proveo 15 letova i ostvario 34:26:00 sati naleta. Sve zadaće u Protupožarnoj sezoni 2020., unatoč situaciji s pandemijom bolesti COVID-19 izvršene su u skladu s Operativnim planom i zapovijedima uz odgovarajuću koordinaciju i suradnju, kako unutar Hrvatske vojske tako i s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom te ostalim tijelima iz sustava domovinske sigurnosti. U izvršavanju zadaća fokus je bio na pridržavanju svih propisanih mjera zaštite i sigurnosti te epidemioloških mjera i preporuka Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo.

Angažiranje snaga u okviru prijelaznih „RescEU“ kapaciteta

Tijekom 2020. nastavljena je suradnja u okviru Sporazuma o prijelaznim kapacitetima (*Reconciling Economic and Social Europe – RescEU*), koji su potpisali potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar unutarnjih poslova i povjerenik Europske komisije za humanitarnu pomoć i upravljanje krizama.

Republika Hrvatska prijavila je dva aviona *Canadair CL-415* u okviru prijelaznih „RescEU“ kapaciteta kao odgovor Europske unije na prirodne katastrofe i katastrofe uzrokovane ljudskim djelovanjem. Deklarirani kapaciteti stavljeni su na raspolaganje Mehanizmu Unije za civilnu zaštitu u razdoblju od 15. lipnja do 31. listopada 2020. Tijekom 2020. nije bilo zahtjeva za angažiranjem zračnih snaga u okviru prijelaznih „RescEU“ kapaciteta.

Hitno medicinsko prevoženje oboljelih i /ili ozlijeđenih osoba zrakom

Hitni medicinski prijevoz životno ugroženih, ozlijeđenih ili oboljelih osoba helikopterima Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva do zdravstvenih ustanova provodi se na temelju Sporazuma o suradnji u provedbi hitnoga zračnog medicinskog prijevoza unesrećenih ili oboljelih osoba. Sporazumom su uređena međusobna prava i obveze Ministarstva obrane, Ministarstva zdravstva, Ministarstva unutarnjih poslova, Hrvatske gorske službe spašavanja i Hrvatskoga zavoda za hitnu medicinu. Sporazum je sklopljen 29. ožujka 2019. Primjena sporazuma tijekom 2020. godine regulirana je prvim Dodatkom Sporazumu. Tijekom 2020. Hrvatska vojska izvršavala je zadaće hitnoga medicinskog prevoženja ozlijeđenih i/ili oboljelih osoba zrakom, kao i zadaće hitnoga zračnog prijevoza timova i organa za transplantaciju. U stalnoj 24-satnoj spremnosti Hrvatska vojska je osigurala osposobljene posade i dva transportna helikoptera te medicinske timove iz sastava Hrvatske vojske. Oni su bili u 15-minutnoj spremnosti u vojarni „Knez Trpimir“ u Divuljama i u Zračnoj luci Rijeka na otoku Krku. Snage su angažirane na temelju zahtjeva Hrvatskoga zavoda za hitnu medicinu putem Zapovjednog operativnog središta Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske. U 2020. na temelju 691 zahtjeva za hitnim zračnim medicinskim prevoženjem postupalo se po 686 zahtjeva, dok je pet zahtjeva prije same intervencije otkazano. Prevezeno je 765 pacijenata i 93 pratitelja. Od ukupnog broja prevoženih pacijenata, 86 su bili strani državljani. U ostvarenju zadaće hitnoga zračnog medicinskog prijevoza ostvareno je 2049 letova u trajanju od 770:50 sati. Tijekom 2020. zaprimljen je i realiziran jedan zahtjev za prijevoz organa za transplantaciju. Prevezena su četiri člana tima, a u realizaciji zadaće prijevoza organa za transplantaciju ostvarena su tri leta u trajanju od 2:40 sati. Uz redovne zadaće posada helikoptera (hitni medicinski prijevoz, potraga i spašavanje, protupožarne zadaće, sudjelovanje u operaciji potpore miru KFOR, intergranska potpora) pokrenute su aktivnosti razvoja novih sposobnosti zrakoplovne sastavnice i specijalnih snaga i uvođenje višenamjenskog helikoptera UH-60, piloti i zrakoplovni tehničari upućeni su u Sjedinjene Američke Države na obuku za helikopter UH-60.

Traganje i spašavanje

Zadaće traganja i spašavanja na kopnu, otocima i moru u 2020. provodile su se u suradnji i prema zahtjevima županijskih centara 112/Operativni centar civilne zaštite, Hrvatske gorske službe spašavanja i Obalne straže Republike Hrvatske. Osim zadaća izviđanja terena, zrakoplovi Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva sudjelovali su u izvlačenju osoba na nepristupačnom području odnosno području u kojem kretanje i transport nisu mogući uobičajenim javnim sredstvima. Za ove zadaće korišteni su helikopteri, koji su smješteni u vojarni „Lučko“, Zagreb i vojarni „Knez Trpimir“, Divulje. Od 34 zaprimljena realizirano je 30 zahtjeva traganja i spašavanja na kopnu i otocima. Provedeno je 137 letova u trajanju od 58:10 sati naleta, kojima je prevezeno 16 unesrećenih i 370 spasitelja. Snage Obalne straže Republike Hrvatske sa zrakoplovnim snagama pod operativnim nadzorom provele su osam zahtjeva za angažiranje zrakoplova na zadaćama traganja i spašavanja na moru. Izvršeno je devet letova u trajanju od 20:05 sati naleta. Zaprimljeno je i sedam zahtjeva za angažiranje plovila na zadaćama traganja i spašavanja na moru. Realizirane su sve zadaće i provedena je potraga za sedam osoba od kojih su tri pronađene mrtve te je ostvareno 13 dana u plovidbi.

Pandemija bolesti COVID-19

Od početka pandemije predstavnik Ministarstva obrane uključen je u rad Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske i koordinaciju civilno-vojne suradnje u području zdravstva. Ovime su osigurane pravodobne reakcije u situacijama u kojima je Hrvatska vojska pridonosila svojim kapacitetima, od uključivanja vojnih epidemiologa u rad javno zdravstvene mreže ustanova, preko pomoći zavodima za javno zdravstvo Grada Zagreba i Ličko-senjske županije do angažiranja vojnih medicinskih timova u radu tercijarnog COVID centra u dvorani „Arena“, Zagreb i uspostave helikopterskoga medicinskog prijevoza bolesnika. Angažiranje pripadnika, sredstava i infrastrukture Ministarstva obrane u potpori civilnom stanovništvu odnosila se na provođenje epidemioloških mjera, uspostavu infrastrukture u potpori kapacitetima za zbrinjavanje oboljelih i stradalih osoba, angažiranje pripadnika i sredstava Hrvatske vojske za potrebe prijevoza zaraženih pacijenata i ostale potpore u provođenju mjera suzbijanja zaraze pandemijom bolesti COVID-19.

Potpore se odnosila na postavljanje šatora i ekspedicijskih kampova na lokacijama:

- Klinička bolnica Dubrava, Zagreb – postavljeno je pet šatora Ekspedicijskog kampa, 20 šatora tipa „Alaska“, četiri zapovjedna šatora tipa M70, 310 vojničkih kreveta i 120 deka te je izgrađen tunel koji povezuju šatore u kampu s bolnicom

Slika 13. Ekspedicijski kamp ispred Kliničke bolnice Dubrava u Zagrebu

- Klinika za infektivne bolesti Dr. Fran Mihaljević u Zagrebu – postavljena su tri šatora tipa Alaska s 30 kreveta i šest šatora tipa M70 koji se koriste kao čekaonice u zimskim uvjetima za vrijeme trajanja pandemije

- Klinički bolnički centar u Zagrebu – postavljena su tri grijana šatora iz Ekspedicijskog kampa i dva agregata od 60 kW

- Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice u Zagrebu – postavljeno je 10 šatora tipa M70

- Stacionar Arena u Zagrebu – u radu stacionara angažirani su medicinski timovi, tri liječnika i šest medicinskih tehničara ili sestara te pripadnici Hrvatske vojske zaduženi za logističku pomoć. Kroz smjenski rad bio je uključen 21 pripadnik Hrvatske vojske. Klinički bolnički centar u Splitu – postavljena su dva šatora tipa „Alaska“ s 20 ležaja i 40 deka

- Spaladium Arena u Splitu – pružena je potpora Stožeru civilne zaštite Splitsko-dalmatinske županije ustupanjem 100 vojničkih kreveta

- Opća bolnica Zadar – postavljena su dva grijana šatora tipa „Alaska“ i 20 ležaja

- Dom za starije i nemoćne osobe u Zadru – ustupljeno je 20 kreveta

- Opća bolnica Šibenik – postavljen je jedan grijani šatora tipa „Alaska“

- Sportska dvorana Baldekin u Šibeniku – ustupljeno je 30 vojničkih kreveta s madracima

- Gradu Vrgorcu – ustupljeno je 10 kreveta
- Hotel „Galeb“ u Kuparima – ustupljen je na privremeno korištenje za potrebe karantene
- Opća bolnica „Dr. Ivo Pedišić“ u Sisku – postavljen je grijani šator tipa „Alaska“ i 10 kreveta te tri šatora ekspedicijskog kampa s 10 kreveta
- Opća bolnica Karlovac – ustupljeno je 15 vojničkih kreveta za smještaj pacijenata
- Opća bolnica Varaždin – postavljena su tri grijana šatora iz Ekspedicijskog kampa i 60 kreveta s madracima.

Šatori ispred Kliničke bolnice Dubrava podignuti su za potrebe respiracijskog centra u slučaju priljeva velikog broja bolesnika i nedostatnih kapaciteta bolničkih odjela. S obzirom na to da se širenje epidemije držalo pod nadzorom pri čemu su se primarno koristili bolnički i drugi kapaciteti u čvrstim građevinama.

Zaštita od poplava

U prosincu 2020. Hrvatska vojska bila je angažirana na pružanju potpore u zaštiti od poplava, kada je zbog povećane količine oborina došlo do plavljenja na širem području Vrgorca. Snage Hrvatske ratne mornarice bile su angažirane u potpori civilnom stanovništvu saniranjem posljedica poplave nakon povlačenja vode. Pružanje potpore nastavljeno je u 2021. potporom u sanaciji oštećenih prometnica te njihovo vraćanje u prvobitno stanje.

Potpore u uklanjanju posljedica potresa

Potpore u uklanjanju posljedica potresa u gradu Zagrebu i okolici

Nakon potresa u Zagrebu 22. ožujka 2020., Hrvatska vojska bila je angažirana i provodila je zadaće pružanja potpore Stožeru civilne zaštite Republike Hrvatske, Gradu Zagrebu, Javnoj vatrogasnoj postrojbi Grada Zagreba, Ministarstvu kulture i medija i Ministarstvu unutarnjih poslova u sanaciji posljedica potresa. Težišno su se izvršavale zadaće raščišćavanja prometnica i javnih površina u centru grada, odvoz urušenih dijelova građevina, pružanje pomoći u preseljenju i premještanju opreme i imovine te arhivske i kulturne baštine iz oštećenih objekata. Potpora procjeni razine oštećenja objekata pružana je besposadnim zrakoplovnim sustavima provedbom izviđanja iz zraka. Pružana je potpora u sanaciji i uklanjanju dijelova objekata koji su prijetili urušavanjem zbog razine oštećenja. Hrvatska vojska bila je angažirana i na uklanjanju sjevernog tornja Zagrebačke katedrale. Ova složena zadaća uspješno je provedena minsko-eksplozivnim sredstvima i uz suradnju s izvođačima.

Bilo je angažirano 616 pripadnika Hrvatske vojske, 109 motornih vozila, 15 inženjerijskih strojeva, sredstva za izviđanje iz zraka i georadar. Pružena je i logistička potpora postavljanjem šatora ispred oštećenih objekata:

- Veterinarske bolnice Sveučilišta u Zagrebu – postavljena su tri šatora tipa M70
- Bazilike i župe Presvetog Srca Isusova u Zagrebu – postavljeno je pet šatora tipa M70
- Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu – postavljeno je 15 polja šatora tipa M70 s pripadajućim poljskim stolovima i klupama (26 stolova i 47 klupa) na tri lokacije u dvorištu fakulteta
- Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Zagrebu – postavljeno je šest polja šatora M70 s 12 stolova i 24 klupe, koji su namijenjeni za potrebe organiziranja prehrane studenata
- Župe sv. Franje Ksaverskog u Zagrebu – postavljeno je četiri šatora tipa M70.

Potpora u uklanjanju posljedica potresa na području Sisačko-moslavačke, Karlovačke i Zagrebačke županije

Odmah nakon potresa, 29. prosinca 2020. Hrvatska vojska pristupila je pružanju pomoći stanovništvu i civilnim institucijama. Formirane su namjenski organizirane snage Hrvatske vojske u okviru kojih je uspostavljen taktički operativni centar sa smještajem u vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji. Angažirane su postrojbe Hrvatske vojske koje imaju iskustvo iz međunarodnih operacija u svojstvu mobilnih promatračkih timova za vezu i timova civilno-vojne suradnje koji su pridonijeli brzom prosudbi krizom zahvaćenih naseljenih mjesta po elementima važnim za život stanovništva. U skladu sa zahtjevima Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske, Hrvatska vojska je provodila širok spektar aktivnosti s težištem na uklanjanju posljedica od potresa i pomoći stanovništvu i institucijama kroz potragu i spašavanje životno ugroženih osoba, raščišćavanje i saniranje prometnica i javnih površina na stradalom području, osiguranje privremenog smještaja u vojnim lokacijama za osobe čiji su domovi urušeni tijekom potresa, odvoz urušenih dijelova građevina, potporu saniranju šteta nastalih na objektima (saniranje krovišta, dimnjaka i sl.), potporu u premještanju štićenika javnih ustanova oštećenih u potresu, inženjerijske radove u potpori izrade kontejnerskih naselja, helikopterski prijevoz, potporu kod distribucije humanitarne pomoći i podjele toplih obroka, potporu u osiguranju energenata, zdravstvenu potporu, opskrbu vodom i izviđanje područja kopnom i iz zraka radi procjene nastalih šteta.

Najviše pripadnika Hrvatske vojske, njih oko 800, s odgovarajućom opremom i sredstvima bilo je angažirano u prva dva dana nakon potresa. Potpora Hrvatske vojske bila je definirana u skladu sa zahtjevima Stožera civilne zaštite Republike Hrvatske i razvojem situacije na terenu. U vojarni „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji bile su smještene i civilne osobe čiji su stambeni objekti uništeni u potresu. Dana 4. siječnja 2021. uspostavljen je

Stožer civilne zaštite Republike Hrvatske, u dijelu koji se odnosi na otklanjanje posljedica katastrofe uzrokovane potresom na području Sisačko-moslavačke, Zagrebačke i Karlovačke županije, koji se koristi radnim prostorom vojarnje „Pukovnik Predrag Matanović“ u Petrinji.

Sudjelovanje Hrvatske vojske na pogrebima preminulih hrvatskih branitelja

Tijekom 2020. Hrvatska vojska pružala je potporu kod odavanja počasti preminulim hrvatskim braniteljima iz Domovinskoga rata. Potpora je osigurana na 3049 pogreba uz angažiranje 32 652 pripadnika, što je u prosjeku 11 angažiranih pripadnika po potpori.

Ostale potpore

Ostale potpore izvršene su za potrebe državnih tijela i jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, udruga proizišlih iz Domovinskoga rata, veleposlanstava država, civilne udruge, sportske udruge te druge pravne i fizičke osobe. U 2020. Hrvatska vojska je pružala potpore u: provedbi raznih manifestacija, inženjerijske potpore, angažiranje klape i orkestra Hrvatske vojske, zdravstveno zbrinjavanje, korištenje i smještaj u vojnim lokacijama i građevinama, ustupanje materijalno-tehničkih sredstava, korištenje zrakoplova, korištenje nebojnih motornih vozila, korištenje plovniha objekata i opskrba vodom. U okviru predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije pripadnici Hrvatske vojske pružali su potporu planiranju, organizaciji i provedbi aktivnosti kao članovi Političko-vojnog i Organizacijskog tima. Početak predsjedanja obilježen je ceremonijom u Bruxellesu 8. siječnja 2020. na kojoj su sudjelovali načelnik Glavnog stožera Oružanih snaga Republike Hrvatske i vojni predstavnik Republike Hrvatske pri NATO-u i Europskoj uniji, kao i predstavnici vojne strukture Europske unije, vojni predstavnici država članica Europske unije te drugi NATO i EU uzvanici. Zbog pandemije bolesti COVID-19 veći dio planiranih aktivnosti proveden je putem videotelekonferencije.

2.2. Pregled stanja sposobnosti Hrvatske vojske

Obrambene sposobnosti proizlaze iz nacionalnih strateških ciljeva, a planiraju se i razvijaju procesom nacionalnoga obrambenog planiranja koji je usklađen s planskim procesima u NATO-u i Europskoj uniji. Nastavljene su aktivnosti na dostizanju novih i održavanju postojećih sposobnosti, kao i povećanja kapaciteta u skladu sa zadaćama postrojbi u izvršenju misije. Najveći izazov u dostizanju punih operativnih sposobnosti i kapaciteta predstavlja popuna modernim naoružanjem, vojnom opremom i ostalim materijalnim sredstvima. Razvoj sposobnosti usmjeren je na granske i združene NATO ciljeve sposobnosti, a posebna je pozornost usmjerena na novoustrojene postrojbe i zapovjedništva: Središte za besposadne sustave, Zapovjedništvo za kibernetički prostor, CIMIC vodovi u gardijskim brigadama te ustrojavanje postrojbi razvrstane pričuve. Zapovjedništvo za kibernetički prostor dostiglo je punu operativnu sposobnost Razmjestivoga komunikacijskog modula dok je za provedbu izobrazbe i obuke osoblja u području komunikacijsko-informacijskih tehnologija i kiber-prostora te osiguravanju komunikacijsko-informacijske infrastrukture i usluga za savjetovanje, zapovijedanje i nadzor u sustavu obrane dostignuta inicijalna operativna sposobnost. Opremanje ključnom opremom i infrastrukturom provodi se u suradnji i uz potporu Sjedinjenih Američkih Država. U Središtu za besposadne sustave provedena je selekcija i obuka za upravljanje besposadnim zrakoplovnim sustavima „Orbiter 3“. Sustav je operativno testiran u praksi potporom protupožarnim namjenski organiziranim snagama i međuresornom suradnjom s Ministarstvom poljoprivrede. Besposadni zrakoplovni sustav implementiran je u godišnji plan rada Koordinacije za sustav domovinske sigurnosti. U Zapovjedništvu specijalnih snaga tijekom 2020. provedena je dodatna prilagodba ustroja. Postrojbe su u fazi popune ljudstvom, opremanja planiranim materijalnim i tehničkim sredstvima. Radi razvoja vlastitih sposobnosti te doprinosa zajedničkim sposobnostima, Hrvatska vojska osim u sklopu NATO-a pridonosi i razvoju sposobnosti Europske unije. Najvažniji mehanizam razvoja tih sposobnosti je sudjelovanje u projektima Stalne strukturirane suradnje Eurospke unije. Za projekt Vojna pokretljivost Eurospka obrambena agencija (*European Defence Agency – EDA*) organizirala je više sastanaka radi izrade tehničkog sporazuma koji će potpisati članice, a odnosi se na izjednačavanje legislative i tehničke provedbe vojne pokretljivosti članica Europske unije kako bi se osiguralo izdavanje diplomatskih dopuštenja za ulazak/provoz vojnih snaga, naoružanja, opreme i opasnih tereta unutar 72 sata. Za projekt Paket sposobnosti razmjestive vojne pomoći u slučaju katastrofe vodeća nacija je Talijanska Republika.

Cilj je uspostava bazena vojnih snaga članica projekta, koji bi po potrebi bili angažirani kod prirodnih i tehničko-tehnoloških katastrofa. Projekt se oslanja na dva stupa, od kojih je prvi ustrojavanje centra za obuku u slučaju katastrofe sa zadaćama razvoja doktrine, obuke i operativnih postupaka, a drugi stup predstavlja raspoložive vojne namjenski organizirane snage koje će biti operativni dio. Cilj projekta Mreža logističkih čvorišta u Europi i potpora operacijama je razvoj suradnje deklariranih nacionalnih logističkih kapaciteta po načelu dijeljenja kapaciteta deklariranih u Katalogu sposobnosti, a radi potpore provedbe operacija. U projektu Kiber timovi za brzi odgovor i zajedničko djelovanje Republika Hrvatska sudjeluje od 2018. Cilj projekta je uspostava, opremanje i osposobljavanje međunarodnog tima za brze intervencije koji bi po pozivu pomagao zemljama članicama i EU operacijama i misijama u odgovoru na ugroze iz kibernetičkog prostora. Timom upravlja upravljačko vijeće koje čine predstavnici zemalja članica, a odluke se donose konsenzusom. Vodeća nacija je Republika Litva, a projekt je zamišljen kao civilno-vojna suradnja u kojoj sudjeluju CERT-ovi (*Computer Emergency Response Teams – CERT*) i CSIRT-ovi (*Computer Security Incident Response Teams – CSIRT*) država članica. U tijeku je opremanje nacionalnog tima za sudjelovanje u projektu suradnjom sa strateškim partnerom, s kojim je ugovorena i obuka djelatnika. Sudjelovanje Hrvatske vojske u radu i vježbama timova za brzi odgovor pridonijet će stjecanju novih znanja i iskustava pripadnika Hrvatske vojske u međunarodnom okruženju te utjecati na ukupne sposobnosti Hrvatske vojske za provedbu operacija u kibernetičkom prostoru. Za projekt Unaprjeđenje pomorskog motrenja vodeća nacija je Helenska Republika. Projekt je u inicijalnoj fazi, a cilj je unaprijediti pomorsko motrenje i situacijsku svjesnost u istočnom Sredozemlju koristeći trenutačne sposobnosti i razvoj povezanih sposobnosti. Na ovaj način unaprijedit će se sigurnost na moru sudjelovanjem u zaštiti okoliša i energije, suzbijanju terorizma, ilegalnih migracija, ilegalne trgovine oružjem za masovno uništavanje i krijumčarenja. U projektu Nuklearno-biološko-kemijsko motrenje Hrvatska vojska se intenzivno uključila 2019. godine. Predstavnici Hrvatske vojske sudjeluju u radu radnih skupina za izradu potrebnih sposobnosti, standardizaciju i testiranje. U skladu s financijskim mogućnostima nastavilo se s razvojem, revitalizacijom, proširenjem i izgradnjom obučnih kapaciteta u vojarnama, vježbalištima, vojnim poligonima i streljima. Provedeno je ocjenjivanje dijela sastavnica koje se upućuju u operacije. Ocjenjivane sastavnice pokazale su visoku razinu kvalitete vođenja, zapovijedanja i motiviranosti što su ključni elementi spremnosti. Naučene lekcije su pokretač za prilagodbu obuke, organizacije i operativnih procesa u Hrvatskoj vojsci.

Veliki izazov na području školovanja i izobrazbe bio je prelazak na model učenja na daljinu za sve polaznike slijedno-rastućih izobrazbi, kao i kadeta sveučilišnih vojnih studijskih programa zbog izbijanja pandemije bolesti COVID-19. Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“ ustrojilo je timove koji su proveli potrebne pripreme za nastavnike i za polaznike izobrazbi te su formirana četiri kabineta za učenje na daljinu s tehničkom i programskom potporom.

NATO Ciljevi sposobnosti

Paket NATO ciljeva sposobnosti iz 2017. je u fazi implementacije te obuhvaća 54 cilja sposobnosti i to: 15 kopnenih ciljeva, sedam mornaričkih ciljeva, 12 zrakoplovnih ciljeva, tri cilja za specijalne snage, 10 združenih/potpornih ciljeva i sedam ciljeva iz područja stabilizacije i rekonstrukcije. Ustrojstvene jedinice Hrvatske vojske nositelji su implementacije 47 kvalitativnih ciljeva sposobnosti, dok su za ciljeve iz funkcionalnog područja stabilizacije i rekonstrukcije suradnik nositeljima iz drugih tijela. Zahtjevi koji proizlaze iz NATO ciljeva sposobnosti ugrađeni su u dokumente obrambenog planiranja i definirani kao ključni projekti u procesu izrade novoga Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske. Težište cjelokupnog paketa NATO ciljeva sposobnosti za Hrvatsku vojsku je na postupnom dostizanju zadanih sposobnosti srednje pješačke brigade. Obveza dostizanja pune operativne sposobnosti srednje pješačke brigade do početka 2026. je zahtjevna. Temeljno borbeno sredstvo srednjih pješačkih bojni Hrvatske kopnene vojske je BOV Patria koja ispunjava NATO zadane zahtjeve ako je opremljena s odgovarajućim oružnim stanicama. Tijekom 2020. prvih osam vozila BOV Patria opremljeno je daljinski upravljanom oružnom stanicom DUOS 30L, opremanje devetog vozila je u tijeku. Kako bi se sve tri srednje pješačke bojne opremile potrebnim BOV Patria nastavit će se proces opremanja odnosno povećati njihov broj u operativnoj uporabi Hrvatske kopnene vojske. Za dostizanje pune operativne sposobnosti srednje pješačke brigade potrebno je izgraditi i niz sposobnosti rodova i službi borbene potpore. Trenutačno je iz područja borbene potpore u tijeku dostizanje sposobnosti neizravne vatrene potpore, a temelji se na bojni samohodnih haubica 155 mm PzH 2000. Ostale sposobnosti su u planskoj ili početnoj fazi izgradnje. Tijekom 2020. stavljena je u primjenu doktrina kopnenih snaga, doktrinarni dokument koji daje konceptijski okvir operacija u kopnenoj domeni s usmjerenjem na Hrvatsku kopnenu

vojsku. Paralelno s doktrinarnim i strukturnim prilagodbama tijekom 2020. godine prilagođavana je i obučna infrastruktura, prije svega na vježbalištima, vojnim poligonima na Slunju, Udbini, Gašincima i Crvenoj zemlji (Knin).

2.3. Obuka i vježbe

U 2020. obuka se odvijala u uvjetima prilagodbe na pandemiju bolesti COVID-19 posljedica čega je smanjenje ili odgoda planiranih obučnih i vježbovni aktivnosti. Zbog navedenih okolnosti, dio aktivnosti koji je proveden, nije po svojem obimu, broju osoblja i materijalnih sredstava bio na planiranoj razini te je odgođeno ili neprovedeno oko 50 % planiranih obučnih aktivnosti. U punom opsegu provedene su nužne obučne i vježbovne aktivnosti planirane za pripremu i obuku snaga koje se upućuju u operacije potpore miru, operacije odgovora na krize i druge aktivnosti u inozemstvu, ocjenjivanje deklariranih snaga te za održavanje dostignute razine operativnih sposobnosti. Zahtijevane sposobnosti i spremnosti za provedbu operacija u Republici Hrvatskoj i inozemstvu Hrvatska vojska dostiže kroz obuku i vježbe čiji je sustav upravljanja uređen doktrinom i usklađen s raspoloživim obučnim kapacitetima i dodijeljenim resursima. Integriranom obukom i združenim vježbama kontinuirano se podiže razina obučnosti, jača interoperabilnost sa savezničkim i partnerskim snagama te dostiže odgovarajući stupanj spremnosti postrojbi i pojedinaca za provedbu misija i zadaća. Prioriteti obučnih aktivnosti usmjereni su na potporu NATO operacijama, misijama i aktivnostima te snagama u različitom statusu spremnosti kojima se pridonosi NATO postavu odvratanja i obrane u sklopu kolektivne obrane. Radi postizanja i provjere novih operativnih sposobnosti obuka i vježbe bili su usredotočeni na kibernetičku obranu, strategijsko elektroničko izviđanje te na intenzivnu obuku na novonabavljenim sustavima.

Dragovoljno vojno osposobljavanje, kao standardizirani proces tranzicije civilne osobe u vojnika čijim uspješnim završetkom je regulirano dragovoljno služenje vojnog roka i specijalistička vojna obuka te čijim se uspješnim završetkom stječe osnovna vojna stručna specijalnost određenog roda za prijem u djelatni sastav Hrvatske vojske, provedeni su u smanjenom opsegu.

Obuka kadeta provedena je kroz zimske, ljetne i granske kampove na vojnim poligonima i vježbalištima. Trajanje ljetnog kampa u 2020. produljeno je s dva na tri tjedna kako bi se nadoknadila, zbog pandemije bolesti COVID-19, propuštena obuka tijekom godine.

Nastavljeno je i s provedbom obuke za razvoj vođa u Središtu za razvoj vođa „Marko Babić“ u Udbini, kroz koju je u dva provedena ciklusa obuke prošlo 120 vođa. Provedena je selekcijsko-klasifikacijska i temeljna obuka psiholoških operacija s ciljem popunjavanja pete grupe specijalnih snaga Zapovjedništva specijalnih snaga.

U Međunarodnom središtu za obuku specijalnih zračnih snaga sa sjedištem u vojarni „Pukovnik Mirko Vukušić“, Donji Zemunik, provedena su dva tečaja iz planiranja specijalnih zračnih operacija u skladu sa zadanim ciljevima sposobnosti svake zemlje članice. Provedena je obuka namjenski organiziranih snaga predviđenih za potporu civilnim institucijama u zemlji prilikom katastrofa i velikih nesreća (potresi, požari i poplave).

Planirana obuka razvrstane pričuve tijekom 2020. nije provedena već je naglasak stavljen na ustrojavanje pričuvnih postrojbi.

U 2020. od planirane 53 vježbe (16 nacionalnih i 37 međunarodnih) provedeno je 10 vježbi (pet nacionalnih i pet međunarodnih), a ostale se nisu provele zbog pandemije bolesti COVID-19. Na vježbama je sudjelovalo 755 pripadnika Hrvatske vojske.

Vježba „SPREMNOST 20“

Najznačajnija vježba u Republici Hrvatskoj u 2020. bila je vježba „SPREMNOST 20“ koja je provedena od 28. rujna do 2. listopada 2020. na vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“ u Slunju s namjerom prikaza sposobnosti postrojbi Hrvatske kopnene vojske u provedbi napadnih operacija, integracija borbene potpore te provedbe ocjenjivanja inženjerijskih snaga i deklariranih sastavnica za NATO bazen snaga i kontingenta za operaciju KFOR. Na vježbi je sudjelovalo oko 250 pripadnika Hrvatske vojske. U provedbu ove vježbe integrirana je vježba „KUPA 20“.

Vježba „VULKAN 20“

Vježba je provedena od 7. do 11. rujna 2020. na vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“ Slunj. Cilj vježbe bio je završno uvježbavanje i ocjenjivanje operativnih sposobnosti sastavnica hrvatskoga kontingenta u aktivnosti ojačane prednje prisutnosti koje se upućuju u Republiku Poljsku. Na vježbi je sudjelovalo 100 pripadnika sedmoga hrvatskog kontingenta.

Vježba „CYBER COALITION 20“

Vježba „CYBER COALITION 20“ je najznačajnija međunarodna vježba u 2020. na kojoj su sudjelovali pripadnici Hrvatske vojske. Održavala se od listopada do studenoga 2020. na području Republike Hrvatske i Estonije u formi vježbe na zapovjednom mjestu. Cilj vježbe bio je uvježbavanje kibernetičkih sposobnosti za obranu stacionarnih ili razmjestivih NATO i

nacionalnih mreža u uvjetima povećanog broja kibernetičkih incidenata različite složenosti. Na vježbi su sudjelovali i predstavnici drugih tijela te predstavnici iz država članica NATO-a i Europske unije.

Na vježbi je sudjelovalo 20 pripadnika Hrvatske vojske. Bez obzira na izazove u provedbi obučnih i vježbovni aktivnosti tijekom 2020., zadržana je zahtijevana razina spremnosti Hrvatske vojske.

2.3.1. Školovanje i izobrazba

Tijekom 2020. nastavljeno je školovanje za potrebe Hrvatske vojske kroz provedbu integriranoga preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija Vojno inženjerstvo, Vojno vođenje i upravljanje, Vojno pomorstvo i Aeronautika – vojni pilot.

Provedba sveučilišnih vojnih studija te provedba programa temeljne časničke izobrazbe u sinergijskoj provedbi Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ i sveučilišta u Zagrebu i Splitu i nadalje zauzimaju vrh prioriteta. Nastavljaju se aktivnosti vezane za transformaciju Hrvatskoga vojnog učilišta te usklađivanja s hrvatskim kvalifikacijskim okvirom. Radna skupina za izradu poslijediplomskoga specijalističkog studija Domovinske sigurnosti izradila je u suradnji sa Sveučilištem u Zagrebu elaborat studija za potrebe Hrvatske vojske, a Ministarstvo znanosti i obrazovanja upisalo je u Upisnik studijskih programa. Riječ je o jednogodišnjem sveučilišnom interdisciplinarnom poslijediplomskom specijalističkom studijskom programu u trajanju od dva semestra, kojim studenti stječu 60 ECTS bodova te stječu akademski stupanj sveučilišnog specijalista domovinske sigurnosti.

Osim uključivanja u programe akademske mobilnosti EU – Erasmus+, Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“ djeluje i u okviru Vojnog Erasmusa (*EMILYO*), čime je otvorena mogućnost razmjene kadeta s drugim vojnim učilištima/akademijama/sveučilištima u Europskoj uniji, razmjena predavačkog osoblja, suradnja u razvoju kurikulumu, korištenje nastavnih modula i pripadajuće literature te participiranje u svim aktivnostima akademske mobilnosti. Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“ postalo je član mreže europskih vojnih znanstveno-obrazovnih ustanova – Europsko učilište sigurnosti i obrane (*European Security and Defence College – ESDC*), a predstavnik Hrvatskoga vojnog učilišta redoviti je član Izvršnog akademskog odbora ESDC-a. Suradnju na polju visokoga znanstvenog obrazovanja Hrvatska vojska nastavlja kroz provedbu sporazuma s Tehničkim veleučilištem u Zagrebu o provedbi izvanrednoga specijalističkog diplomskog stručnog studija „Informacijska sigurnost i digitalna forenzika“, koji pohađa 21 polaznik Hrvatske vojske.

Vojna izobrazba pripadnika Hrvatske vojske u 2020. provodila se i kroz sve razine slijedno-rastućih časničkih i dočasničkih te programe funkcionalnih izobrazbi.

Programe slijedno-rastućih časničkih i dočasničkih izobrazbi u 2020. u Republici Hrvatskoj završilo je 688 polaznika iz Hrvatske vojske.

Provedena je Temeljna časnička izobrazba zdravstvene službe koju je završilo devet polaznika (četiri muškarca i pet žena) i Izobrazba za razvoj vođa za vojne specijaliste koju je završilo 36 polaznika (29 muškaraca i sedam žena). U dijelu aktivnosti međunarodne vojne izobrazbe pojedini tečajevi nisu održani zbog okolnosti izazvanih pandemijom bolesti COVID-19, no nastavljen je pozitivan trend vezano za nedostajuće izobrazbe u Hrvatskoj vojsci. U okviru aktivnosti s bilateralnim partnerima, a u potpori dostizanja ciljeva sposobnosti prioritet je bio na korištenju izobrazbi u NATO-u i partnerskim zemljama.

U okviru programa *International Military Education and Training (IMET)* u 2020. nastavljen je trend bilateralnih odnosa te je tako kroz program *IMET* upućeno na izobrazbu 18 pripadnika Hrvatske vojske uz smanjenje broja ponuđenih izobrazbi od Sjedinjenih Američkih Država zbog pandemije bolesti COVID-19. Tijekom 2020. organiziran je i proveden tečaj na daljinu koji je završilo 10 polaznika. Različite oblike funkcionalnih izobrazbi u 2020. godini završilo je 695 polaznika u Republici Hrvatskoj i 32 u inozemstvu. Kao posebnu kategoriju izobrazbe potrebno je istaknuti izobrazbu stranih jezika u Središtu za strane jezike „Katarina Zrinska“. Tijekom 2020. tečajeve stranih jezika (engleski, njemački i francuski) završilo je 135 polaznika.

U skladu s potrebama i preuzetim obvezama po NATO ciljevima sposobnosti prioritet u okviru učenja stranih jezika bio je na učenju raznih razina engleskog jezika te je tečajeve završilo 120 polaznika uz smanjen broj polaznika zbog pandemije bolesti COVID-19. Nastavljeno je učenje početnih razina engleskog jezika i u ustrojstvenim jedinicama Hrvatske vojske gdje je u 2020. taj oblik izobrazbe završilo 65 pripadnika, dok je pripadnicima Hrvatske vojske omogućeno učenje engleskog jezika i na daljinu po ALC metodi putem intranet poslovne mreže Ministarstva obrane i interneta. Tijekom 2020. provedeno je dijagnostičko testiranje znanja stranih jezika za 4308 pripadnika (ALCPT/ECL 4025 pripadnika, STANAG 115 pripadnika i test višestupanjski – talijanski, njemački francuski jezik 168 pripadnika). Radi transformacije Hrvatskoga vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ u visoko obrazovnu i znanstveno – istraživačku ustanovu i uspostave interdisciplinarnoga znanstvenog polja „Vojno-obrambene i sigurnosno-obavještajne znanosti i umijeće“ trenutačno se 50 pripadnika Hrvatske vojske školuje na poslijediplomskim doktorskim

sveučilišnim studijima uz financijsku potporu Ministarstva obrane, a na specijalizaciji je trenutačno devet doktora medicine.

2.4. Logistička potpora

Logistička potpora provodila se za osiguranje zadaća Hrvatske vojske, operacija potpore miru, pomoći civilnim institucijama i vježbama. Prioriteti su bili uvođenje novih sustava naoružanja i opreme, održavanje tehničke ispravnosti materijalnih sredstava i sustava te poboljšanje uvjeta života i rada pripadnika Hrvatske vojske. Provodile su se redovite aktivnosti održavanja građevina, opremanja odjećom i obućom, kao i pružanje potpore u osiguranju ostalih aktivnosti. Ulažu se stalni napori u daljnje povećanje sigurnosti skladištenja i čuvanje ubojnih sredstava. Opsežne aktivnosti bile su u potpori civilnim institucijama vezano za potresom pogođeno područje grada Zagreba i Banovine te logističke potpore zbog pandemije bolesti COVID-19.

2.4.1. Održavanje materijalno-tehničkih sredstava

Osnovna zadaća održavanja materijalno-tehničkih sredstava u 2020. bilo je zadržavanje dostignute razine ispravnosti materijalno-tehničkih sredstava. Tijekom 2020. provedeni su jednogodišnji ciklusi servisa u postrojbama Hrvatske kopnene vojske i nastavljeni dvogodišnji i četverogodišnji u postrojbama Zapovjedništva za potporu. Korektivna i preventivna održavanja borbenih oklopnih vozila BOV Patria koja nije bilo moguće provesti vlastitim kapacitetima provedena su u tvrtki Đuro Đaković Specijalna vozila d.d. Revizijom šest tenkova u 2020. do sada je izvršena generalna revizija na 44 borbena tenka M84. Provedeno je ispitivanje te su započeti radovi remonta hidropneumatskog ovjesa vozila BOV Patria CRO. Kapacitetima Hrvatske vojske redovito se provodi održavanje topničkog i raketnog naoružanja s naglaskom na materijalno-tehnička sredstva potrebnih za provedbu obuke. Tijekom 2020. nastojalo se osigurati dovoljan broj PzH 2000 HRV kako bi se nesmetano provodila obuka i testiranja sustava upravljanja paljbom. Od inženjerijskih sredstava izvršen je popravak i dovođenje u ispravno stanje 35 inženjerijskih sredstava. Održavanja komunikacijsko informacijske opreme provodilo se za sredstva koja se nalaze u misijama i operacijama te za provedbu drugih aktivnosti. Održavanje brodova, plovila i mornaričko materijalno-tehničkih sredstava provodilo se u skladu s planom održavanja. U remontna brodogradilišta na uslugu godišnjeg održavanja brodova upućeno je 12 brodova i plovila. Uz provedbu aktivnosti preventivnog održavanja brodova radi osiguranja zahtijevane razine ispravnosti i raspoloživosti brodova, izvršena su godišnja održavanja topničkog

naoružanja, propulzijskih sustava i brodarskih elektroničkih sustava. Provedena je nabava četiri motora M504-B2 za raketne topovnjače klase „Kralj“.

Tijekom 2020. prioritet je bio zadržavanje dostignute razine ispravnosti brodova i materijalno-tehničkih sredstava. Nakon provedenog remonta na helikopterima Mi-171Sh, 2020. težište je bilo na uklanjanju nesukladnosti na helikopterima u jamstvenom roku. Za potrebe održavanja helikoptera Mi-8/Mi-171Sh izvršen je remont i nabava pričuvnih dijelova, remont četiri motora TV3-117 i motora AI-9V. Provedeno je servisiranje i održavanje radarskog sustava FPS-117. Za potrebe održavanja aviona PC-9M izvršena je usluga popravka i servisiranja pričuvnih dijelova i motora te ugradnja dimnog sustava na četiri aviona PC-9M. Za potrebe održavanja aviona MIG-21 izvršen je remont i nabava pričuvnih dijelova i motora. Redovnim servisiranjem i održavanjem šest zrakoplova tipa CL-415 canadair i 6 AT-802 A/F air-tractor postignuta je raspoloživost protupožarnih aviona od lipnja do rujna 2020.

2.4.2. Opskrba materijalnim sredstvima

U području opskrbe materijalnim sredstvima 2020. nastavljena je nabava osobne opreme pripadnika, nastavljeni su i pojačani radovi održavanja građevina u vojarnama radi poboljšanja uvjeta rada, smještaja i obuke, optimiziranje i ekonomično upravljanje opskrbom energentima, gorivom i mazivom te ubojnim sredstvima.

Opskrba MS klase II. – odore, obuća i vojna oprema

Osiguranim proračunskim sredstvima u segmentu nabave odora, obuće i ostale vojne opreme u 2020. omogućena je kontinuirana potpora Hrvatske vojske u Republici Hrvatskoj i inozemstvu, poboljšanje opremljenosti pripadnika Hrvatske vojske te opremanje pričuvnih postrojbi. Osigurane su zalihe intendantske opreme za nastavak opremanja pričuvnih postrojbi Hrvatske vojske u 2021., provedbu opremanja sastavnica koje se upućuju u operacije potpore miru, operacije odgovora na krize, humanitarne operacije i druge aktivnosti u inozemstvu, provedbu obuke dragovoljnih ročnika i prijam vojnika-mornara i kadeta.

Materijalna sredstva klase III. – pogonska goriva, maziva i tekući energenti

Kontinuirano se provodilo praćenje i analiza nabave, skladištenja, distribucije i utroška pogonskih goriva, maziva i energenata. Nabavljene količine goriva, maziva i tekućih energenata u 2020. osigurale su redovitu i dostatnu opskrbu Hrvatske vojske za izvršenje zadaća u Republici Hrvatskoj i inozemstvu.

U ožujku 2020. s obzirom na pad cijena naftnih derivata na hrvatskom tržištu izazvanih pandemijom bolesti COVID-19, nakon provedene analize izvršena je popuna slobodnih kapaciteta u spremnicima goriva s euro-dizelom u količini od 757 000 litara i loživim uljima od 1 437 000 litara. Potkraj 2020. izvršene su popune spremnika pogonskih goriva na benzinskim crpkama u Hrvatskoj vojsci, čime su stvorene pretpostavke za izvršenje zadaća postrojbi u prvom polugodištu 2021. Tijekom 2020. realizirana je nabava ulja, masti te sredstava za čišćenje, zaštitu i hlađenje. Po prijmu u skladište maziva Hrvatske vojske izvršena je distribucija/popuna postrojbi Hrvatske vojske. Skladište zrakoplovnih goriva u vojarni „Pukovnik Marko Živković“ na Plesu, po provedbi rekonstrukcije, koristilo bi se za tekuću opskrbu goriva kao i za čuvanje propisanih pričuva zrakoplovnih goriva za potrebe Hrvatske vojske. Preraspodjele sredstava nisu ugrozile opskrbu postrojbi Hrvatske vojske u 2020. godini te održavanje pričuva sredstava klase III. u spremnicima i skladištima.

Materijalna sredstva klase V. – ubojna sredstva (UbS)

Zalihe ubojnih sredstava izvan Republike Hrvatske za potrebe postrojbi Hrvatske vojske u misijama i operacijama čuvaju se u terenskim skladištima savezničkih i partnerskih zemalja u područjima operacija. Nastavljena je optimizacija zaliha ubojnih sredstava industrijskim zbrinjavanjem i planskim uništavanjem rashodovanih neperspektivnih sredstava.

2.4.3. Prehrana i usluge

Prehrana pripadnika Hrvatske vojske u 2020. planirana je i realizirana na temelju ugovora s trgovačkim društvom „Pleter-usluge“ d.o.o. Zagreb te ostalim ugovornim dobavljačima usluga prehrane i namirnica. Na dijelu izdvojenih lokacija i na brodovima pripadnici Hrvatske vojske provodili su pripremu i podjelu kuhanih obroka. Nabavljene su dostatne količine individualnih borbenih obroka i vode za piće u bocama za pružanje logističke potpore tijekom 2020., a posebice kroz protupožarnu sezonu i obranu od poplava i potresa. Usluga pranja i glačanja rublja preko trgovačkog društva „Pleter-usluge“ d.o.o. Zagreb u 2020. realizirana je u iznosu od oko 4,55 milijuna kuna, što je smanjenje u odnosu na 2019. od cca 1,60 milijuna kuna ili 26 %. Usluga pranja i glačanja planirana je i ostvarena prema ugovorima i potrebama Hrvatske vojske.

2.4.4. Prometna potpora

U Hrvatskoj vojsci na evidenciji se nalazi 1670 nebojnih motornih vozila. Teretno terenski vojni program, izuzev novonabavljenog određenoga broja vozila, čine složen sustav održavanja.

Trenutačna raspoloživost nebojnih motornih vozila u Hrvatskoj vojsci uz potporu kroz ugovorne dobavljače usluga prijevoza zadovoljavaju potrebe u mirnodopsko vrijeme. Ugovoreni i isporučeni 13 vozila u 2020. (11 nebojnih motornih vozila i dva sredstva za manipulaciju teretom) u financijskom iznosu od 15.222.500 kuna doprinijelo je provedbi zadaća logističke i zdravstvene potpore, kako deklariranih snaga za operacije tako i logističkih potreba postrojbi i zapovjedništava.

Strateški transport

Organizacija strateškog prijevoza nacionalna je odgovornost, a Republika Hrvatska je u obvezi samostalno osigurati pristup kapacitetima strateškog prijevoza osoba i tereta kroz ugovore s nacionalnim i/ili međunarodnim prijevoznicima. Za potrebe strateškog transporta u povratku i zatvaranju misije u Afganistanu, Hrvatska vojska koristila je transportne kapacitete Oružanih snaga Sjedinjenih Američkih Država i Savezne Republike Njemačke te u jednom dijelu i zrakoplov Croatia Airlines zbog pandemije bolesti COVID-19. Transport pripadnika Hrvatske vojske za operaciju potpore miru KFOR na Kosovu obavlja se transportnim kapacitetima Hrvatske vojske, helikopterima Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva te cestovnim putem. Transport pripadnika Hrvatske vojske u misiju potpore miru NATO misiju u Iraku obavljen je zrakoplovom Oružanih snaga Republike Poljske.

Transport pripadnika Samostalnog tima za sigurnosnu zaštitu brodova u operaciji „EU NAVFOR SOMALIA – ATALANTA“ obavljen je zrakoplovom Oružanih snaga Kraljevine Španjolske u odlasku te zrakoplovom Oružanih snaga Francuske Republike u povratku preko Europskog centra za koordinaciju i kretanje. Transport pripadnika hrvatskoga kontingenta ojačane prednje prisutnosti u okviru borbene skupine pod vodstvom Savezne Republike Njemačke u Republici Litvi proveden je cestovnim putem te željeznicom, dok je transport pripadnika hrvatskoga kontingenta ojačane prednje prisutnosti u okviru borbene skupine pod vodstvom Sjedinjenih Američkih Država u Republici Poljskoj proveden cestovnim putem.

2.4.5. Održavanje vojne infrastrukture

Tijekom 2020. nastavljene su aktivnosti na poboljšanju uvjeta smještaja i rada za postrojbe i pripadnike Hrvatske vojske. Poboljšanje uvjeta sadržano je u završetku radova

započetih u 2019. i to na izgradnji smještajne građevine u vojarni „Petar Zrinski“, Zagreb, uređenja građevina u vojarnama „7. gardijske brigade Puma“, Varaždin i „116. brigade HV“, Ploče.

Provedeni su radovi rekonstrukcije građevine broj 1 u vojarni „4. gardijske brigade Pauci“, Knin, sanacije i adaptacije građevina broj 9 i 36 u vojarni „admiral flote Sveto Letica Barba“, Split. Provedeni su radovi uređenja i izgradnje vanjskih sportskih terena u vojarnama „Petar Zrinski“, Zagreb, „admiral flote Sveto Letica-Barba“, Split te „Pukovnik Predrag Matanović“, Petrinja. Temeljnim održavanjem provodili su se radovi sanacije krovništva na građevinama u vojarnama, sanacija vertikalna i sanitarnih čvorova u građevinama, sanacija fasada na građevinama te zamjena dotrajalih kotlova u kotlovnica. Za potrebe održavanja građevina i infrastrukture u vojnim lokacijama koje koristi Hrvatska vojska utrošeno je 48.214.819,00 kuna. Tijekom 2020. u vezi s održavanjem građevina i infrastrukture, uz provedbu obveza redovnog ispitivanja, servisiranja i održavanja građevina, instalacija i infrastrukture, nastavljeni su pojačani radovi održavanja građevina u vojnim lokacijama. U ožujku 2020. područje grada Zagreba i okolice pogodio je potres koji je nanio štetu na građevinama u kojima borave i rade pripadnici Hrvatske vojske ili su namijenjene za skladištenje materijalne imovine. Prema provedenim vizualnim pregledima, u većini građevina došlo je do oštećenja zidova, stubišta i međukatnih konstrukcija, a oštećenja se uklanjaju putem temeljnog održavanja. Izuzetak je građevina broj 7 u vojarni „Petar Zrinski“ u Zagrebu, namijenjena smještaju polaznika vojnih škola, u kojoj je prema izvješću inženjera/statičara došlo do oštećenja statike građevine i stavljena je izvan uporabe. Za sanaciju građevine izrađena je projektna dokumentacija i očekuje se sanacija.

2.4.6. Zdravstvena potpora

Godina 2020. obilježena je pandemijom bolesti COVID-19 i posljedicama koje su iz toga proizašle. Cjelokupna zdravstvena služba Hrvatske vojske uključila se u prevenciju bolesti uzrokovane pandemijom bolesti COVID-19 i djelovanjem u svojim radnim sredinama pomogla zapovjednicima u obuzdavanju bolesti tijekom prvog vala. Odjel za preventivnu medicinsku zaštitu imao je ključnu ulogu, provodeći higijensko-epidemiološke izvide objekata planiranih za karantenu, nadzor karantene kandidata prije upućivanja u misije i operacije te izdavanje liječničkih svjedodžbi o provedenoj karanteni i PCR testiranju. Po dojavi o pojavi simptoma kod pripadnika Hrvatske vojske provodio se epidemiološki izvid, anketiranje, popisivanje kontakata te određivanje mjera stavljanja u izolaciju i samoizolaciju

osoba te njihovih bliskih kontakata. Zbog epidemioloških mjera rad vojnih ambulanti odvijao se prema posebnim uvjetima.

Težišni događaji 2020., osim borbe s epidemijom, za zdravstvenu službu Hrvatske vojske bili su upućivanje jednog časnika na poziciju medicinskog savjetnika (*MEDAD*) u zapovjedništvu operacije potpore miru KFOR na Kosovu, prijam šest liječnika, jednog stomatologa i jednog veterinara kroz javni natječaj te upućivanje pet vojnih liječnika na specijalizacije. Potpora civilnim institucijama odvijala se kroz rad vojnih medicinskih timova u Zračnoj luci Rijeka na otoku Krku, kao i cjelogodišnju pripravnost timova barokomore u Splitu koji su zbrinuli 17 životno ugroženih pacijenata. Pomagalo se i u radu županijskih zavoda za javno zdravstvo na zbrinjavanju COVID-19 bolesnika u stacionaru Arena Zagreb, ali i žrtava potresa na Banovini. Integritetnost u zdravstveni sustav Republike Hrvatske očituje se i uvezanošću u CEZIH gdje je odobrenih 46 vojnih ordinacija, 25 opće i 21 dentalne medicine, pri čemu se nije bitno mijenjao broj aktivnih koje redovito primaju pacijente. Evidentirani broj pregleda i drugih postupaka u vojnim ordinacijama bio je 42 030 u općoj, a 22 450 u dentalnoj zdravstvenoj zaštiti, što je manje nego prethodnih godina, opet uvjetovano mjerama zaštite od širenja koronavirusa. Hitni zračni medicinski prijevoz pacijenata na području Sjevernog Jadrana, sa stalnim dežurstvom timova u Zračnoj luci Rijeka na otoku Krku provodio se tijekom 2020. Na dan potresa na Banovini, helikopterima Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva provedena je hitna zračna evakuacija 12 težih pacijenata iz oštećene Opće bolnice u Sisku u Kliničku bolnicu Dubrava u Zagrebu. Posebno pregrađenim helikopterom Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva prevoženi su COVID-19 pozitivni bolesnici sa srednjodalmatinskih otoka, uz medicinsku pratnju djelatnika hitne medicinske pomoći Splitsko-dalmatinske županije, a helikopterom je prevezen oboljeli pripadnik iz operacije potpore miru KFOR na Kosovu uz pratnju medicinskog tima Hrvatske ratne mornarice. Vojna veterinarska služba u 2020. provela je 1104 redovna i 62 izvanredna nadzora, te 145 uzorkovanja hrane i vode za piće. Nakon potresa na području Banovine započeo je nadzor higijene smještaja i prehrane svih smještenih u objektima vojarnje u Petrinji, nadzor pripreme hrane u vojnim lokacijama te provođenje potrebnih mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije. Tijekom 2020. pojačane su mjere dezinfekcije, osobito one protuepidemiološke, koja se provodila u objektima i vozilima na temelju zahtjeva epidemiologa te je Odsjek za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju proveo 600 mjera dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije radi suzbijanja uzročnika i prijenosnika zaraznih bolesti. Osnivanjem Stožera

civilne zaštite Republike Hrvatske vojni su liječnici bili dodatno angažirani u pomaganju civilnim institucijama.

Vojni epidemiolozi mobilizirani su i stavljeni na listu dežurnih epidemiologa kao dodatna kategorija te su danonoćno odgovarali na brojne pozive i upite pripadnika Hrvatske vojske i građana. Ličko-senjska županija i Grad Zagreb zatražili su i dobili pomoć u vidu vojnih liječnika koji su pomagali u pozivanju onih građana koji su dobili pozitivan PCR test kako bi se ustanovilo sve njihova bliske kontakte i stavilo ih u izolaciju. Formiranjem tercijarnog centra skrbi za COVID-19 bolesnike u Areni Zagreb tri su vojna liječnika i šest medicinskih sestara u turnusima bili angažirani oko njege pacijenata koji su iz bolnica premješteni o ovakav vid stacionarne skrbi.

Unatoč protuepidemijskim mjerama i situaciji pandemije bolesti COVID-19 organizirana je 21 akcija dobrovoljnog darivanja krvi u vojnim lokacijama, a nakon javnih poziva pripadnici Hrvatske vojske odlazili su i u zavode za transfuzijsku medicinu bolnica u svojim gradovima.

2.5. Izvanredni događaji

Tijekom 2020. nastavljen je trend smanjenja izvanrednih događaja u odnosu na 2019. Najčešći uzrok izvanrednih događaja je ljudski faktor (prometne nesreće, nepažnja, nepoštivanje propisa i dr.), dok su preostali uzroci meteorološki uvjeti, elementarna nepogoda i dr.

Sustavno su u takvim slučajevima utvrđene činjenice, pojedinci su sankcionirani i utvrđena je njihova odgovornost te je osuđeno svako nevojničko ponašanje.

U siječnju 2020. tijekom provedbe zadaće na ruti Zadar-Split došlo je do pada helikoptera OH-58D Kiowa Warrior u more u području Zlarinskog kanala. Oba pilota helikoptera smrtno su stradala. U svibnju 2020. tijekom letačke obuke došlo je do pada zrakoplova ZLIN-242L u mjestu Biljane Donje uz smrtno stradavanje oba člana posade.

3. POSEBNI POSLOVI U PODRUČJU OBRANE

3.1. Obrambene pripreme civilnog sektora i potpora kriznom upravljanju

Ministarstvo obrane nastavilo je s kontinuiranom potporom civilnim nositeljima i sudionicima obrambenih priprema u izradi planskih dokumenata. Tijekom 2020. aktivnosti Ministarstva obrane i Hrvatske vojske na području kriznog upravljanja bile su usmjerene na

pružanje potpore civilnim institucijama u borbi protiv pandemije bolesti COVID-19 te na uklanjanje i sanaciju posljedica potresa koji su pogodili Zagreb i Banovinu. Potpora u borbi protiv pandemije uključivala je logističku pomoć Hrvatske vojske zdravstvenim ustanovama diljem Republike Hrvatske izgradnjom ekspedicijskih kampova i šatora, kao i stavljanjem na raspolaganje određenih vojnih kapaciteta za smještaj oboljelih ili za obavljanje trijažnih postupaka. U okviru aktivnosti uklanjanja posljedica potresa, Hrvatska vojska bila je angažirana na zadaćama uklanjanja ruševina, čišćenja objekata, prometnica i javnih površina. Obavljan je sanitetski prijevoz starijih i nemoćnih, helikopterski prijevoz pacijenata, kao i prijevoz nadležnih službi u provedbi njihovih zadaća. Pružana je potpora civilnim institucijama u snimanju kritične infrastrukture radi preliminarnu procjenu nastale štete korištenjem dronova i besposadnih zrakoplovnih sustava. Predstavnici Ministarstva obrane sudjelovali su u radu Koordinacije za sustav domovinske sigurnosti, kao i u međunarodnim aktivnostima usmjerenim na razmjenu iskustava i znanja na području jačanja civilno-vojne suradnje. Tijekom 2020. godine nastavljene su aktivnosti kontinuiranog održavanja i razvoja sposobnosti potpore zemlje domaćina, koju Republika Hrvatska pruža snagama članica NATO-a i drugih partnerskih zemalja u aktivnostima na teritoriju Republike Hrvatske. Pritom je naglasak bio na povećanju doprinosa nadležnih tijela Republike Hrvatske u unaprjeđenju mehanizama međuresorne koordinacije te planskih i administrativnih procedura u okviru ove sposobnosti.

3.2. Inspeksijski poslovi

Tijekom 2020. Inspektorat obrane provodio je inspeksijske nadzore u potpori realizacije ciljeva definiranih Strateškim planom Ministarstva obrane koji se odnose na razvoj i održavanje obrambenih sposobnosti, svrsishodan i održiv doprinos kolektivnoj obrani i međunarodnoj sigurnosti te pomoći civilnim institucijama. Od planiranih 27 inspeksijskih nadzora provedena su 23 inspeksijska nadzora, a zbog pandemije bolesti COVID-19 otkazana su četiri inspeksijska nadzora.

Uz to proveden je jedan izvanredni nadzor u području vojnog graditeljstva. Zbog utvrđenih nedostataka tijekom nadzora, od inspektora Inspektorata obrane predloženo je 226 mjera, od toga 71 mjera za ustrojstvene jedinice Ministarstva obrane, a 155 mjera za Hrvatsku vojsku. Na temelju dostavljenih zapisnika i prijedloga mjera, ministar obrane je do kraja 2020. donio 12 odluka za uklanjanje utvrđenih nedostataka s 84 mjere. Započela je suradnja Ministarstva obrane i Državnog inspektorata u području inspeksijskih poslova u skladu sa

Sporazumom o suradnji u provedbi inspekcijskih poslova. Težište u provođenju inspekcijskih nadzora u području obrane bilo je na nadzoru dostignutosti stupnja operativnih sposobnosti zapovjedništava i postrojbi koje su bile u procesu preustroja i to Zapovjedništva Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva i Gardijske oklopno-mehanizirane brigade. Pri tome je utvrđeno kako su ostvarene planirane početne operativne sposobnosti. Nadzori su bili usmjereni i na glavne obučne događaje važne za spremnost Hrvatske vojske za provedbu dodijeljenih zadaća. Provedeni su inspekcijski nadzori specijalističke vojne obuke i obuke kadeta, procesa normizacije te implementacije ciljeva sposobnosti, ocjenjivanja, certifikacije i validacije deklariranih snaga za misije i operacije, operativne provedbe protupožarne sezone te zakonitosti rada u Bojni za elektroničko izviđanje, prilikom čega nisu utvrđena odstupanja od propisa. U području obrambenih priprema težište u provođenju inspekcijskih nadzora bilo je na zakonitosti postupanja i primjeni propisa koji reguliraju rad i funkcioniranje zapovjedništava i postrojbi, donošenje planova djelovanja civilnih nositelja obrambenih priprema, dužnosti i prava državljana u obrani, implementaciji propisa iz područja sigurnosti informacijskih sustava i izradi doktrinarnih publikacija. Primjenom propisa iz područja obrambenih priprema, inspekcijskim nadzorima sagledana je i utvrđena dostignuta razina popunjenosti pričuvnih zapovjedništava i postrojbi Hrvatske vojske, kao i status izrađenosti planova djelovanja civilnih nositelja obrambenih priprema u ratnom stanju i stanju neposredne ugroženosti. Utvrđeno je kako se proces odvija u skladu s propisima, uz poteškoće u pribavljanju ljudskih resursa u popunjavanju pričuve. U području upravljanja materijalnim i financijskim resursima težište inspekcijskih nadzora bilo je na održavanju materijalno-tehničkih sredstava provjeri sustava praćenja i ocjene kemijske postojanosti malodimnih klasičnih i raketnih baruta u pričuvama Hrvatske vojske, planiranju i organizaciji logističke potpore, implementaciji NATO ciljeva sposobnosti, primjeni Zakona o elektroničkom izdavanju računa u javnoj nabavi i materijalno-financijskih isprava, utvrđivanju postupanja s imovinom Republike Hrvatske kojom upravlja Ministarstvo obrane kao i provedbi odluke ministra obrane za poboljšanje stanja u području termoenergetskih postrojenja, instalacija i posuda pod tlakom. Nadzorima je utvrđeno kako je nastavljen proces ulaganja i opremanja elektroenergetskih i termoenergetskih postrojenja, instalacija i opreme. Podignuta je razina opće sigurnosti u skladištima UbS-a. Stavljeno je u funkciju stalno mjesto za uništavanje UbS-a „Drenovica“ na vojnom poligonu „Eugen Kvaternik“, Slunj. Završena je izgradnja uvjetnih objekata za čuvanje UbS-a na lokacijama „Potkop“, Trbounje i „Hrvatski Ždral“, Doljani. U području ljudskih potencijala težište u inspekcijskim nadzorima bilo je na

zakonitosti postupanja u novoustrojenim postrojbama i to Zapovjedništvu za kibernetički prostor i Središtu za besposadne zrakoplovne sustave te nisu utvrđena odstupanja od propisa. Nadzorima se ukazivalo na potrebu učinkovitije implementacije ciljeva sadržanih u strateškim dokumentima, a prije svega na potrebu donošenja novog modela upravljanja ljudskim potencijalima, dugoročnog planiranja te potrebu pojednostavljenja i ubrzanja poslovnih procesa. Inspekcijskim nadzorima tijekom 2020. nisu utvrđena protupropisna postupanja, a predlagane su korektivne mjere radi bolje usklađenosti poslovanja i provedbe ciljeva Ministarstva obrane.

3.3. Obavještajni, protuobavještajni i sigurnosni poslovi

Vojna sigurnosno-obavještajna agencija 2020. kontinuirano je pružala sigurnosno-obavještajnu potporu donositeljima odluka u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci te je sudjelovala u radu i aktivnostima sustava domovinske sigurnosti. Zadaće Vojne sigurnosno-obavještajne agencije podrazumijevale su prikupljanje podataka o namjerama, planovima i mogućnostima djelovanja pojedinaca, skupina i sustava kojima je cilj ugrožavanje hrvatske obrambene moći te prikupljanje obavještajnih, protuobavještajnih i sigurnosnih podataka koji omogućuju preventivno djelovanje u suprostavljanju prijetnjama i ugrozama. U područjima sigurnosno-obavještajnog rada Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je postupala, sukladno ovlastima i djelokrugu, po pitanjima vezanim za terorizam i ekstremizam, praćenje i sprječavanje djelovanja stranih sigurnosno-obavještajnih službi u zemlji i prema pripadnicima obrambenog sustava te u području sigurnosnih izazova. Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je sudjelovala u razradi mjera zaštite, čime je pridonijela sigurnosti vojnih lokacija, infrastrukture, osoblja i opreme te materijalno-tehničkih sredstava koja su u vlasništvu ili na korištenju u Ministarstvu obrane u Republici Hrvatskoj i inozemstvu. Uz sustavno i kontinuirano prikupljanje, analizu, obradu i ocjenu podataka koji su od značaja za nacionalnu sigurnost na temelju strateških smjernica i zahtjeva krajnjih korisnika, poduzete su aktivnosti u stvaranju, razvoju i jačanju sposobnosti odgovora na nove i narastajuće izazove i prijetnje, poput hibridnog i informacijskog djelovanja te djelovanja u kibernetičkom prostoru. Nastavljeno je prilagođavanje strateškim normativnim aktima te novim sigurnosnim izazovima i prijetnjama, radi povećanja učinkovitosti i djelotvornosti. Radi povećanja i poboljšanja protoka informacija u funkcionalnom području, nastavljen je razvoj i intenzivirano korištenje komunikacijskih sustava na nacionalnoj razini, a primjenom suvremenih komunikacijsko-informacijskih tehnoloških rješenja te povezivanjem s

međunarodnim i nacionalnim institucijama ostvareno je kvalitetnije prikupljanje i obrada podataka uz kontinuirano praćenje novih tehnoloških rješenja. Vojna sigurnosno-obavještajna agencija nastavila je suradnju sa sastavnicama sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske te proširila suradnju s drugim tijelima državne uprave čime je kroz redovito, tematsko i izvanredno izvješćivanje nastavila pridonositi pružanju sigurnosno-obavještajne potpore donositeljima odluka na svim razinama. Sigurnosno-obavještajni proizvodi koje je Vojna sigurnosno-obavještajna agencija dostavljala korisnicima pridonijeli su stvaranju svijesti o prijetnjama i izazovima za obrambeni sustav Republike Hrvatske i NATO-a. Radi suzbijanja transnacionalnih prijetnji te stabiliziranja sigurnosne situacije u okružju, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija je kontinuirano razmjenjivala informacije i iskustva u okviru NATO-a i Europske unije te s partnerskim službama kroz bilateralnu i multilateralnu suradnju. Osim razmjene informacija, Vojna sigurnosno-obavještajna agencija sudjelovala je u radnim skupinama i tijelima NATO-a i Europske unije koje su nadležne za sigurnosno-obavještajno funkcionalno područje. Nastavila je razvijati sposobnosti za prikupljanje, obradu i razmjenu podataka, uvažavajući i zahtjeve koji proizlaze iz članstva u NATO-u i Europskoj uniji. Razvoj sposobnosti podrazumijevao je edukaciju osoblja, razvoj novih koncepata te modernizaciju i opremanje. Iako u smanjenom opsegu zbog epidemije bolesti COVID-19, nastavljena je provedba osposobljavanja i usavršavanja postojećih te usvajanje novih znanja i vještina. Osim vlastitim kapacitetima, u suglasju s raspoloživim tehničkim i fizičkim uvjetima i mogućnostima, osposobljavanje se provodilo suradnjom s ostalim sastavnicama sigurnosno-obavještajnog sustava Republike Hrvatske, drugim državnim tijelima te međunarodnom suradnjom.

3.4. Sigurnost vojnog zračnog i pomorskog prometa

U 2020. Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet je u suradnji s Fakultetom prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu organizirala obuku o sigurnosti letenja za časnike iz sastava Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva zadužene za sigurnost letenja kao i za kontrolu kvalitete sustava održavanja kontinuirane plovidbenosti vojnih zrakoplova.

U 2020. Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet pratila je i sudjelovala u radu zapovjedništva NATO-a, Europske komisije i EUROCONTROL-a, u radu odbora za istraživanje zrakoplovnih nesreća i ozbiljnih nezgoda na razini NATO-a, kao i Europskom međunarodnom komitetu za sigurnost letenja. Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet u 2020. surađivala je s Hrvatskom agencijom za civilno zrakoplovstvo, Hrvatskom kontrolom zračne plovidbe d.o.o. i Zrakoplovno-tehničkim centrom d.d. Sudjelovala je u radu

zajedničkog odbora Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. i Ministarstva obrane iz područja komunikacije, navigacije i nadzora te fleksibilnog korištenja zračnog prostora kao i u radu zajedničkog civilno-vojnog odbora između Ministarstva obrane i Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo istovremeno predstavljajući Ministarstvo obrane na sastancima nacionalnih koordinatora za implementaciju Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1079/2012 od 16. studenoga 2012. o utvrđivanju zahtjeva za razmak između govornih kanala za jedinstveno europsko nebo. U sklopu zadaća Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet izdavala je nove te nakon validacije pristiglih podataka produljivala dozvole za održavanje vojnih zrakoplova kojima je istekao rok valjanosti, provodila preglede organizacija za održavanje, obuku i nabavu pričuvnih dijelova, izdavala suglasnosti za izdavanje diplomatskog odobrenja za inozemne državne zrakoplove, provodila ispite po ATPL teoriji za pilote. Koordinirala je aktivnosti između Ministarstva poljoprivrede, Hrvatske vojske i Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. radi integracije besposadnih zrakoplovnih sustava u zračni prostor Republike Hrvatske i njihov minimalni utjecaj na odvijanje ostaloga zračnog prometa. Odjel za istraživanje nesreća proveo je istragu dviju zrakoplovnih nesreća koje su se dogodile 2020. Samostalna služba za vojni zračni i pomorski promet je u 2020. organizirala i/ili sudjelovala na sastancima tijela nadležnih za nadzor i zaštitu prava i interesa Republike Hrvatske na moru, sudjelovala je u radu Povjerenstva za izdavanje dopusnica za ukrcavanje oružane pratnje na trgovačkim brodovima hrvatske državne pripadnosti, u radu Odbora za praćenje Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo za razdoblje od 2014. do 2020. te u radu Hidrografsko-navigacijskog vijeća.

3.5. Analiza vojnostegovnih poslova

Tijekom 2020. bio je u radu 271 predmet stegovne odgovornosti u što se ubrajaju preneseni predmeti iz 2019. i novozaprmljeni predmeti. U tim predmetima bilo je stegovno prijavljeno 298 stranaka – vojnih osoba, od kojih najviše iz kategorije vojnika/mornara.

Riješeno je 180 predmeta u kojima su donesene odluke u odnosu na 201 stranku (vojne osobe), dok su u 91 predmetu stegovni postupci u tijeku te su preneseni u 2021. U prenesenim predmetima stegovno je prijavljeno 97 vojnih osoba – stranaka. U navedenim predmetima, u odnosu na 135 vojnih osoba utvrđena je njihova stegovna odgovornost za kršenje vojne stege. Od toga je 127 vojnih osoba proglašeno stegovno odgovornima za počinjenje 169 stegovnih prijestupa te su im izrečene stegovne kazne. U odnosu na osam stegovno prijavljenih vojnih osoba, kršenje vojne stege je, po provedenom postupku za

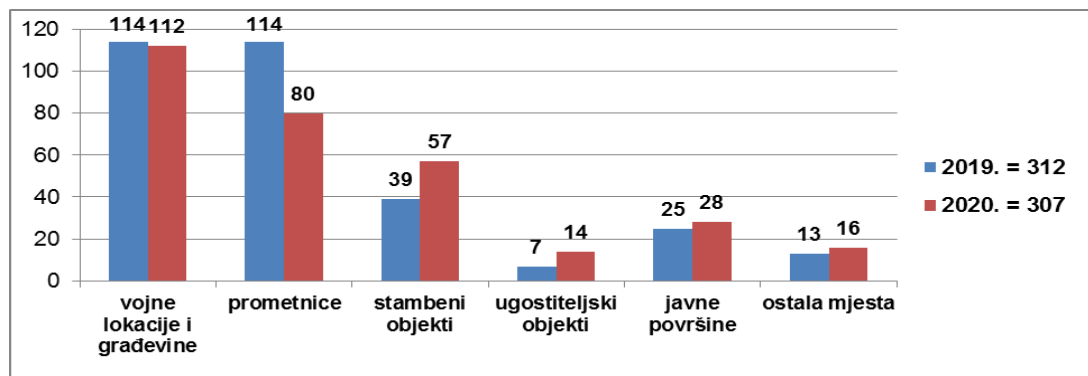
prijavljene stegovne prijestupe, prekvalificirano u stegovne pogreške te su im izrečene stegovne mjere. U predmetima u kojima je utvrđeno počinjenje 169 stegovnih prijestupa, 41 ih je bilo u kategoriji nedoličnog ponašanja kojim se nanosi šteta ugledu Ministarstva obrane i Hrvatske vojske. Od 127 izrečenih stegovnih kazni najviše je izrečeno stegovnih kazni smanjenja plaće (61), uključujući i jednokratnu novčanu kaznu smanjenja plaće (20). Izrečeno je 27 stegovnih kazni prestanka djelatne vojne službe. Od stegovnih kazni izrečeno je i 11 stegovnih kazni zaustavljanja u napredovanju u službi u trajanju od jedne do pet godina te dvije stegovne kazne zaustavljanja u promaknuću u razdoblju od jedne do pet godina. Tijekom 2020. zaprimljeno je sedam žalbi protiv rješenja o izricanju stegovnih mjera nadležnih zapovjednika i 15 žalbi protiv rješenja nadležnih zapovjednika o udaljenju iz službe o kojima Vojnostegovni sud odlučuje kao drugostupanjsko tijelo. Povodom upravnih tužbi protiv rješenja Vojnostegovnog suda o stegovnoj odgovornosti u 2020. doneseno je 15 presuda kojima je 10 tužbi odbijeno odnosno odbačeno te su potvrđena osporena rješenja dok je jedna tužba povučena te je upravni spor obustavljen. U četiri upravna spora osporena su rješenja Vojnostegovnog suda odnosno poništena presudama upravnih sudova te predmeti vraćeni na ponovni postupak. Vojnostegovni sud raspravlja i o odgovornosti za štetu i obvezi naknade štete koju vojne osobe počine na imovini Republike Hrvatske dane na upravljanje Ministarstvu obrane, u nepravnom postupku te o tome donosi odluku koja nije upravni akt. Tijekom 2020. Vojnostegovni sud je imao u radu 101 takav predmet. Ukupno je riješeno 85 predmeta dok je u 16 predmeta u tijeku postupak utvrđivanja odgovornosti vojnih osoba za štetu te su preneseni u 2021.

3.6. Vojnopolicijski poslovi

U Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci vojna policija obavlja vojnopolicijske poslove u skladu sa zakonima i podzakonskim propisima kojima se uređuje kazneni i prekršajni postupak te drugim zakonima i podzakonskim propisima.

Vojnopolicijski poslovi obuhvaćaju mjere i radnje bilježenja, analitičke obrade i izvješćivanja, osiguranja i zaštite, traganja i dovođenja, nadzora i upravljanja prometom te sprječavanje kriminaliteta i kriminalističko istraživanje. Vojnopolicijski poslovi bilježenja, analitičke obrade i izvješćivanja primarno obuhvaćaju događaje koji su posljedica protupravnog ponašanja osoba kao i događaje nastale kao posljedica djelovanjem čimbenika na koje se ne može utjecati, a koji nisu nastali kao posljedica protupravnog ponašanja osoba. Vojnopolicijski poslovi bilježenja, analitičke obrade i izvješćivanja doprinosu su prevenciji

negativnih pojava i njihovih posljedica u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci. Tijekom 2020. vojna policija je postupala u 307 događaja od kojih su 239 posljedica protupravnog ponašanja osoba i 68 događaji koji nisu nastali kao posljedica protupravnog ponašanja osoba.

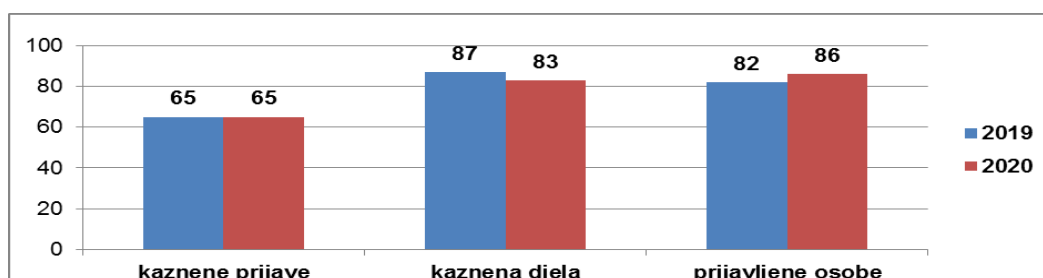

Prikaz 17. Broj događaja po mjestu nastanka

U odnosu na brojno stanje pripadnika Hrvatske vojske, udio počinitelja u događajima s protupravnim radnjama u 2020. iznosio je 1,84 %. Najmanje počinitelja zabilježeno je u kaznenim djelima, a najviše u događajima s obilježjima prekršaja. Od 307 događaja zabilježenih u 2020. u 161 događaju nisu zabilježene posljedice, dok su u 146 događaja zabilježene posljedice u vidu stradavanja, tjelesnih ozljeda i materijalne štete.

Sprječavanje kriminaliteta i kriminalističko istraživanje

Kriminalistička vojna policija je 2020. dovršila kriminalistička istraživanja koja su rezultirala podnošenjem 65 kaznenih prijava nadležnim državnim odvjetništvima. Istražitelji kriminalističke vojne policije podnijeli su 16 kaznenih prijava, a u suradnji s policijskim službenicima Ministarstva unutarnjih poslova 49 kaznenih prijava.

Prikaz 18. Broj kaznenih prijava, kaznenih djela i počinitelja

Poslovi osiguranja i zaštite

Tijekom 2020. provedeno je neposredno osiguranje šticećenih osoba i osiguranje šticećenih objekata od posebnog interesa za Ministarstvo obrane.

Preventivne aktivnosti

Preventivne aktivnosti tijekom 2020. vojna policija je provodila u svrhu sprječavanja nastanka izvanrednih događaja. Primarno su se provodile aktivnosti radi sprječavanja zlouporabe alkohola i droga.

4. UPRAVNO-PRAVNI I ADMINISTRATIVNI POSLOVI I POTPORA

4.1. Upravni postupci i imovinsko-pravni poslovi

U vezi s postupanjem u upravnom postupku u 2020. zaprimljeno je 588 novih predmeta. Prema vrstama predmeta, 94 % odnosi se na rješavanje po žalbama protiv prvostupajnskih rješenja u predmetima koji se odnose na rješavanje statusa hrvatskog branitelja iz Domovinskoga rata, a 6 % odnosi se na rješavanje u predmetima koji se odnose na ostvarivanje prava po osnovi radnog odnosa pripadnika Hrvatske vojske. U 2020. vođeno je 507 upravnih sporova po osnovi ostvarivanja prava iz Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji, pri čemu je u tim predmetima odbijeno 463 tužbi, a usvojeno 44 tužbi. U vezi s postupanjem u imovinsko-pravnim poslovima, u parničnom i ovršnom postupku u 2020. zaprimljeno je 237 novih predmeta. Prema vrstama tih predmeta spora, 63 % odnosilo se na naknade štete, 13 % na ovršne postupka, a 24 % na ostale vrste spora. U izvještajnom razdoblju otvoreno je 55 predmeta koji se odnose na radne sporove, od toga tužbe zbog stjecanja bez osnove u kojim je Republika Hrvatska, Ministarstvo obrane tužitelj čini udio od 23 % broja predmeta u 2020.

4.2. Javna nabava

Djelatnost opremanja i modernizacije odvija se kroz Samostalni sektor za javnu nabavu koji je ustrojstvena jedinica Ministarstva obrane nadležna za stručne i upravne poslove vezane za nabavu materijalnih sredstava robe, usluga i radova u Republici Hrvatskoj i inozemstvu za potrebe Hrvatske vojske. U svim projektima opremanja i modernizacije, gdje je to moguće, vodi se računa o dvojnoj namjeni sredstava za vojnu i civilnu namjenu. Na povećanje transparentnosti i kvalitetniju primjenu načela javne nabave utjecala je regulativa usklađena s direktivama Europskog parlamenta i Vijeća iz područja javne nabave uspostavljena Zakonom o javnoj nabavi te Uredbom o javnoj nabavi u području obrane i sigurnosti. Ministarstvo obrane je na svojoj internetskoj stranici objavilo Plan nabave za 2020. godinu kako bi se svi zainteresirani gospodarski subjekti mogli pripremiti za sudjelovanje u

određenim postupcima javne nabave. U Planu nabave za 2020. godinu nijedan postupak javne nabave nije klasificiran stupnjem tajnosti. Navedeni podaci izneseni su i Odboru za obranu Hrvatskoga sabora i Nacionalnom vijeću za praćenje provedbe Strategije suzbijanja korupcije na predstavljanju Plana nabave za 2020. godinu u Ministarstvu obrane. Prezentacija je održana uz predstavnike medija te je Ministarstvo obrane ovim putem pridonijelo transparentnom i otvorenom predstavljanju Plana nabave za 2020. godinu.

Uz objave u Elektroničkom oglasniku javne nabave Republike Hrvatske, na internetskim stranicama Ministarstva obrane objavljeni su i drugi dokumenti relevantni za ovo područje, uključujući registar sklopljenih ugovora na temelju okvirnih sporazuma. U skladu s Planom nabave za 2020. godinu i planiranim financijskim sredstvima, tijekom 2020. proveden je 731 postupak javne nabave te je na temelju provedenih navedenih postupaka sklopljeno 878 ugovora. Postupci javne nabave od posebnog interesa za Hrvatsku vojsku su nabava naoružanja i vojne opreme, generalna revizija tenka M48, nabava usluga održavanja plovila Hrvatske ratne mornarice, nabava usluga održavanja letjelica Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva, nabava borbenih odora, odjeće i obuće, nabava službenih i svečanih odora, modernizacija i održavanje komunikacijsko-informacijskog sustava, izgradnja i rekonstrukcija vojnih lokacija i građevina (Đakovo, Knin, Varaždin, Vukovar, Zagreb). Pred Državnom komisijom za kontrolu postupaka javne nabave u 2020. izjavljeno je 13 žalbi na postupke javne nabave u kojima je javni naručitelj Ministarstvo obrane, od kojih je pet odbijeno, dvije odbačene, a po jednoj žalbi postupak obustavljen. Na internetskim stranicama Ministarstva obrane vodi se registar ugovora o javnoj nabavi i okvirnih sporazuma, provedena je koordinacija sa Središnjim državnim uredom za središnju javnu nabavu vezano za pripremu i distribuciju podataka koji se odnose na nabavne kategorije iz nadležnosti toga Ureda. Radi što kvalitetnije i ekonomičnije provedbe postupaka javne nabave i poboljšanja procedura vezanih za nabavu roba, usluga i radova, sustavno se provodi koordinacija sa svim tehničkim nositeljima te stručna edukacija djelatnika koji posjeduju certifikat iz područja javne nabave. Politikom javne nabave Ministarstvo obrane nastoji se promovirati kao važan partner hrvatske obrambene industrije te generator i promotor vrhunskih hrvatskih proizvoda.

4.3. Ostala područja rada

4.3.1. Financijsko upravljanje i kontrole

Na temelju Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru i podzakonskih propisa koji reguliraju financijsko upravljanje i kontrole u obrambenom resoru, tijekom 2020. radilo se na razvoju, unaprjeđenju i poboljšanju svih komponenti sustava unutarnjih kontrola.

Zbog specifičnosti i složenosti obrambenog resora, sustav unutarnjih kontrola zahtijevao je kontinuirano praćenje i procjenu njegove adekvatnosti i funkcionalnosti primarno sa svrhom postizanja ciljeva, a da se pri tome sredstva koriste na zakonit, ekonomičan, učinkovit i djelotvoran način.

Kontrolom nad prijenosom ovlasti i odgovornosti za trošenjem proračunskih sredstava za programe, aktivnosti/projekte te posebne ciljeve i načine njihova ostvarenja, postignuta je veća odgovornost čelnika zaduženih za upravljanje i provedbu Strateškog plana Ministarstva obrane za razdoblje od 2020. do 2022. godine i upravljanje proračunskim sredstvima osiguranim u Financijskom planu Ministarstva obrane za 2020. godinu i projekcijama za 2021. i 2022. godinu. Na temelju analize Izjave o fiskalnoj odgovornosti koja se odnosi na područja planiranja i izvršavanja proračuna/financijskog plana, javne nabave, računovodstva, transparentnosti, upravljanja imovinom te izvještavanja kontinuirano se radilo na njihovim poboljšanjima. Radi poboljšanja procesa upravljanja trgovačkim društvima napravljena je formalna i suštinska kontrola izjava o fiskalnoj odgovornosti trgovačkih društava i pravnih osoba u vlasništvu Republike Hrvatske koji su u djelokrugu Ministarstva obrane. Ministarstvo obrane kontinuirano provodi analize i raščlambe te izrađuje izvješća i procjene sa svrhom razvoja troškovnog i upravljačkog računovodstva, na temelju čega čelnici jačaju odgovornost, usmjeravaju i kontroliraju financijske učinke poslovanja radi ostvarenja poslovnih ciljeva. U skladu sa Strategijom upravljanja rizicima te Uputom za provedbu procesa upravljanja rizicima u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci izrađen je Registar strateških i operativnih rizika u Ministarstvu obrane. Kontinuirano se radilo na unaprjeđenju poslovnih procesa poboljšanjem postojećih i uvođenjem novih funkcionalnosti u Informacijski sustav kojima se osigurava automatizacija, transparentnost i racionalizacija poslovanja te se eliminira višestruki unos istih podataka i uspostavlja bolja kontrola namjenskog trošenja financijskih sredstava. Stvaranjem preduvjeta za unaprjeđenje rada u području materijalnog poslovanja u dijelu prilagodbe materijalnog knjigovodstva Ministarstva obrane odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu aktivno je provedena reorganizacija poslovanja u dijelu evidencije i praćenja stanja materijalne imovine. Ministarstvo obrane radilo je na daljnjem unaprjeđenju internih akata iz proračunskog procesa i sustava unutarnjih kontrola, pratila se njihova primjena, provodila edukacija, pružali savjeti i davala potpora rukovoditeljima u oblikovanju daljnjeg razvoja proračunskog procesa, jačanja financijskog upravljanja i poboljšanja sustava unutarnjih kontrola.

4.3.2. Unutarnja revizija

Unutarnja revizija pomaže Ministarstvu obrane ostvariti ciljeve uvođenjem sustavnog, discipliniranog pristupa procjenjivanju i povećanju efikasnosti poslovnih sustava i procesa upravljanjem rizicima i uspostavljanjem kontrolnih mehanizama.

Unutarnja revizija kontinuirano potvrđuje svoju svrhu tako što na prepoznatljiv način daje doprinos stvaranju učinkovitog ministarstva, racionalnog poslovanja i trošenja proračunskih sredstava. Unutarnja revizija obavlja se u skladu s međunarodno priznatim standardima za unutarnju reviziju i najboljom praksom koju primjenjuju države članice Europske unije. Strateškim planom unutarnje revizije od 2018. do 2020. godine i Godišnjim planom unutarnje revizije za 2020. godinu definirani su organizacijski, kadrovski, materijalno-financijski i stručni uvjeti za nesmetano i učinkovito funkcioniranje unutarnje revizije u Ministarstvu obrane. Temeljno usmjerenje revizorskog rada su poslovni procesi i sustavi unutar Ministarstva obrane i tijela u nadležnosti Ministarstva obrane, a usmjeravaju se na tri segmenta upravljanja: Sustavni pristup upravljanju, Upravljačku odgovornost i postignutu vrijednost za uloženi javni novac. Prioriteti za odabir revidiranih područja su doprinos ostvarenju strateških ciljeva, vrijednost materijalno-financijskih resursa, učinak na vanjske interesne skupine, učinak na unutarnje sustave, složenost sustava i ranjivost sustava. Na temelju Godišnjeg plana unutarnje revizije za 2020. godinu provedeno je deset revizija. Provedbom revizijskih procesa dana su stručna mišljenja i preporuke koje pomažu usmjeravanju poslovanja prema postavljenim ciljevima, a čija provedba dovodi do minimizacije određenih slabosti i nedostataka u funkcioniranju poslovnih sustava i procesa.

4.3.3. Odnosi s javnošću

Tijekom 2020. naglasak u komunikaciji stavljen je na razvoj nacionalnih obrambenih sposobnosti i sposobnosti doprinosa Hrvatske vojske međunarodnoj sigurnosti. U promotivnim aktivnostima isticana je nezamjenjiva uloga Hrvatske vojske kao sastavnice sustava domovinske sigurnosti u potpori civilnim institucijama i stanovništvu u borbi protiv pandemije bolesti COVID-19 te u uklanjanju posljedica razornih potresa u Zagrebu i okolici i na Banovini. Kontinuiranom suradnjom i komunikacijom s ciljnim skupinama te pravovremenim i transparentnim informiranjem osigurana je potpora javnosti u vezi s provedbom planiranih i provedenih aktivnosti Ministarstva obrane i Hrvatske vojske, od potpore civilnim institucijama u borbi protiv pandemije bolesti COVID-19, pomoći u uklanjanju posljedica potresa, protupožarnoj zaštiti, obrani od poplava, helikopterskom

medicinskom prevoženju do akcija traganja i spašavanja. Strateško komuniciranje, kao jedan od osnovnih ciljeva Strategije nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske, provodi se kroz tri temeljna doktrinarna područja: odnosi s medijima, interna komunikacija i odnosi sa širom zajednicom.

Težište aktivnosti odnosa s javnošću u 2020. i dalje je bilo na održavanju pozitivne percepcije javnosti o aktivnostima Ministarstva obrane i Hrvatske vojske putem unutarnjeg i vanjskog informiranja, izdavanja tiskanih, multimedijalnih i elektroničkih publikacija te kroz aktivnosti promidžbe vojnog poziva. Kontinuirano se prate i analiziraju medijske objave te stavovi javnosti o temama vezanim uz Ministarstvo obrane i Hrvatsku vojsku kako bi se putem svih dostupnih komunikacijskih kanala, od interneta i društvenih mreža, pisanih, radijskih i TV medija do izravne komunikacije s građanima tijekom konferencija, izložbi, prezentacija i raznih oblika promidžbe, prilagodila i unaprijedila komunikacija s pojedinim ciljnim javnostima. Nastavljajući praksu aktivne komunikacije s javnošću, u 2020. objavljeno je 946 novinarskih proizvoda (priopćenje, najava, vijest, promemorija, info za medije, obraćanje), a istodobno je odgovoreno na 3740 upita/zahtjeva, novinarskih, građanskih i stranih. U 2020. godini organizirano je 88 medijskih događaja. Za sve medijske događaje pripremljene su najave za medije, info materijali za medije, priopćenja te organizirano foto i videopraćenje. Koordiniran je dolazak medija na lokacije, organizirane su izjave pripadnika Hrvatske vojske za medije, provedeni su medijski treninzi pripadnika Hrvatske vojske te izdavane suglasnosti za medijska istupanja pripadnika Hrvatske vojske. Svi važniji događaji u Ministarstvu obrane i Hrvatskoj vojsci (predsjedanje Vijećem Europske unije, vježbe, međunarodne konferencije, obilježavanje obljetnica i sl.), kao i angažman Hrvatske vojske u potpori civilnim strukturama, vježbama i sudjelovanje u operacijama i misijama medijski su popraćeni. Pružena je potpora u organizaciji, provedbi i promidžbi svih aktivnosti tijekom hrvatskog predsjedanja Vijećem Europske unije. Zbog epidemiološke situacije te pojačanih protupandemijskih mjera, većina planiranih promidžbenih aktivnosti koja je podrazumijevala izravan kontakt s pripadnicima ciljnih skupina nije provedena, dok se promidžba vojnog poziva organizirala putem različitih online aktivnosti (online sajmovi, online suradnja sa srednjim školama, YouTube i Zoom radionice i predavanja itd.). Tijekom 2020. provedene su dvije veće promidžbene medijske kampanje, a većina promidžbenih aktivnosti bila je usmjerena na promidžbu studijskih programa na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“ te promidžbu poziva vojnog pilota. U 2020. nastavljeno je s komunikacijom putem interneta i društvenih mreža korištenjem raznih multimedijalnih sadržaja, pri čemu su na

internetskoj stranici Ministarstva obrane u 2020. objavljene 1066 nove pisane informacije na hrvatskom i 48 na engleskom jeziku, 289 tematskih fotogalerija s 5809 fotografija te 146 različita videopriloga.

Internetska stranica Ministarstva obrane zadržala je visoku razinu posjećenosti te je u 2020. zabilježeno 2 887 267 posjeta, od kojih 1 242 310 pojedinačnih posjeta. Na YouTube kanalu Ministarstva obrane, koji prati 10 662 pretplatnika, tijekom 2020. objavljeno je 146 videosadržaja i tri prijenosa uživo. Nastavljeno je s komunikacijom na službenom Instagram profilu Ministarstva obrane koji ima 6455 pratitelja te je u 2020. na njemu objavljeno 144 fotografija i 11 videozapisa. Online servis za pohranu slika i videosadržaja FLICKR Ministarstva obrane trenutačno prati 69 pretplatnika. Na FLICKR platformi objavljeno je 19 207 foto i videosadržaja koji su viđeni 3 039 684 puta. LinkedIn kanal Ministarstva obrane prati 1342 pretplatnika, a tijekom 2020. objavljeno je 58 objava i sedam videozapisa koji bilježe 7115 pregleda. Na Facebook stranici Sportaši u Hrvatskoj vojsci, koja ima 1834 pratitelja, 2020. prezentirana je 121 objava, ostvareno 251 189 posjeta stranici i 1 250 344 interakcija na objavama. Na web stranici vojno-stručnog časopisa Hrvatski vojnik tijekom 2020. objavljeno je 920 tekstova na hrvatskom i 120 tekstova na engleskom jeziku, 27 videopriloga i 31 fotogalerija. Stranicu je posjetilo 515 438 posjetitelja. Na društvenim mrežama časopisa Hrvatski vojnik nastavlja se trend povećanja broja posjeta, kao i aktivnog sudjelovanja čitatelja u komentarima, reakcijama ili dijeljenjima. Facebook stranicu Hrvatskog vojnika prati 38 128 čitatelja, a tijekom 2020. na njoj su prezentirane 295 objave, uz ostvareni doseg od 11 297 957 korisnika. Na Twitteru Hrvatskog vojnika, koji ima 1007 pratitelja, tijekom 2020. bilo je 85 objava. Youtube kanal Hrvatskog vojnika prati 8540 korisnika, a tijekom 2020. objavljena su 35 video priloga koje je pregledalo 4 737 005 posjetitelja. LinkedIn kanal Hrvatskog vojnika prati 530 pretplatnika, a tijekom 2020. objavljene su 33 objave. Nastavljeno je s razvojem analize informacijskog okruženja, jedne od zadaća strateškoga komuniciranja te se sustavno prate i analiziraju medijske objave (tisak, TV, internet) čime se dobiva podloga za strateško planiranje svih komunikacijskih aktivnosti. Tako je tijekom 2020. izrađeno 295 pregleda tiska, 210 dnevnih sažetaka medijskih objava, 10 tjednih analiza medijskih objava te šest izvanrednih analiza za pojedine događaje, teme ili aktivnosti. U 2020. izrađeno je i 28 različitih tiskovina (časopisi, brošure, knjige, katalozi) te 107 različitih grafičkih rješenja (plakati, deplijani, vizuali, akreditacije) informativnog, promidžbenog, edukativnog, vojno-stručnog i dokumentarističkog sadržaja. U pojedinim prigodama i dalje se razvija i testira uvođenje novih sposobnosti kao što su prijenosi uživo

aktivnosti i/ili događaja u Hrvatskoj vojsci na službenom Youtube kanalu, priprema sirovih videosnimaka s događaja i/ili aktivnosti, priprema „stand up“ videopriloga s događaja, snimanje vježbi dronovima i sl.

Tijekom 2020. na temelju 1190 zahtjeva civilnih struktura, vladinih i nevladinih udruga, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, zahtjeva za najam i korištenje dvorana, sportskih terena, streljana, vojnih poligona te posjeta pomorskoj i zrakoplovnim bazama, organizirana je i koordinirana potpora Ministarstva obrane i Hrvatske vojske društvenoj zajednici. Hrvatskoj radioteleviziji i hrvatskim produkcijskim kućama pružene su potpore snimanju dokumentarnih i igranih filmova te serijala s tematikom Domovinskoga rata, uz dodatnu potporu organizaciji premijera filmova te promocijama monografija. Ostvarena je suradnja s Ministarstvom kulture i medija, Ministarstvom hrvatskih branitelja, Ministarstvom gospodarstva i održivog razvoja te predstavnicima filmske industrije na projektima od strateškog, kulturnog, ekonomskog i turističkog aspekta za Republiku Hrvatsku te su realizirani jedan igrani film inozemne produkcijske kuće, tri TV serijala i dva dokumentarno-igrana filma na temu rekapitulacije Domovinskoga rata.

5. REALIZACIJA DUGOROČNOG PLANA RAZVOJA ORUŽANIH SNAGA REPUBLIKE HRVATSKE OD 2015. DO 2024.

Tijekom 2020. nastavljena je provedba projekata opremanja i modernizacije Hrvatske vojske zacrtanih Dugoročnim planom razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske od 2015. do 2024. godine, kako je prikazano u prilogu broj 5. Izvješća.

Budući da je realizacija projekata provođena u bitno različitim okolnostima u odnosu na one iz godine donošenja Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske, pristup i prioriteti u odlučivanju prilagođavani su novim okolnostima.

Uz promjene sigurnosne situacije na europskom prostoru, na odlučivanje o prioritizaciji projekata opremanja i modernizacije najviše su utjecale obveze sudjelovanja u izgradnji NATO-ova ojačanog postava odvracanja i obrane, obveze prihvaćene u sklopu NATO ciljeva sposobnosti za Republiku Hrvatsku iz 2017. te obveze prihvaćene u sklopu NATO-ove inicijative povećanja spremnosti.

PRILOZI

1. Pregled sudjelovanja u operacijama potpore miru i misijama u 2020.
2. Pregled pomoći civilnim institucijama u 2020.
3. Pregled provedene vojne izobrazbe u 2020.
4. Pregled obučnih događaja i vježbi u 2020.
5. Pregled realizacije projekata Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga od 2015. do 2024.

Pregled sudjelovanja u operacijama potpore miru i misijama u 2020.

OPERACIJE POTPORE MIRU I MISIJE			ČASNICI		DOČASNICI		VOJNICI		UKUPNO		
			M	Ž	M	Ž	M	Ž	M	Ž	SVI
1	2	3	4		5		6		7		
1.	11. HRVCON RS	AFGANISTAN	22	3	61	4	19	1	102	8	110
2.	12. HRVCON RS		19	3	59	2	24	0	102	5	107
3.	4. DCM-F TIM		2	0	26	0	0	0	28	0	28
4.	32. HRVCON KFOR	KOSOVO	23	2	26	1	0	0	49	3	52
5.	33. HRVCON KFOR		26	1	36	2	0	0	62	3	65
6.	34. HRVCON KFOR		11	2	21	2	1	0	33	4	37
7.	2. HRVCON NMI	IRAK	4	0	3	0	0	0	7	0	7
8.	3. HRVCON NMI		4	0	3	0	0	0	7	0	7
9.	4. HRVCON NMI		3	0	2	1	0	0	5	1	6
10.	5. HRVCON eFPBG-POL	POLJSKA	15	0	20	1	42	2	77	3	80
11.	6. HRVCON eFPBG-POL		13	2	17	3	44	1	74	6	80
12.	7. HRVCON eFPBG-POL		13	1	19	1	38	2	70	4	74
13.	2. HRVCON eFPBG-LTU	LITVA	12	1	46	0	121	10	179	11	190
14.	UNMOGIP	INDIJA I PAKISTAN	14	3	0	0	0	0	14	3	17
15.	MINURSO	ZAPADNA SAHARA	8	3	0	0	0	0	8	3	11
16.	UNIFIL	LIBANON	2	0	0	0	0	0	2	0	2
17.	ATALANTA	SOMALIJA	6	0	9	0	0	0	15	0	15
18.	3. SEA GUARDIAN	UK/MEDITERAN	9		17		7	0	33	0	33
19.	SOPHIA/IRINI	MEDITERAN	2	0	0	0	0	0	2	0	2
20.	INHERENT RESOLVE	KUVAJT	2	0	0	0	0	0	2	0	2
UKUPNO			210	21	365	17	296	16	871	54	925

Pregled pomoći civilnim institucijama u 2020. godini

R.br	Opis potpore	Broj potpora
1.	Sudjelovanje Hrvatske vojske u odavanju vojne počasti na pogrebima hrvatskim braniteljima iz Domovinskoga rata	3049
2.	Provođenje manifestacija	142
3.	Inženjerijske potpore	104
4.	Angažiranje klape i orkestra Hrvatske vojske	102
5.	Zdravstveno zbrinjavanje	1091
6.	Korištenje i smještaj u vojnim lokacijama i građevinama	2161
7.	Ustupanje materijalno-tehničkih sredstava	27
8.	Korištenje zrakoplova	21
9.	Korištenje neborbenih motornih vozila	3
10.	Korištenje plovnih objekata	16
11.	OSTALO (angažiranje snaga)	333
UKUPNO		7049

Pregled provedene vojne izobrazbe – usporedni prikaz završenih slijedno-rastućih izobrazbi časnika i dočasnika 2019./2020.

Razina izobrazbe	Završene izobrazbe u 2019.							Završene izobrazbe u 2020.							Usporedba 2019./2020. (%)	
	Republika Hrvatska				Inozemstvo			Republika Hrvatska				Inozemstvo			MORH i HV RH	MORH i HV inozemstvu
	MORH i HV			Inozemni i ostali polaznici	MORH i HV			MORH i HV			Inozemni i ostali polaznici	MORH i HV				
	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno		M	Ž	Ukupno	Ukupno	Ukupno
Ratna škola	8	0	8	5	3	0	3	10	0	10	8	1	0	1	25%	-67%
Zapovjedno-stožerna škola	24	6	30	10	2	0	2	29	1	30	10	4	0	4	0%	100%
Vojno strukovna izobrazba časnika	36	17	53	0	0	0	0	48	16	64	0	0	0	0	21%	0%
Napredna časnička izobrazba	80	28	108	1	17	4	21	49	13	62	0	3	0	3	-43%	-86%
Temeljna časnička izobrazba	45	13	58	0	0	0	0	80	18	98	0	0	0	0	69%	0%
ČASNICI	193	64	257	16	22	4	26	216	48	264	18	8	0	8	3%	-69%
Visoka dočasnička izobrazba	12	1	13	5	3	0	3	10	1	11	4	1	0	1	-15%	-67%
Napredna dočasnička izobrazba	113	10	123	5	0	0	0	52	4	56	3	0	0	0	-54%	0%
Temeljna dočasnička izobrazba	184	13	197	5	0	0	0	57	5	62	2	0	0	0	-69%	0%
Izobrazba za razvoj vođe IRV	278	36	314	0	0	0	0	269	26	295	0	0	0	0	-6%	0%
DOČASNICI	587	60	647	15	3	0	3	388	36	424	9	1	0	1	-34%	-67%
UKUPNO	780	124	904	31	25	4	29	604	84	688	27	9	0	9	-24%	-69%

Prilog 3.

Pregled provedbe vojne izobrazbe u 2020. – usporedni prikaz završenih funkcionalnih izobrazbi časnika i dočasnika 2019./2020.

Funkcionalne izobrazbe	Završene izobrazbe u 2019.							Završene izobrazbe u 2020.						Usporedba 2019./2020. (%)		
	Republika Hrvatska			Inozemni i ostali polaznici	Inozemstvo			Republika Hrvatska			Inozemni i ostali polaznici	Inozemstvo			MORH i HV u RH	MORH i HV u inozemstvu
	MORH i HV				MORH i HV			MORH i HV				MORH i HV				
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	Ukupno
Tečaj strategijskog planiranja	27	10	37	3	0	0	0	33	3	36	4	0	0	0	-3%	0%
Tečajevi u OSMVO	235	19	254	82	0	0	0	153	18	171	34	0	0	0	-33%	0%
Funkcionalne izobrazbe dočasnika	139	5	144	0	0	0	0	79	1	80	0	0	0	0	-44%	0%
Ostali funkcionalni tečajevi	813	60	873	0	72	24	96	386	22	408	0	30	2	32	-53%	-67%
UKUPNO	1214	94	1308	85	72	24	96	651	44	695	38	30	2	32	-47%	-67%

Pregled provedbe vojne izobrazbe u 2020. – usporedni prikaz izobrazbi i testiranja stranog jezika u Središtu za strane jezike 2019./2020.

Strani jezik	Izobrazba u SzSJ 2019.			Testiranje 2019.						Izobrazba u SzSJ 2020.			Testiranje 2020.						Izobrazba usporedba 2019./2020 (%)	Testiranje usporedba 2019./2020 (%)	
				ALCPT i ECL			STANAG 6001						ALCPT i ECL			STANAG 6001				Ukupno	Ukupno
	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	M	Ž	Ukupno	Ukupno	Ukupno				
Engleski	167	22	189	3971	497	4468	263	30	293	99	21	120	3573	452	4025	104	11	115	-37%	-9,9%	-60,8%
Njemački	29	3	32	169	20	189	19	1	20	9	0	9	105	19	124	0	0	0	-72%	-34,4%	-100,0%
Francuski	4	5	9	42	14	56	6	2	8	4	2	6	25	6	31	0	0	0	-33%	-44,6%	-100,0%
Talijanski	0	0	0	13	4	17	0	0	0	0	0	0	10	3	13	0	0	0	0%	-23,5%	0,0%
UKUPNO	200	30	230	4195	535	4730	288	33	321	112	23	135	3713	480	4193	104	11	115	-41%	-11,4%	-64,2%

Pregled obučnih događaja i vježbi u 2020.

R.B.	NAZIV VJEŽBE	DRŽAVA PROVEDBE	RAZDOBLJE PROVEDBE	BROJ PRIPADNIKA U VJEŽBI	TROŠKOVI VJEŽBE
					(u kunama)
1.	SERRATED EDGE	Republika Hrvatska	21. – 31.1.	50	100.000
2.	EAGLE MET	Republika Hrvatska	31.1. – 8.2.	50	100.000
3.	INTEGRATED RESOLVE 2020	Europska unija	21.9. – 4.10.	5	200.000
4.	UNIFIED VISION 20	Savezna Republika Njemačka	8. – 26.6.	10	82.400
5.	SPEKTAR 20	Republika Hrvatska	19. – 23.10.	50	145.000
6.	SPREMNOST 20	Republika Hrvatska	2.9. – 21.10.	250	860.000
7.	VULKAN 20/2	Republika Hrvatska	07. – 11.9.	100	500.000
8.	PATRIA 20	Republika Hrvatska	26. – 29.5.	200	1.200.000
9.	MEDUZA	Republika Hrvatska	1. – 30.11.	20	2.000
10.	CYBER COALITION	Republika Hrvatska, Estonija	1.10. – 30.11.	20	120.000
UKUPNO				755	3.309.400

Pregled realizacije projekata Dugoročnog plana razvoja Oružanih snaga Republike Hrvatske od 2015. do 2024.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatske kopnene vojske	
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Aktivnosti tijekom 2020.
Opremanje jurišnom puškom VHS i pripadajućom opremom.	Nastavljeno je opremanje.
Opremanje samovoznim topničkim sustavom 155 mm (PzH 2000)	Provedeno je tvorničko i terensko testiranje sustava za upravljanje vatrom.
Opremanje osobnom opremom vojnika.	Izvršeno je opremanje vojnom odorom i osobnom opremom te znavljanje opreme i opremanje postrojbi
Opremanje sredstvima za NBK zaštitu za vod NBKO i Oružane snage (osobna i kolektivna).	Nastavljeno je opremanje.
Opremanje inženjerijskim sredstvima i opremom za opću i borbenu potporu i EOD za deklarirane postrojbe za NATO.	Nastavljeno je opremanje.
Opremanje postrojbi opremom za taborovanje.	Izvršeno je opremanje.
Opremanje opremom i sredstvima ROLE-1.	Izvršeno je opremanje zdravstvenih vodova ROLE-1.
Opremanje i uvođenje u operativnu uporabu lakih oklopnih vozila MRAP (program pomoći EDA).	U operativnu uporabu uvedeno je pet lakih oklopnih vozila MRAP.
Provedba revizije tenkova.	Provedena je potpuna revizija šest tenkova, prva faza generalne revizije dva tenka i druga faza generalne revizije dva tenka.
Opremanje novom puškostrojnicom i univerzalnom strojnicom u NATO kalibru.	Izrađena je druga verzija Taktičke studije.
Opremanje individualnim optoelektronskim uređajima vojnika i opremom za djelovanje u noćnim i otežanim vremenskim uvjetima (kroz program pomoći – donacija).	Izvršeno je opremanje.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatske ratne mornarice	
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Aktivnosti tijekom 2020.
Opremanje Obalne straže Republike Hrvatske s pet obalnih ophodnih brodova.	Izvršena je izmjena i dopuna Ugovora o gradnji obalnih ophodnih brodova
Modernizacija senzorskih, oružnih i pogonskih sustava RTOP 11 i 12.	U tijeku je isporuka glavnih motora.
Modernizacija RS “Enhanced Peregrine”, uvezivanje senzora pomorskog nadzora u jedinstvenu mrežu i dostizanje sposobnosti razmjene podataka i radarske slike s NATO-om.	U tijeku je recenzija taktičke studije.
Opremanje s dva lovca mina.	Pregovori u tijeku.
Kroz međuresornu suradnju zamjena tri radara GEM 2050 XS novim radarskim automatiziranim sustavima.	Nakon završetka taktičke studije Sustav za nadzor površinske situacije na moru i studije izvodivosti donijet će se odluka o potrebnom broju i vrsti radara.
Ispitivanje i produljenje životnog vijeka protubrodskih raketa RBS-15B.	U tijeku, većina raketa ima rješenje o produljenom vijeku trajanja.
Opremanje poligona za borbenu otpornost broda.	Pregovori u tijeku.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Hrvatskoga ratnog zrakoplovstva	
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Aktivnosti tijekom 2020.
Projekt NATINADS.	Provedba projekta je u tijeku.
Projekt ASBE.	Provedba projekta je u tijeku.
Opremanja raketama R-60MK.	Produljen je vijek uporabe raketa.
Izgradnja i opremanje radionice za održavanje zrakoplovno tehničkih sredstava u 93. kr	U tijeku je izrada projektne dokumentacije.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije Zapovjedništva za potporu	
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Aktivnosti tijekom 2020.
Opremanje novim nebojnim vozilima.	Izvršeno je opremanje s 14 nebojnih vozila i tri vozila prekrcajne mehanizacije.

Prikaz projekata opremanja i modernizacije sustava KIS	
Plansko razdoblje – do kraja 2020.	Aktivnosti tijekom 2020.
Izgradnja stacionarnih mreža, temeljnih servisa i sustava upravljanja njima.	Nastavljena je izgradnja komunikacijsko-informacijske mrežne okosnice – druga faza. Novom mrežnom opremom i kvalitetnijim linkovima uvezane su 42 lokacije.
Modernizacija podatkovnih središta.	Postavljena je i povezana serverska i mrežna infrastruktura unutar lokacije novog podatkovnog središta.
Modernizacija zajedničkih servisa MO i OS – upravljanje poslovnim procesima, upravljanje dokumentima, GIS, korisnička pomoć, mrežne usluge.	Poslužitelj unutarnjeg mail sustava je konsolidiran i u tijeku je migracija korisnika. Provedena je modernizacija postojećeg videokonferencijskog sustava
Modernizacija funkcionalnih servisa po zahtjevima funkcionalnih područja.	Aplikacija Globalni imenik je pripremljena i stavljena u testnu fazu. Započet je proces migracije stranice Hrvatske vojske na novu platformu WordPress.
Opremanje vojnika i borbenih/neborbenih platformi bojišničkom KIS (treća bojna grupa i ostale postrojbe).	Osigurana oprema za ugradnju VVF RU u borbene platforme. Isporučeni kompleti ručnih radiouređaja.
Opremanje pratećom KIS bojišničkom opremom (treća bojna grupa po i ostale postrojbe).	Izvršeno je opremanje osnovnim radio uređajem tenkova M-84.
Unaprjeđenje sustava obrane informatičkog prostora.	Započeto je operativno korištenje sustava za praćenje računalno sigurnosnih događaja i sustava za digitalnu forenziku.
Modernizacija korisničke terminalne i periferne KI opreme.	Provedeno je opremanje stacionarnog komunikacijsko-informacijskog sustava.
Unaprjeđenje interoperabilnosti po NATO standardima za funkcionalna područja.	Pokrenuta akreditacija sustava.
Modernizacija procesa održavanja životnog vijeka KI opreme i sustava – razvoj,	Redefinirani su procesi te nadležne ustrojstvene jedinice. Proces održavanja životnog

uporaba, održavanje opreme.	vijeka klasificiranih sustava propisani su kroz sigurnosnu akreditaciju.
Modernizacija korisničkih interaktivnih usluga.	Omogućeno je korištenje sučelja za upravljanje uslugama.

Prikaz glavnih projekata izgradnje	
Plansko razdoblje - do kraja 2020.	Aktivnosti tijekom 2020.
Vojarna „Pukovnik Predrag Matanović“, Petrinja Nastavak izgradnje objekata i infrastrukture prema prostorno planskoj dokumentaciji.	Završeni su radovi izgradnje i uređenja vanjskih sportskih terena i atletske staze.
Vojarna „Petar Zrinski“, Zagreb Povećanje kapaciteta i standarda građevina (smještajni, učionički i nastavni prostori).	Dovršena je izgradnja smještajne građevine. Započeli su radovi na sanaciji i adaptaciji građevine Kongresnog centra.
Remontni zavod, Jankomir, Zagreb Nastavak izgradnje i opremanja logističko-distribucijskog centra.	Nastavljena je sanacija svjetlarnika na krovovima i sanacija plinskog grijanja pogona radionice.
Vojarna „Pukovnik Mirko Vukušić“, Zemunik Donji Rekonstrukcija građevina za smještaj i postojećih hangara za održavanje zrakoplova.	Provedeni su građevinsko obrtnički radovi uređenja građevine broj 79.
Vojarna „Admiral flote Sveto Letica Barba“, Split Uređenje objekata i infrastrukture u cilju povećanja energetske učinkovitosti (uređenje fasada, otvora, krovista).	Provedena je sanacija i adaptacija građevina broj 9 i 36 te vanjskih sportskih terena. Sanirano je kroviste na građevini broj 128. Provedena je rekonstrukcija sanitarnih prostora u građevinama broj 3 i 11.
Vojarna „1. gardijske brigada Tigrovi – Croatia“, Zagreb Nastavak rekonstrukcija građevina radi provedbe politike energetske učinkovitosti. Rekonstrukcija horizontalne infrastrukture.	Sanirano je krovista na građevinama broj 19 i 20 te su provedeni građevinsko obrtnički radovi uređenja građevine broj 44. Završeno je uređenje građevine.
Vojarna „Satnik Josip Zidar“, Velika Buna Izgradnja i uređenje objekata u skladu s urbanističko-prostornim planom.	Provedeni su građevinsko obrtnički radovi uređenja građevina broj 4, 37 i 38.
Vojarna „Knez Trpimir“, Divulje Izgradnja smještajnih, nastavnih, skladišnih i pratećih objekata.	Provedeni su građevinsko obrtnički radovi uređenja građevine broj 76.
Vojarna „4. gardijske brigada – Pauci“, Knin Izgradnja tehničkog bloka za održavanje i smještaj BOV PATRIA.	Provedeni su radovi sanacije i adaptacije građevine broj 1.